

ת"פ 26007/04/15 - מדינת ישראל נגד ואיל אבו דבעאת, חאתם אבו דבעאת, סאלח אבו דבעת, חכים אבו דבעאת, קאסם אבו דבעאת, ראמי אבו דבעאת, חפאז אבו דבעאת

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 26007-04-15 מדינת ישראל נ' אבו דבעאת ואח'
בפני כבוד השופט בן-ציון גרינברגר

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. ואיל אבו דבעאת
2. חאתם אבו דבעאת
3. סאלח אבו דבעת
4. חכים אבו דבעאת
5. קאסם אבו דבעאת
6. ראמי אבו דבעאת
7. חפאז אבו דבעאת

כולם ע"י ב"כ עו"ד ראובן טקו

הנאשמים

הכרעת דין

1. נגד הנאשמים, בני משפחת אבו דבעאת, הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות אלימות שונות כלפי בני משפחת ג'עברי.
2. מכיוון שבין מכלול העבירות המפורטות בכתב האישום ישנן גם זיכויים, אני אקדים ואציין כבר עתה את תוצאות הכרעת הדין:

באישום הראשון:

- א. אני **מרשיע** את הנאשם 5 בהתאם למפורט באישום הראשון, בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) לחוק, **ומזכה** אותו מעבירת ניסיון חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.
- ב. אני **מרשיע** את הנאשם 6 בעבירת ניסיון חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) לחוק, **ומזכה** אותו מעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

באישום השני:

עמוד 1

אני מרשיע את הנאשמים בכל העבירות המיוחסות להם באישום השני, כמפורט בסיום של הכרעת דין זה.

כתב האישום - כללי

3. כמתואר בחלק הכללי של כתב האישום, בין הנאשמים למשפחת ג'עברי (להלן - משפחת המתלוננים) קיים מזה זמן סכסוך, על רקע מחלוקת בין משפחת הנאשמים לבין משפחת המתלוננים, בנוגע לתשלום דמי שכירות בגין עסק שנמצא בפועל בחזקת משפחת המתלוננים ומצוי בסמוך לשער שכם בירושלים (להלן - דוכן הנעליים).

4. ביום 2.4.15, סמוך לשעה 14:00, בפתח בית העסק של הנאשם 2, חאתם אבו דבעאת (המכונה גם "חנפי"), (להלן - החנות התחתונה), נתגלע ויכוח בין הנאשם 2 לבין נידאל ג'עברי, לאחר שהנאשם 2 עמד וצילם סמוך לדוכן הנעליים (להלן - הוויכוח).

5. בעקבות חילופי הדברים בין הנאשם 2 לבין נידאל, הגיע נג'אתי ג'עברי (אביו של נידאל, המכונה גם אבו נידאל), יחד עם בני משפחה נוספים, לבית העסק של עדאל (אביו של הנאשם 2) (להלן - החנות העליונה), התפרצו בצעקות ושברו חפצים במקום. בהמשך, הגיעו בני משפחת המתלוננים לחנות התחתונה כשהם מצוידים בחפצים שונים, לרבות מקלות ומוט מברזל שמחובר לחלק הפנימי של גלגל רכב ("ג'אנט"), ושברו את זכוכיות שני המקררים שהיו בפתח החנות.

6. בתום השתלשלות האמורה, ובסמוך לשעה 14:30, הגיעו בני משפחת הנאשמים ומשפחת המתלוננים להסכם, לפיו המשפחות לא ייצרו קשר האחת עם השנייה עד ליום 7.4.15 (להלן - ההסכם או ההודנה).

האישום הראשון (נאשמים 5 ו-6)

7. על פי המתואר באישום הראשון, בהמשך היום ובסמוך לשעה 17:00, הגיע נידאל ג'עברי לבית קפה הסמוך לחנות התחתונה, בכדי לקנות קפה. מאחר שבית הקפה היה עמוס בלקוחות, הוא עזב את המקום.

8. הנאשמים 5-6 (קאסם וראמי) הבחינו בנידאל עובר בסמוך לבית העסק של משפחתם, והחליטו להפר את ההסכם: הנאשם 5 רץ לכיוונו של נידאל, בעודו מחזיק אגרופן בידו, והנאשם 6 הגיע אחריו מצויד בחפץ הנחזה להיות סכין. לאחר חילופי דברים בין השניים, הכה הנאשם 5 את נידאל בפניו תוך שימוש באגרופן, והנאשם 6 ניסה לדקור את נידאל במותנו באמצעות הנשק הנחזה להיות סכין, וזאת בכוונה לגרום לנידאל חבלה חמורה.

9. כתוצאה מהמעשים האמורים, נפצע נידאל מעל הגבה השמאלית ונזקק לשבעה תפרים.

10. במעשים אלה, נטען באישום הראשון של כתב האישום כי תקפו הנאשמים 5 ו-6 בצוותא חדא את נידאל בעודם מזויזים בנשק קר וגרמו לו חבלה חמורה וניסו לגרום לו חבלה חמורה נוספת. כמו כן, החזיק נאשם 5 אגרופן למטרה לא כשרה. בגין המעשים האמורים, יוחסו לנאשמים 5 ו-6 עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק), וניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(2) לחוק. נאשם 5, הואשם גם בעבירה של החזקת אגרופן שלא כדין, לפי סעיף 186(א) לחוק.

האישום השני (נאשמים 1-7)

11. על פי המתואר באישום השני:

לאחר הפרת ההסכם בין המשפחות כאמור באישום הראשון, ומשום שהנאשמים צפו שהמתלוננים יגיעו לנקום בהם על רקע הפרת ההסכם, התכנסו הנאשמים 2, 5, 6 ו-7 (חאתם, קאסם, ראמי וחאפז) בפתח החנות התחתונה, וקשרו קשר לתקוף את בני משפחת המתלוננים. לצורך קידום הקשר, הצטיידו הנאשמים בכלים הבאים: הנאשם 2 הצטייד בגרזן, הנאשם 5 הצטייד בג'אנט, הנאשם 6 הצטייד בסכין מתקפלת והנאשם 7 הצטייד במקל עץ.

בחלוף מספר דקות, הגיעו המתלוננים לחנות התחתונה בעודם מחזיקים באלות, והחלו לגרום נזקים לרכוש במקום, או אז יצאו הנאשמים 2, 5, 6 ו-7 יחד עם אחרים מהחנות, ותקפו את המתלוננים בחפצים בהם החזיקו, בכוונה לפגוע בהם.

בשלב זה, הגיעו בריצה לרחבה מול החנות, נאשם 3 (סאלח אבו דבעאת) ונאשם 1 (ואיל אבו דבעאת), שהינו מתאגרף מקצועי אשר זכה בעבר באלופות פלסטיין לאגרוף, וחברו לנאשמים 2, 5, 6 ו-7.

הנאשמים 2, 5, 6 ו-7, יחד עם הנאשמים 1 ו-3, תקפו בצוואת חדא את נג'אטישהגיע למקום: הנאשם 1 הכה את נג'אטי באגרופו בפניו מספר פעמים, בכוונה לגרום לו חבלה חמורה; הנאשם 5 הדף את נג'אטי והכה אותו בחוזקה בראשו מספר פעמים באמצעות הג'אנט, בכוונה לגרום לו חבלה חמורה; הנאשם 2 תקף את נג'אטי בעודו מחזיק גרזן ביד; הנאשם 7 התנפל על נג'אטי והכה אותו מספר פעמים בפלג גופו העליון באמצעות מקל מעץ; והנאשם 6 עודד את התוקפים בנוכחותו.

במהלך התקיפה האמורה, התכופף הנאשם 1 לרצפה והרים חפץ חד שהיה במקום.

למקום הגיע אשרף ג'עברי, אשר קפץ על הנאשם 1 כדי להרחיקו מנג'אטי. בתגובה, דקר הנאשם 1 את אשרף בצווארו ובסנטרו.

לאחר מכן, חזר נג'אטי למקום עם אבן גדולה ביד, כדי להכות את הנאשם 1, אך הנאשם 1 הכה אותו שוב באגרופו והשניים נפלו על הרצפה. בעוד נג'אטי על הרצפה, הגיע הנאשם 3 בריצה כשהוא מחזיק מוט מברזל, ויחד עם הנאשם 5, שהחזיק בידו כיסא, הכו בצוואת את נג'אטי על ראשו בחוזקה, בכוונה לגרום לו חבלה חמורה.

בין לבין, התקרב נידאל לנג'אטי בכדי לסייע לו, ואז הגיע הנאשם 4 בריצה והכה אותו [את נידאל] בראשו באמצעות מוט ברזל בו החזיק, בכוונה לגרום לו חבלה חמורה.

בזמן שהנוכחים במקום ניסו להפריד בין המשפחות, המשיך הנאשם 5 לזרוק חפצים שונים לעבר משפחת ג'עברי.

12. כתוצאה מהמעשים האמורים, נגרמו לאשרף שלושה חתכים עמוקים בראש, בסנטר ובצוואר והוא נזקק לעשרות תפרים; לנג'אטי, נגרמו שטפי דם בידיים, שריטות בעין השמאלית ושטף דם בראש; ולנידאל, נגרמו שפשופים וחתכים בידיים (נוסף על הפצעים שנגרמו לו במסגרת האישום הראשון).

13. בגין המעשים המתוארים לעיל:

לנאשם 1 יוחסו שתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק; ושלוש עבירות של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) בצירוף סעיף 25 לחוק.

לנאשם 2 יוחסו שלוש עבירות של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) בצירוף סעיף 25 לחוק; עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(2) לחוק; ועבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) לחוק.

לנאשם 3 יוחסה עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק; ועבירה של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) בצירוף סעיף 25 לחוק.

לנאשם 4 יוחסה עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק.

לנאשם 5 יוחסו שתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק; עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(2) לחוק; עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) לחוק; ועבירה של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) בצירוף סעיף 25 לחוק.

לנאשם 6 יוחסו שלוש עבירות של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) בצירוף סעיף 25 לחוק; עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(2) לחוק; ועבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) לחוק.

לנאשם 7 יוחסה עבירה של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) בצירוף סעיף 25 לחוק; ועבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(2) לחוק.

התשובות לאישום

14. הנאשמים אינם חולקים על כך, שהם הפעילו אלימות כלפי המתלוננים. טענתם היא, ראשית, במישור העובדתי, כי הם לא ביצעו את המעשים המיוחסים להם בכתב האישום, אלא נקטו באלימות פחותה יותר. בהמשך לכך, טענו הנאשמים, במישור המשפטי, כי הכוח שהפעילו היה בעוצמה סבירה, והוא הופעל על מנת להדוף את המתלוננים ובני משפחתם, ולא מתוך כוונה לפגוע במתלוננים. בנסיבות אלה, טוענים הנאשמים כי המעשים שביצעו חוסים תחת אחד הסייגים לאחריות פלילית: הסייג של הגנה עצמית (הקבוע בסעיף 34 לחוק העונשין) או הסייג של הגנת בית מגורים (הקבוע בסעיף 134 לחוק העונשין).

15. בכלליות, טען ב"כ הנאשמים לגבי הסכסוך בין המשפחות, כי אביהם וסבם של הנאשמים השכיר את החנות לנג'אתי ג'עברי, אך בשלב מסוים, סרב נג'אתי לשלם את דמי השכירות, ומשכך, הוגשה נגדו תביעה לפינוי החנות; ופסק הדין היה צפוי להינתן בתוך זמן קצר. לטענת ב"כ הנאשמים, תוצאתו הצפויה של פסק הדין הייתה שיהא על נג'אתי לפנות את החנות (כפי שאכן פסק בית משפט השלום ביום 14.5.15, וניתן תוקף סופי וחלוט לפסק הדין האמור בהחלטת בית המשפט העליון בבר"ע 1798/16 מיום 14.3.17), ולכן, במהלך מכוון, נקטו בני משפחת ג'עברי בסדרת מעשים אלימים ביום האירוע (ביום 2.4.15), כדי "ליצור מנגנון סחטנות בו ייאלצו משפחות הצדדים לשבת למשא ומתן, בו תכפה משפחת ג'עברי (הידועה בכוחניות) את הישארותו של נג'אתי במקום שהושכר לו" (בע' 1 לתשובה לאישום מיום 17.5.15).

16. בפרט, הוסיף ב"כ הנאשמים וטען לגבי **השתלשלות האירועים ביום האירוע עד להסכם ההודנה**, כי החלק הכללי של כתב האישום אינו מתאר במדויק את שהתרחש, באופן שהוא מצמצם את חלקה של משפחת המתלוננים ואת האיום שנשקף מהם לנאשמים. לטענתו, הלכה למעשה, קדמו להסכם ההודנה המתואר בכתב האישום שתי הודנות נוספות, אשר הופרו על ידי משפחת המתלוננים.

לאחר הוויכוח בשעה 14:00 בין הנאשם 2 לנידאל בנוגע לצילום הפקח בדוכן הנעליים, הורחקו "המתווכחים" האחד מהשני. ואולם, בשעה 14:22 בחר נידאל **"להפר את ה'הודנה הקטנה'"** וירד לחנות התחתונה עם בני משפחה נוספים, וכולם תקפו את הנאשם 2, אשר מצדו, "לא השיב מלחמה". מספר מתווכים התערבו בנעשה, **"קבעו הודנה וביקשו ממשפחת הנאשמים להתרחק"** מהחנות העליונה, הסמוכה מאוד לחנות שהושכרה לנג'אתי, **"עד יעבור זעם כדי להביא ליישוב המחלוקת בדרכי שלום"**. משפחת הנאשמים כיבדה את הבקשה והותירה את החנות העליונה בהשגחתם של המתווכים (בסעיף 2 לתשובה לאישום). ברם, כחצי שעה לאחר מכן, בשעה 14:46, הגיע נג'אתי לחנות העליונה, והחל לצעוק על מתווכי ההודנה (שהחנות הושארה בהשגחתם) ולשבור כל דבר שנקרה בדרכו, כשבנו מוחמד מסייע לו. כל זאת, כשבני משפחת הנאשמים כלל לא נכחו במקום (בסעיף 3 לתשובה לאישום). נג'אתי המשיך וירד עם בני משפחתו לחנות התחתונה, הנמצאת במרחק של כ-30-40 מטרים, שם תקף את עדאל (אביו של הנאשם 2) בזמן שבני משפחתו של נג'אתי, נידאל, מוחמד ואשרף, פגעו בצידוד של בני משפחת הנאשמים. עדאל, מצדו, לא ניסה לתקוף את נג'אתי בחזרה, ואף מנע מבני משפחתו לצאת מפתח החנות כדי להגן עליו ועל רכושם. לאחר מכן, באמצעות המתווכים, הגיעו המשפחות להסכם ההודנה המתואר בכתב האישום.

17. בהתייחסו **לתקיפתו של נידאל (האישום הראשון)**, שלל ב"כ הנאשמים את הטענה כי הנאשמים 5 ו-6 הם אלה שהפרו את ההסכם, וטען, כי ההיפך הוא הנכון: לטענתו, נידאל כלל לא התכוון להגיע לבית הקפה כדי לשתות שם קפה, אלא עקף את בית הקפה והגיע לחנות התחתונה, וזאת כדי לתקוף את הנאשמים יחד עם בני משפחתו. בהגיעו למקום, החל לגדף את בני משפחת הנאשמים, ו**"על מעשה זה לא הבלגי נאשם 5 וביקש להתעמת עם נידאל"** (בע' 6 לתשובה לאישום). בעימות עם נידאל, העווה נידאל את פניו באיום, והנאשם 5, שחש מאוים וביקש להגן על עצמו, **"הכה באגרופו את נידאל כדי להקדים את הפגיעה בו"** (בע' 6 לתשובה לאישום). הנאשם 5 שלל את הטענה כי הוא חבט בנידאל באמצעות אגרופן, וטען, כי אך היכה את נידאל באגרופו בפניו. בדומה, הודה הנאשם 6 כי הצטרף לנאשם 5, אך שלל את הטענה לפיה החזיק בחפץ הנחזה להיות סכין. לדידו, מדובר בפרשנות גרידא של המאשימה, ובכל מקרה, הוא לא עשה שימוש בחפץ בו החזיק אלא אך ביקש להפחיד באמצעותו את נידאל. התנועה שביצע הייתה תנועה סיבובית ולא תנועת דקירה, והיא כוונה לעבר חולצתו של נידאל. בהמשך לכך, לא חלק הנאשם 6 על העובדה שנידאל נפגע בפניו, אך טען, כי מקום הפגיעה אינו ברור, ולא מן הנמנע שנידאל נפגע ממקור אחר במהלך האירועים.

18. לגבי **תקיפתם של נג'אתי, אשרף ונידאל (האישום השני)**, טען ב"כ הנאשמים, כי אין לראות בהיערכותם של הנאשמים לאחר האירוע בו היו מעורבים הנאשמים 5 ו-6 משום הערכות לקראת מעשה נקם, אלא הערכות כדי להגן על משפחתם, לאחר שצפו את שעלול להתרחש (ואכן התרחש בפועל): **"אם המתלוננים לא היו מגיעים לחנות כדי לתקוף לא היו מתרחשים האירועים האלימים שבאו לאחר מתקפתם"** (בע' 3 לתשובה לאישום מיום 17.5.15). לטענתו, הכלים בהם אחזו הנאשמים נועדו להגנה עצמית: הגרזן בו אחז הנאשם 2 הינו גרזן אלומיניום ששימש כקישוט בחנות, והג'אנט בו אחז הנאשם 5 נאסף משטח קפה רימון כדי למנוע חזרה על האירוע הקודם, בו מוחמד, בנו של נג'אתי, עשה שימוש לפני כן.

19. בהמשך לכך, טען ב"כ הנאשמים כי השימוש בכלים נעשה "בלית ברירה", לאחר שבני משפחת המתלוננים

הגיעו לחנות כשהם חמושים בכלים שונים ולאחר שניסיונותיו של עדאל אבו דבעאת להרגיע את האווירה לא הואילו. רק לאחר שמשפחת המתלוננים חבטה במקרר ויידתה לעברם חפצים, הפעילו נגדם הנאשמים כוח, על מנת להדוף אותם:

הנאשם 1 טען, כי השתמש בכוחו במידה סבירה וכי הכה את נג'אתי פעם אחר פעם "**בעוצמה רבה**", "**רק מששוב ניסה נג'אתי**" לפגוע בו (בע' 4 סעיף 5 לתשובה לאישום). גם כאשר הכה הנאשם 1 את אשרף, היה זה לצורך הגנה על עצמו. בעניין זה, הכחיש הנאשם 1 כי הרים חפץ חד מהרצפה ודקר את אשרף בצווארו ובסנטרו. לטענתו, הוא אך חבט באגרופו השמאלי בחלק השמאלי של פניו של אשרף, ואילו הפגיעה בחלק הימני של סנטרו וצווארו של אשרף ובקרקפתו, נגרמה ע"י בן משפחה של המתלוננים - ע"י סמי ג'עברי.

הנאשם 2 טען, כי אך נופף בגרזן לצורך הרתעה (בזמן שהחזיקו מולו בני משפחת ג'עברי באלות, מקלות וחרבות).

הנאשם 3 הכחיש כי החזיק מוט ברזל. הוא אישר, כי **הנאשם 5** והוא הכו את נג'אתי, אך טען, כי עשו כן כדי לעצור את אלימותו של נג'אתי ולא מתוך כוונה לגרום לו חבלה חמורה. בעניין זה, טען ב"כ הנאשמים, כי העובדה שנג'אתי הצליח להדוף את הג'אנט מעידה שהנאשם 5 לא התכוון לפגוע פגיעה ממשית בנג'אתי באמצעות הג'אנט.

הנאשם 4 הכחיש כי הכה את נידאל בראשו באמצעות מוט ברזל, וטען, כי אך הדף את נידאל באמצעות המוט.

הנאשם 6 הכחיש כי החזיק בסכין מתקפלת וכי עשה שימוש בסכין.

הנאשם 7 הודה כי אחז במקל של מטאטא ונופף בו לעבר ג'עברי, אך טען כי לא פגע בו, וכי המעשה אך נועד להרתיע ולהרחיק את ג'עברי.

דין

20. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, שמעתי את העדויות השונות ובחנתי בקפידה את הראיות שהוצגו בפניי, הגעתי למסקנות המפורטות בסעיף 2 לעיל. ואפרט.

21. מבחינת מתווה הדיון, נעמוד תחילה על **הסוגיה הכללית** העולה בנוגע ל**סרטוני מצלמות האבטחה** שהוגשו על ידי המאשימה, המהווים מרכיב ראיתי מרכזי בפרשת התביעה; ואשר לגביהם התעוררה השאלה האם הזמנים המופיעים במצלמות השונות מסונכרנים זה לזה מבחינת השעה המצוינת בהם, כך שצפייה משולבת בסרטונים משקפת נאמנה רצף כרונולוגי של האירועים באותו יום. בנוסף, נדון בטענות השונות שהעלה ב"כ הנאשמים הנוגעות ל**איכות** הסרטונים ולקיומם של סרטונים **נוספים** (כך לטענתו), אשר אפשר שהיה בכוחם לשקף תמונה מדויקת יותר של מהלך הדברים.

22. לאחר בירור סוגיות אלו, נפנה לדון בכתב האישום לגופו. **בשלב הראשון**, תידון המחלוקת ה**עובדתית** הקיימת בתיק זה, האם, כטענת המאשימה, ביצעו הנאשמים את מעשי האלימות המיוחסים להם בכתב האישום, או שמא כגרסתם של הנאשמים, הם נקטו באלימות ברמה פחותה יותר. כפי שנראה, יש במסקנה בדבר עוצמת האלימות שהופעלה כדי להשליך על **השלב השני**, בו תיבחן במסגרת כל אישום השאלה ה**משפטית**, האם חל על התנהגותם של הנאשמים הסייג של הגנה העצמית או הגנת בית מגורים. בכלל זה, נבחן גם את השתלשלות האירועים שקדמה לכל אחד מהאירועים נשוא כתב האישום, ובפרט נדון בשאלה, מי מהמשפחות הפרה את הסכם ההודנה. כאמור, טענת

הנאשמים היא, כי התנהלותם של בני משפחת המתלוננים - בהתפרעות המתוארת בחלק הכללי, בהתנהגותו של נידאל לאחר ההודנה, ובהתפרעות לאחר תקיפתו של נידאל - הביאה אותם, בלית ברירה, לנקוט במעשי אלימות, וזאת על מנת להגן על גופם ורכושם.

סרטוני מצלמות האבטחה

23. במוקד התשתית הראייתית שהציגה המאשימה, עומדים סרטונים המתעדים את מהלך האירוע מזוויות שונות:

סרטון של מצלמת האבטחה של בית הקפה רימון (מוצג ת/4).

סרטונים של **מצלמות האבטחה של עיריית ירושלים "מבט 2000"**, משלוש זוויות צילום (מוצג ת/31):
מצלמה 212 המתעדת "מבט על" של הרחוב, מצלמה 233 המתעדת את חלקו החיצוני של שער שכם ומצלמה 326 המתעדת את חלקו הפנימי של שער שכם.

סרטונים של **מצלמות האבטחה של חנויות אבו דבעאת**, מחמש זוויות צילום (החומר הגולמי במוצג נ/10 וקטעי הסרטונים הרלבנטיים של האירועים במוצג נ/10א) (ב"כ הנאשמים הבהיר, ש"זה היה אמור להיות מוצג של התביעה, כי הייתי אמור להגיש את זה כעד תביעה" (ע' 901 ש' 10-11)): מצלמה 1 מתעדת את פתח החנות התחתונה, מצלמה 2 מתעדת את החנות העליונה ממבט על, מצלמה 3 מתעדת את הרחבה הסמוכה לחנות העליונה ואת המדרגות היורדות ממנה לכיוון קפה רימון והחנות התחתונה, ומצלמות 4-5 מתעדות את פנים החנות העליונה.

סרטון שהועלה ביוטיוב (במוצג נ/12) המכונה **"שער שכם - יוטיוב 2"**, אשר הוגש בהסכמה (בע' 549 לפרוטוקול מיום 1.11.16), המתעד אף הוא את פתח החנות התחתונה.

24. אין מחלוקת בין הצדדים, כי סרטוני בית קפה רימון וחנויות אבו דבעאת מקדימים בשעה, שכן לא עודכנה בהם השעה משעון חורף לשעון קיץ (בע' 34 ש' 20 ובע' 261 ש' 27-29). בסרטוני "מבט 2000" השעה מעודכנת (בע' 262 ש' 3), ובסרטון היוטיוב לא מצוינת השעה.

בנוסף, מוסכם בין הצדדים, כי הזמנים המופיעים בסרטוני מצלמות האבטחה מהמוקדים השונים אינם מסונכרנים זה לזה, באופן שקיים פער זמנים של מספר דקות בין המצלמות השונות. לשיטתו של ב"כ הנאשמים, המצלמה בחנויות אבו דבעאת מאחרת בארבע דקות מהמצלמה של בית קפה רימון (בע' 273 ש' 4-7 + ע' 288) ואילו ב"כ המאשימה הסתייג קמעא מקביעה חד משמעית בנדון, באומרו: **"יש הסכמה על פער של דקות, אני לא ארד איתך לרזולוציה של השניות ... אני מסכים שיש פער, אני חושב שהוא נע סביב הארבע דקות"** (בע' 483 ש' 10-11 וש' 18).

25. ב"כ הנאשמים הוסיף והעלה מספר טענות בנוגע לסרטוני מצלמות האבטחה. תחילה הלן על כך שהמאשימה לא מסרה לידיו סרטון לא מוגן מפני עריכה של מצלמות מבט 2000, ממנו יהא ניתן לגזור תמונות סטילס. בעניין זה, אין לפני כל בסיס להרהר אחר דבריה של המאשימה, לפיה לא ניתן להסיר את ההגנה מפני עריכה בסרטונים של מצלמות מבט 2000.

26. טענה נוספת שנשמעה מפי ב"כ הנאשמים עניינה באיכות סרטון מבט 2000, כי המשטרה **"לא עשתה כל מאמץ"** לצפות בתיעוד מצלמות מבט 2000 ברזולוציה גבוהה, כפי שנראית במחשבים עצמם של מבט 2000, וכך גם

היא לא שמרה את תיעוד האירועים ברזולוציה הגבוהה שלהם.

החוקר אילן גרנות נשאל מדוע לא ביקשו סרטונים ברזולוציה טובה יותר, והשיב: **"למיטב ידיעתי כל הסרטים מהקטטה הוצאו ממבט 2000 והרזולוציה הזאת זה הרזולוציה המיטבית שאפשר להוציא"** (בע' 1,135 ש' 18-19).

החוקר איאס פלאח העיד, כי הוא מקבל את קבצי מבט 2000 בקובץ **"דחוס"**, ברזולוציה נמוכה מזו שמקליטה המצלמה בזמן אמת (בע' 512 ש' 16-19).

עדויות של מהראן סרחן, ראש צוות במבט 2000: הוגש ת/31, "אישור מקליט" בדבר צריבת דיסק של האירוע ממצלמות מבט 2000 ללא עריכה, פלוס הדיסק עצמו. סרחן אישר, כי הסרטונים לא נערכו. בחקירתו הנגדית הציג ב"כ הנאשמים בפני העד את סרטון מבט 2000 מספר 212 וסרחן הסביר, כי "כשאני רואה בחי או שעכשיו אני עושה שחזור שלוש דקות אחורה, זה יראה יותר טוב מצריבת דיסק" (בע' 541 ש' 31-30), שכן, הצריבה משנה את האיכות (בע' 542 ש' 17).

גם בעניין זה, מקובל עליי הסברם של החוקרים, כי כאשר צורבים את הסרטונים לדיסקט, הרזולוציה שלהם נפגעת, ברמה אשר לסברתי אינה פוגעת במשקלם הראייתי של הסרטונים.

27. מעבר לכך, הלין ב"כ הנאשמים על התנהלותה של המשטרה והפרקליטות, וטען לקיומו של מחדל חקירה, בקיומם של סרטונים נוספים שהמשטרה לא פעלה לאיתורם. לטענת ב"כ הנאשמים, ביום 8.4.15 התקשר לחוקר ג'וני, **"ואמרתי לו שלדעתי יש מצלמות נוספות מלבד המצלמה, מלבד הסרטון שאותו הם טורחים להציג בבית המשפט כל הזמן. ב- 09/04 כבר אמרתי את זה בבית משפט"** (בע' 556 ש' 16-14). לטענתו, המשטרה לא עשתה כל פעולה להביא את החומר הנוסף ממצלמות קפה רימון.

בהקשר זה אפנה לעדויות דלהלן:

בעדותו של החוקר אילן גרנות העיד כי לא זכר האם פנו אליו בטענה שיש עוד מצלמות של קפה רימון: **"אני זוכר שאיתרנו את מירב המצלמות שיכולנו להגיע אליהן. כן כולל מצלמה מקפה רימון"** (בע' 1,138 ש' 11-12).

מטעם ההגנה העיד החוקר ססר לוקס, אשר טען מטעם המשטרה בבקשות להארכות המעצר בבית משפט השלום. הוא אישר, כי הציג בפני בית המשפט רק סרטון אחד: **"אני הצגתי מול בית המשפט את כל חומר החקירה שהיה בידי ... כל מה שהיה בתיק החקירה"** (בע' 1,126 ש' 23-19).

עדויות של החוקר איאס פלאח (ת/23 - מזכר בנוגע לאיתור מצלמות): הוא הגיע לזירת האירוע ביום 3.4.15. ביקר בחנות שמול קפה רימון, אך התברר שהמצלמות שם לא היו מחוברות בזמן האירוע. לאחר מכן ניגש לקפה רימון, **"שם דיברתי עם הבעלים רימון הימו ... והוא מסר לידי דיסק און קי ... ואמר לי שזה צילום של האירוע שאותו הכין מבעוד מועד"**. רימון מסר לו, כי השעה המופיעה בסרטון היא שעון חורף וטרם הזיז את השעון קדימה בשעה. לאחר מכן ראה שבחנות נוספת ישנן שתי מצלמות, אך לדברי בעל החנות המצלמות לא קלטו דבר מהאירוע. כך גם היה בחנות נוספת.

עדויות שלהחוקרת הייא אבו חאמד: ב"כ הנאשמים הגיש בקשה לעיון בראיות חסויות, במסגרתה טען כי יש חומר נוסף מצולם. כבוד השופט ברעם קיבל את עמדת המאשימה, כי אין בחומר הראיות מצלמות נוספות ודחה את

הבקשה (בע' 530).

28. ב"כ הנאשמים הלן על כך שהחומר מהמצלמות הועבר לדיסק און קי על ידי רימון עצמו במקום שהחוקר פלאח הוא אשר יוריד את החומר מהמצלמות. כן טען, כי לרימון היו ארבע מצלמות.

כן טען ב"כ הנאשמים לסתירה בין דבריו של רימון, כי לקחו ממנו סרטונים, לבין דברי החוקר פלאח, אשר לדבריו קיבל בדיסק און קי את הסרטון מרימון (ת/24 - מזכר בדבר תפיסת סרטון קפה רימון בדיסק און קי).

כפי שיפורט בהמשך, לא מצאתי כל בסיס לחשוד ברימון שינסה להטות את הכף נגד הנאשמים בעדותו, ועל כן גם אין מקום לחשוד בו כי פגע באותנטיות הסרטון המקורי עת העבירו לדיסק און קי לשם מסירתו למשטרה. גם באומרו כי "לקחו ממנו סרטונים" אין כל סתירה לעובדות האמורות, שכן, גם אם מסר הוא את הדיסק און קי למשטרה, אין בכך כדי לסתור את האמירה ש"לקחו" אותו ממנו. בפרט נאמרים הדברים לאור עדותו כי הוא **"מפחד משתי המשפחות... והוא לא מוכן... שיימסר להם שהוא מרצונו מסר את סרטון האירוע, אלא שהמשטרה לקחה את צילום האירוע בכוח"** (מוצג ת/30; ראו להלן, עדותו של רימון).

29. עדויות נוספות הרלבנטיות לסוגיה זו:

עדותו של החוקר סאמי שירז: חקר את רימון הימו בחקירתו השנייה. ב"כ הנאשמים הלן על כך, שהחוקר לא שאל את רימון על קיומן של מצלמות נוספות מלבד הסרטון שהציג. לדברי החוקר: **"אני לקחתי ממנו עדות מפורטת, לא אמרו לי לשאול אותו אם יש מצלמות, לא זוכר מה אמרו לפני שנה** (בע' 555 ש' 20-21) **... אם אני מנסה לשחזר טוב, מה שהצלחתי להבין שהוא פחד למסור דברים מחשש לחיים שלו ... הוא לא נתן את כל האינפורמציה ולכן אני הבאתי אותו"** (בע' 556 ש' 4-6).

רימון עצמו העיד בחקירתו הנגדית, כי יש לו שתי מצלמות בחנות ושתיים נוספות בבית (שנמצא מעל החנות) (בע' 475 ש' 4-5). הוא שלל בעדותו את טענת ב"כ הנאשמים כי ישנה מצלמה נוספת המכוונת לכיוון בית הקפה של משפחת הנאשמים (בע' 478 ש' 4-9).

עדותו של החוקר ג'וני גהגאה: בחקירתו הנגדית אישר החוקר כי הוא זוכר ששוחח עם ב"כ הנאשמים, אך לא זכר את תוכן השיחה (ב"כ הנאשמים טען, כי באותו שיחה ציין את הימצאותם של סרטונים נוספים של קפה רימון). בחקירה חוזרת הבהיר, כי הוא זוכר שהעביר מב"כ הנאשמים מסר למנהלי החקירה, אך לא זכר את תוכנו (בע' 460 לפרוטוקול מיום 5.7.16 ש' 23).

עדותו של גיא אברהמי, קצין חקירות: הוגש מזכר מיום 16.4.15 (ת/37), לפיו, ביום 8.4.15 ב"כ הנאשמים **"מסר לי דיסק אותו מסרתי לחוקר שיראז"** (מדובר בדיסק ממצלמות אבו דבעאת). הוא לא ידע לומר האם החוקר ג'וני העביר לו מסר בדבר קיומם של סרטונים נוספים של קפה רימון, בהפנותו לכך שאין מזכר בניהול (בע' 466 לפרוטוקול מיום 5.7.16 ש' 3). ב"כ הנאשמים הפנה לדיון בתיק המעצר בבית משפט השלום מיום 9.4.15 בע' 11 ש' 23, בו הזכיר את אפשרות קיומם של סרטונים נוספים. החוקר אברהמי לא זכר לומר אם נעשה משהו בניהול. לדבריו, **"המצלמות שעורך הדין המלומד הביא זה מאותו מקום ... זה מקום די קטן, זה לא איזה מקום שיכול להוסיף"**, כך שגם אם לא נעשה ניסיון לאיתור הסרטונים, העד היה סבור כי אין זה מהותי (בע' 469 לפרוטוקול מיום 5.7.16 ש' 9-10); וכן, **"אני לא זוכר שהיה לי מידע כזה לאוזני על מצלמה שיכולה לשנות את חומר הראיות ברמה כזאת"** (בע' 472 לפרוטוקול מיום 5.7.16 ש' 11-12). העד נשאל לגבי דבריו של נג'אתי בהודעתו מיום 2.4.15 ש' 23, כי לרימון הימו ישנן "מצלמות" שתיעדו הכל, ולעובדה שנתקבל סרטון אחד מרימון. על כך הגיב: **"אני מבחינתי כל חומר המצלמות נמצא בדיסק און קי, אני לא נכנס לדקויות מצלמה ביחיד ומצלמות ברבים ... שלחנו את**

החוקר להביא את הסרטונים, מבחינתי מה שיש בדיסק און קי זה חומר ראיות" (בע' 477 לפרוטוקול מיום 5.7.16 ש' 13-17).

30. הלכה פסוקה היא כי:

אין בעצם קיומו של מחדל חקירה כדי להביא לזיכויו המידי של נאשם פלוני, אלא יש לבחון את מכלול חומר הראיות העומד כנגדו אל מול מחדל החקירה הנטען. כפי שנפסק:

'אף לו נמצאו מחדלי חקירה, אין בעובדה זו כשלעצמה כדי להוביל לזיכויו של המערער. הלכה היא, כי אין מוטלת על התביעה החובה להציג את הראיה הטובה ביותר, ודי כי תציג ראיה מספקת. בסופו של יום, שאלת נפקותם של מחדלי חקירה מוכרעת בהתאם לנסיבות המקרה הפרטניות, תוך בחינת השאלה אם יש בתשתית הראייתית אשר הונחה לפתחו של בית-המשפט, כדי לבסס את הרשעת הנאשם בעבירה שיוחסה לו במידה הנדרשת בפלילים...' (ע"פ 7320/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 לפסק דינו של השופט לוי (2009))

ע"פ 6761/14 מדינת ישראל נ' שפיק רכאב (8.2.15)

31. על בסיס כל האמור, לא מצאתי פגמים בסרטונים שבחומר התביעה היורדים לעצם משקלו הראייתי. כמו כן, לא הוכח כי נפל מחדל כלשהו במלאכה החקירתית של המשטרה אשר גרם לכך כי חומר רלבנטי לא הועבר לידי ב"כ הנאשמים כמתחייב. אי לכך, טענות ב"כ המאשימים בנושא זה, נדחות.

32. עתה, נפנה לדון באישומים לגופם.

האישום הראשון

33. כאמור, האירוע נשוא האישום הראשון נוגע אך לנאשמים 5 ו-6, והוא מייחס להם את **תקיפתו של נידאל**, בסביבות השעה 17:00. נטען, כי לאחר שהבחינו בנידאל עובר בסמוך לבית העסק של משפחתם, החליטו הנאשמים 5 ו-6 להפר את הסכם ההודנה. הנאשם 5 רץ לכיוונו של נידאל כאשר מחזיק אגרופן בידו, והנאשם 6 הגיע אחריו מצויד בחפץ הנחזה להיות סכין. לאחר חילופי דברים בין קאסם (הנאשם 5) לבין נידאל, הכה קאסם את נידאל בפניו תוך שימוש באגרופן, וראמי (הנאשם 6) ניסה לדקור את נידאל במותנו באמצעות נשק הנחזה להיות סכין.

34. לאחר שצפיתי בסרטונים, ובעיקר ת/4 של קפה רימון, ושמעתי את העדויות הרלבנטיות, אני קובע כי הנאשמים 5-6 ביצעו את המעשים המיוחסים להם באישום האמור (אם כי אני מזכה אותם ממקצת העבירות המיוחסות להם בגין מעשים אלה). אפרט.

מעשי האלימות שביצעו הנאשמים

35. עת עסקינן בנאשם 5, מוסכם כי הוא הכה את נידאל בפניו, והמחלוקת בין הצדדים נוגעת לשאלה, **האם הנאשם 5 הכה את נידאל תוך שימוש באגרופן.**

36. בעניין זה, הסכים ב"כ המאשימה, כי מצפייה בסרטון מצלמת קפה רימון לא ניתן לראות בבירור האם הנאשם

5 אוחז באגרופן, והוא ביקש להסתמך על עדויות הנוכחים באירוע. כך, ישנה עדותו של **רימון הימו**, בעלי בית קפה רימון, אשר העיד, כי ראה **"בומה"** (אגרופן) על היד של הנאשם 5 כאשר הכה את נידאל, בצינו, כי הוא [רימון] היה עד למתרחש **"בטווח אפס"** (ע' 462 לפרוטוקול מיום 5.6.16, ש' 13-19). רימון פירט, כי הנאשם 5 **"נתן לו אגרופן לנידאל בראש ... דחפתי אותו ... ונידאל נפל בדיוק ליד הנרגילה ובא הארמני החבר שלי הארמני הביא לו קרח כשירד לו דם. וישר שם לו בתוך החנות. ואז מישו הלך וקרא למשפחה שלו. של נידאל"** (בע' 461 ש' 25-32 לפרוטוקול מיום 5.6.16). רימון הוסיף, כי שמו של הארמני הוא סימון, והוא זיהה אותו בשעה 17:19:11 בסרטון קפה רימון (בדקה 16:19:11 במוצג ת/4), בלבוש בהיר בצד ימין של המסך (בע' 463 ש' 25-32). גם בחקירתו הנגדית, כאשר נתבקש להתייחס לדבריו במשטרה, שם מסר כי **"מתברר"** שנידאל הוכה עם **"בומה"**, הבהיר רימון: **"אני לידו. מה זה איך התברר לי? אני רואה את זה בידיים ... ראיתי זה מה שאני מתכוון" ... לא בדיעבד ... אני ראיתי את זה בארבע עיניים"** (ע' 468 ש' 13, ש' 16 וש' 18). כאשר נתבקש להצביע בצילום הווידאו על האגרופן, הסביר, כי **"זה מתחת ... הנה משהו לבן"**, ועמד בהחלטיות על כך, שהיה לנאשם 5 אגרופן: **"יכול להיות שבמצלמה לא אבל זה בטוח שזה היה לו ... אני ראיתי את זה"** (ע' 469 ש' 19 וש' 27, ובע' 470 ש' 5 וש' 8). כן טען, כי נידאל נפגע בצד שמאל של פניו, בהצביעו על חלקו העליון של הראש מעל הגבה השמאלית (ע' 470 ש' 15-17). דברים דומים נשמעו מפי רימון בחקירתו החוזרת, שם חזר רימון על כך, שהוא ראה אגרופן על ידו של הנאשם 5. במסגרת זו, אישר רימון כי כבר במשטרה מסר שראה את האגרופן (ע' 501 ש' 19-23).

37. התרשמתי לחיוב מעדותו של רימון, ומסקנתי היא כי הוא אכן ראה את הנאשם 5 תוקף את נידאל תוך שימוש באגרופן. עדותו הייתה משכנעת, עקבית ומאוזנת, ורימון שזר בה פרטים ותיאורים ספונטניים, המעידים על מהימנותה. כך, לדוגמה, דבריו כי הנאשם 5 פגע בחלק העליון של פניו של נידאל, מעל הגבה השמאלית, וכי חברו **"הארמני"** הניח קרח על החלק **"העליון"** של ראשו של נידאל ו**"הדם היה פה בעליון"** (ע' 470 לפרוטוקול מיום 5.6.16 ש' 15-17 וע' 472 ש' 12). ספק בעיני, האם תיאור מסוג זה הוא תיאור שייאמר על ידי אדם שלא ראה את הדברים בעצמו, וכך גם ניתן לראות כי דבריו אלה של רימון משתלבים עם דבריו של נידאל בהודעתו במשטרה מיום 4.4.15, לפיהם לאחר המכה **"רימון וסימון חבר של רימון הכניסו אותי פנימה לקפה של רימון"** (מוצג ת/6, ש' 15-19). בולטים במיוחד היו דבריו האוטנטיים של רימון לגבי האגרופן, **"אני לידו. מה זה איך התברר לי? אני ראיתי את זה בארבע עיניים"** (ע' 468 ש' 13-16). מעבר לכך, ניכר היה לאורך כל עדותו, כי רימון לא הפריז בדבריו אלא אך ביקש לתאר את שראה, ותו לא. כך שב והבהיר, כי הוא היה עד רק לסיטואציה בה הוכה נידאל ע"י הנאשם 5, ולא יותר: **"רק שהבחור נתן לנידאל זה כל מה שראיתי והלכתי אמרתי לאבא שלו אתם רוצים לקלקל לי את המקום. וחזרתי והתחילה המהומה ישר התחלתי להכניס את הדברים שלי. שום דבר לא ראיתי מה הלך פה"** (ע' 466 לפרוטוקול מיום 5.6.16, ש' 14-16). ואכן, ניתן לראות בסרטון מצלמת קפה רימון, כי לאחר מכת האגרופן הצליח רימון להפריד בין הניצים ולהרחיק את הנאשם 5 מהאזור, בעוד שלא היה עד לתקיפת נידאל שביצע הנאשם 6 מיד לאחר מכן.

38. ב"כ הנאשמים טוען כי אין ליתן משקל לעדותו של רימון, שכן לרימון אינטרס להעיד לטובת משפחת המתלוננים. תחילה, הציג תמונה של אשרף, ממשפחת ג'עברי, מאחורי דלפק סחית המיצים בקפה רימון, וטען, כי אשרף עובד אצל רימון (מוצג נ/8 וע' 498 לפרוטוקול מיום 5.6.16 ש' 32). ואולם, אין לדעתי בתמונה זו, אשר צולמה כשבוע לפני מועד ההוכחות שהתקיים ביום 5.6.16, כדי להעיד כי אשרף אכן עובד אצל רימון, ולמולה, ישנם דבריו המהימנים של רימון, כי אשרף כלל אינו עובד אצלו אלא עובד כמנקה בשירותים הציבוריים ואך מבקר בבית הקפה מידי יום (ע' 497 ש' 4 וש' 19 ובע' 498 ש' 18 לפרוטוקול מיום 5.6.16). ב"כ הנאשמים הוסיף וטען, כי רימון התלונן בפני משפחת הנאשמים שבאי בית הקפה שלהם משתמשים בשירותים שלו, אך גם טענתו זו נותרה בגדר טענה בעלמא, אותה הכחיש רימון (בע' 478 ש' 4-9). לכל אלה מצטרפת העובדה, שהנאשם 5 עצמו אישר, כי הוא לא היה מסוכסך

עם רימון לפני האירוע (בע' 805 ש' 21), ואך העלה השערות שונות לגבי יחסו של רימון למשפחת הנאשמים: **"יכול להיות שהוא שונא אותנו, יכול להיות שהוא חבר טוב שלהם ... הוא כן שונא אותנו, אני בטוח בזה. יכול להיות ששילמו לו כסף"** (בע' 807 ש' 6-3). בפרט, הסברו של הנאשם 5 מדוע תיאר רימון שראה אותו עם אגרופן, לא היה משכנע, וזאת בלשון המעטה: **"כל אחד שלא מבין באגרופן ורואה את מה שהוא רואה הוא יתחיל לספר שבטח יש. בטח יש לו, יש לו משהו ביד"** (בע' 805 ש' 25-27).

39. אומר, כי לא נעלמו ממני דבריו של רימון עצמו, לפיהם אשרף **"חבר שלי הוא עוזר לי ... הוא לא עובד אצלי ולא כלום ... אנחנו חברים מזמן לא מהיום"** (ע' 499 לפרוטוקול מיום 5.6.16, ש' 9-8). ברם, נחה דעתי כי אין באמור להקים כל חשש כי גרסתו הייתה מוטית לטובת משפחת המתלוננים. כאמור, עדותו של רימון הייתה מאוזנת והוא הקפיד לתאר את הדברים כהווייתם. כך, שב וציין כי הוא אך ראה את תקיפתו של הנאשם 5 ולא ראה את המשך מעשי האלימות - לא את תקיפתו של הנאשם 6 את נידאל ולא את האירוע המתואר באישום השני, ויש באמור לחזק את הרושם שרימון לא ביקש לטפול על משפחת הנאשמים האשמות שווא. כן ראו גם את דבריו של רימון, כי לאחר שהותקף נידאל ושהה בתוך בית הקפה, **"הוא [נידאל] קם להרביץ"** למשפחת הנאשמים מחוץ לבית הקפה (ע' 497 ש' 21-12), אשר מעידים גם הם על האובייקטיביות שבדבריו. כאן המקום להדגיש את דבריו של רימון בעדותו, כי הוא כלל לא רצה להעיד בבית המשפט ועשה כן רק לאחר שהובהר לו שהוא יעצר אם לא יתייצב (בע' 500 ש' 8-6); כמו גם את דבריו, כי עדאל (אביו של הנאשם 2) איים עליו מחוץ לאולם בית המשפט (ע' 456 ש' 6-5). כן ישנו האמור במזכר מיום 7.4.15, כי בסיום גביית עדותו מסר רימון, **"שהוא מאוד מפחד משתי המשפחות ... והוא לא מוכן להעיד נגדם או שיימסר להם שהוא זה שזיהה אותם בצילום האירוע או שהוא מרצונו מסר את סרטון האירוע, אלא שהמשטרה לקחה את צילום האירוע בכוח, הוא מדגיש את הפחד שלו מהם"** (ההדגשה שלי - ב.ג.) (במוצג ת/30). כל אלה מכרסמים בטענת ב"כ הנאשמים, החלשה בלאו הכי, בדבר אינטרס כלשהו של רימון להפליל דווקא את משפחת הנאשמים.

40. צפייה בסרטון קפה רימון מחזקת גם היא את מהימנות דבריו של רימון, כי אכן ראה אגרופן בידו של הנאשם 5; שכן, ניתן לראות כי בהתאם לגרסתו, ראה רימון את המתרחש מטווח אפס, וכך, כאשר הכה הנאשם 5 את נידאל בשעה 17:16:40, עמד רימון בין השניים וניסה להפריד ביניהם (בדקה 16:16:40 במוצג ת/4). יתר על כן, ניתן להבחין ברימון מביט מהצד בדין ודברים שהתנהל בין נידאל לנאשם 5 מספר שניות לפני המכה (החל מדקה 16:16:37), כאשר בזמן זה, ידו הימנית של הנאשם 5 (עמה הכה את נידאל), הייתה מושטת קדימה. המשמעות היא כי רימון נחשף למראה ידו של הנאשם 5 לא רק בזמן המכה עצמה, כאשר היה משתתף פעיל באירוע (בהפרדת הניצים), אלא גם קודם לכן, כמשקיף מהצד. ודאי, שמנקודת מבט כזו, האפשרות לקלוט פרטים מהאירוע הינה גבוהה יותר, ואני מוצא, כי העובדה שרימון הביט במתרחש במשך מספר שניות, ממרחק קרוב של כמטר מהשניים, מחזקת את אמינות דבריו כי **"אני ראיתי"** את האגרופן **"בארבע עיניים"** (בע' 468, ש' 18). לכך מצטרפות תמונותיו של נידאל בבית החולים ובתחנת המשטרה, בהן נראה חתך מעל גבתו השמאלית, אשר הצריך שבעה תפרים (במוצגים ת/1 ו-ת/3). אופי פציעה זה תומך בגרסה לפיה הפגיעה בפניו של נידאל נגרמה על ידי אגרופן, שכן האפשרות שמכת אגרופן אחת גרמה לפגיעה כזו, נראית לי קלושה.

41. ב"כ הנאשמים טען, שתיאורו של רימון לפיו הנאשם 5 פגע בחלק העליון של פניו של נידאל, מעל הגבה השמאלית (ע' 470 לפרוטוקול מיום 5.6.16, ש' 17-15) אינו תואם את הנראה בסרטון. להשקפתו, ניתן לראות בסרטון, שהאגרופן פגע באזור הסנטר של נידאל ולא בחלק העליון של פניו. ואולם, מסקנתי היא כי לא כך הוא, ונראה בסרטון בבירור, כי האגרופן פגע בחלק העליון של הפנים, וכי לאחר המכה אחז נידאל בחלק העליון של ראשו, באזור

המצח (בדקה 16:16:41 ואילך).

42. בהמשך לכך, גם לא מצאתי בסיס לטענת ב"כ הנאשמים לפיה בסרטון שצולם **לאחר** מכת האגרוף לא נראית כל פציעה בחלק העליון השמאלי של פניו של נידאל (בע' 485); שכן, הסרטון אליו הפנה ב"כ הנאשמים הוא סרטון היוטיוב (בע' 125-126 לפרוטוקול מיום 3.11.15 ובסעיפים 26 ו-28 לרשימת הסוגיות מיום 1.11.16), אשר כלל לא מצוינת בו השעה בה צולם (במוצג נ/12). יתר על כן, בסרטון נראה נידאל תוקף את החנות התחתונה לצד נג'אתי, כשביד ימין הוא מיידה חפצים לעבר החנות וביד שמאל הוא מחזיק אלה. מכאן, שלא מן הנמנע, שמדובר בתיעוד של ההתפרעות שהתרחשה בחנות התחתונה לאחר ההתפרעות בחנות העליונה ולפני הסכם ההודנה, והחשוב לענייננו - לפני שנידאל הותקף באגרוף בשעה 17:16. ואכן, בסרטון מצלמת אבו דבעאת מס' 1, המתעד את אירוע תקיפת החנות התחתונה בשעה 14:49 (השעה המופיעה בסרטון היא 01:49) ניתן לראות את נידאל מחזיק בידו את אותה אלה ומנפץ באמצעותה את זכוכית המקרר בחנות התחתונה, לצד נג'אתי.

43. ואחרון: לא נעלם ממני, שבהודעתו של נידאל בבית החולים (במוצג ת/5), לא ציין כי הוכה באמצעות אגרוף, ואך מסר, כי הנאשם 5 **"שאל אותי האם אתה נידאל ואז אמרתי לו כן מה אתה רוצה ... ואז אני הרגשתי המכה הראש מאחור ... והשני שתקף אותי מאחור הוא הבן של בילאל אבו דבעאת. ולאחר מכן אני לא ראיתי כלום ולא זוכר כלום"** (במוצג ת/5, בע' 1 ש' 2-18). נידאל הוסיף, כי המכה הייתה **"מעל עין שמאל"** (בש' 20). בהודעתו במשטרה מיום 4.4.15, לא רק שנידאל לא ציין כי הוכה באמצעות אגרוף, אלא מסר כי הנאשם 5 **"נתן לי מכה עם אלה ואני נפלתי לרצפה ולא הבנתי מה קרה ואז רימון וסימון חבר של רימון הכניסו אותי פנימה לקפה של רימון"** (ההדגשה שלי - ב.ג.). (במוצג ת/6, ש' 15-19); וראו גם בתמלול ההודעה, בו הוא אומר כי הנאשם 5 **"הכה אותי עם המגב בפנים שלי"** (בע' 19 ש' 25, במוצג ת/6א). רק בהודעתו של נידאל במשטרה מיום 9.4.15 מסר לראשונה כי הנאשם 5 **"נתן לי אגרוף עם אגרוף לפנים"** (במוצג ת/7, ש' 39-41), ועל כך חזר בעדותו (בע' 36 ש' 14-16). כן הוסיף, כי המכה הייתה בחלק העליון של צד שמאל של פניו (בע' 121 ש' 9-6) וכי הצלקת במצחו **"נגרמה על ידי הבומה"** (בע' 121 ש' 30). ואולם, בהינתן כי העובדה שהנאשם 5 הכה את נידאל במכת אגרוף כלל אינה שנויה במחלוקת והיא נראית בסרטון מצלמת קפה רימון, לא מצאתי לייחס חשיבות של ממש לדבריו של הנאשם 5 בהודעתו מיום 4.4.15, שם תאר בכלל מכה באמצעות אלה.

44. לפיכך, אני קובע, כי הנאשם 5 הכה את נידאל במכת אגרוף תוך שימוש באגרוף.

45. בבואנו לבחון את חלקו של הנאשם 6 באירוע המתואר באישום הראשון, השאלה שבמחלוקת הינה **האם הנאשם 6 ניסה לדקור את נידאל במוותו?**

46. אמנם, בהודעותיו במשטרה שלל הנאשם 6 את הטענה כי אחז כלל בסכין וכי תקף באמצעותה את נידאל. כך, בהודעתו מיום 7.4.15 מסר, כי **"קאסם ישירות נתן לו סטירה ואני נתתי לו אגרוף לבטנו, לאחר מכן הוא הלך"** (במוצג ת/27א, ש' 46-48, ש' 67 וש' 73); וגם בהודעתו מיום 15.4.15 שלל כי אחז בסכין (במוצג ת/22, ש' 10). דברים דומים נשמעו מפיו בתשובתו לאישום: **"הפרשנות של המאשימה כי החזיק בחפץ הנחזה להיות סכין הינה רק פרשנות"** (ר' בע' 2 לתשובה לאישום). הנאשם 6 הוסיף, כי הוא **"לא ניסה לדקור את נידאל אלא להפחידו"**, בכך **"ביצע תנועה סיבובית (ולא תנועת דקירה) לעבר חולצתו של נידאל ומשך אותה בחפץ שהחזיק בידו"** (בע' 3 לתשובה לאישום). ואולם, בחקירתו הראשית בבית המשפט, אישר הנאשם 6 כי הוא אחז בסכין: **"נידאל היה, הוא הסתכל על קאסם וקאסם יצא. אני יצאתי מאחורי קאסם ... כי אני יודע שנידאל הולך להכות את קאסם. לקחתי איתי את הסכין שמכניס בו אוכל ונופפתי עליו, ככה, עם היד. כדי להפחיד אותו"**

(בע' 845 ש' 25-29). כן הוסיף בחקירתו הנגדית, כי התקדם לעבר נידאל עם הסכין מאחורי הגב וחשף אותה ברגע האחרון (בע' 886 ש' 18-19). הנאשם 6 הדגים תנועה אופקית לעבר המותן, וטען, כי לא תכנן לפגוע בגוף אלא רק להגיע לחולצה, כדי להפחיד (בע' 887 ש' 21).

47. בעניין זה, צפייה במצלמת קפה רימון מובילה למסקנה החד משמעית, כי הנאשם 6 אכן **ניסה לדקור** את נידאל במותנו, ואין המדובר בסיטואציה, כטענתו, בה רק **"נופפתי עליו"** את הסכין לעבר חולצתו (בע' 845 ש' 25-29). בסרטון ניתן לראות בבירור כי הנאשם 6 לא "נפנף" בסכין, אלא ביצע תנועה חדה ומהירה של הושטת הסכין לכיוון מותנו של נידאל; וכי אלמלא זריזותו של נידאל, שהספיק להתרחק לאחור, הייתה הסכין פוגעת בגופו (בדקה 16:16:43, במוצג ת/4). הטענה שנפנף את הסכין רק לעבר חולצתו של נידאל אף מופרכת כשלעצמה, שכן, בביצוע תנועת דקירה לכיוון גופו של אדם אין כל היגיון בטענה שהתכוון בדיוק לתפיסת החולצה מבלי שהסכין יחדור את החולצה ויפגע את האדם עצמו. אמנם, כך קרה בפועל, כפי שרואים היטב בסרטון, אלא שזו, כאמור, תוצאה של נסיגתו המהירה של נידאל תוך כדי תקיפת הסכין, והרחקתו של נידאל מנאשם 6 היא אשר הביאה לכך שהסכין הצליחה לתפוס רק את החולצה.

בהקשר זה, אציין גם את דבריו של נידאל בהודעתו במשטרה מיום 4.4.15, כי לאחר שהנאשם 5 הכה אותו בפניו, **"הגיע ראמי [הנאשם 6] ... מחזיק בידו חפץ כלשהו ונתן לי מכה אך התחמקתי לאחור"** (במוצג ת/6, ש' 48-49); וכן את דבריו בעדותו, כי הנאשם 6 **"תקף אותי הוציא את הסכין מאחורי הגב שלו ודקר אותי מהצד ונקרעה החולצה"** (בע' 42 ש' 21-22). דברים אלה תומכים ברושם העולה מצפייה בסרטון, כי התנועה שביצע הנאשם 6 הייתה תנועת דקירה, אשר כוונה למותנו של נידאל.

48. תמך למסקנתי זו יש גם למצוא בגרסתו המתפתחת והלא משכנעת של הנאשם 6 בנושא זה. כאמור, בהודעתו הראשונה טען תחילה כי הכה את נידאל **"בידיים שלי"**, במכת **"אגרוף לבטנו"**, וגם לאחר שהופנה לסרטון מצלמת קפה רימון, טען: **"אין סכין, לא הייתה עליי סכין"** (במוצג ת/27א, ש' 46-48, ש' 73-75); וגם בהודעתו השנייה שלל כי אחז בסכין (במוצג ת/22, ש' 10). רק בתשובתו לאישום אישר הנאשם לראשונה, כי אחז בחפץ כלשהו. כידוע, אין עוררין על זכותו של נאשם לשתוק בחקירתו, אך **"בהעדר טעמים סבירים ואמינים באשר להחלטה לשמור על זכות השתיקה, תהווה שתיקתו של נאשם משום ראיה המחזקת את יתר הראיות 'הפוזיטיביות' הקיימות נגדו"** (ע"פ 8823/12 שבתאי נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 1.7.14, בפסקה 29). כך הוא במקרה דנן, בו נמנע הנאשם 6 מלהציג בפני חוקריו את גרסתו לפיה אך כיוון את הסכין לעבר חולצתו של נידאל כדי להפחידו, וזאת למרות שנשאל בנידון מספר פעמים, ואף הוצג בפניו סרטון בו הוא נראה לכאורה מנסה לדקור את נידאל. בחירתו זו עומדת לחובתו, וגם הנימוק שהציג לכך אינו יכול להניח את הדעת.

49. יצוין, כי לטענת הנאשם 6, הוא שיקר בחקירתו במשטרה בנוגע לשימוש בסכין משום שהחוקר ארשיד צעק עליו והחקירה התנהלה **"בגישה לא טובה"**. הוא טען, כי לא ציין את הסכין, **"בשביל לא להיכנס לבית כלא. החוקר לא הסכים להקשיב לי ... לא רציתי להזכיר את הסכין בכלל אצל החוקר"** (בע' 852 ש' 26-29 ובע' 853 ש' 11-17). ואולם, יש לשים לב, כי הנאשם 6 לא נחקר ע"י חוקר אחד בלבד: בחקירתו הראשונה נחקר ע"י החוקר אדיב ארשיד (במוצג ת/27א), בעוד שבחקירתו השנייה נחקר ע"י החוקר איאס פלאח (במוצג ת/22). מכאן, שאם כטענתו, החוקר ארשיד **"לא הסכים להקשיב לי"**, מדוע לא העלה את גרסתו בחקירתו הבאה על ידי החוקר פלאח? יתר על כן, מדוע גם בתשובתו לאישום שלל הנאשם 6 כי החזיק בסכין, ואך אישר לראשונה כי אחז בחפץ כלשהו? ומדוע לא העלה במסגרת התשובה לאישום את השגותיו בדבר התנהלות קלוקלת של החוקר המשטרתי? ברי, כי בחירתו של הנאשם 6 שלא להעלות דברים רלוונטיים וחשובים אלה להגנתו בשלב מוקדם ככל הניתן, אלא להמתין עד לשלב

המתקדם של עדותו בבית המשפט, יוצרת הנחה לרעתו ומעיבה על אמינותם, מה גם שבכלליות, עולה הרושם כי חקירותיו התנהלו באופן הגון, וניתנה לנאשם 6 הזדמנות מלאה להשמיע את גרסתו, אם היה חפץ בכך. בהקשר זה ראו, לדוגמה, בחקירתו הראשונה, כאשר לשאלתו של החוקר ארשד, **"רואים אותך במצלמות מוציא את הסכין מהגב שלך ובאמצעותה אתה דוקר את נידאל, מה יש לך להגיד?"**, הסתפק הנאשם 6 בתשובה הלקונית: **"לא"** (במוצג ת/27א, ש' 78-79).

50. לפיכך, אני קובע, כי הנאשם 6 ניסה לדקור את נידאל באמצעות הסכין.

טענת הגנה עצמית

51. כאמור, במוקד הגנתם של הנאשמים ניצבת הטענה, כי לפני תקיפתו ע"י הנאשמים 5 ו-6, נידאל כלל לא הגיע לקפה רימון, אלא עקף את בית הקפה והגיע לחנות התחתונה, שם החל לגדף את בני משפחת הנאשמים, ובכך הפר את הסכם ההודנה. הנאשם 5, שנפגע מנאצותיו של נידאל כלפי משפחתו, רץ לעבר נידאל וביקש לשוחח איתו. במהלך חילופי הדברים בין השניים נידאל **"העווה את פניו באיום"**, והנאשם 5, שחש מאוים ו**"חשש מהצפוי ביותר"** (בע' 2 לתשובה לאישום), ביקש להגן על עצמו ו**"הכה באגרופו את נידאל כדי להקדים את הפגיעה בו"** (בע' 6 לתשובה לאישום).

52. הסייג להטלת אחריות פלילית בשל הגנה עצמית, מוגדר בסעיף 34 לחוק, כדלקמן:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים".

כהשלמה, נקבע בסעיף 34 לחוק, כי **"הוראות סעיפים 34, 34א ו-34ב לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות העניין לשם מניעת הפגיעה"**.

53. בהתאם להוראות חוק אלה, עמד בית המשפט העליון באופן חוזר ונשנה על ששת התנאים המצטברים שצריכים להתקיים לצורך החלת סייג ההגנה העצמית. ראו לדוגמה, קביעת בית המשפט בע"פ 1964/14 **שימשילשווילי נ' מדינת ישראל** (6.7.14) (להלן - **"ע"פ שימשילשווילי"**):

"התנאי הראשון הוא שמטרתה של ההגנה העצמית היא להדוף תקיפה שלא כדין. התנאי השני הוא תנאי הסכנה, היינו שעל המותקף או זולתו לעמוד בסכנה מוחשית. התנאי השלישי נסב על דרישת המיידיות, שעניינו בעיתות התממשותה של הסכנה, היינו יש לפעול מתוך הגנה עצמית במועד שבו הסכנה ממשמשת ובאה. התנאי הרביעי הוא שהאדם הטוען לסייג של הגנה עצמית לא נכנס למצב בהתנהגות פסולה. התנאי החמישי מתייחס לקיומה של נחיצות בפעולת הדיפת התקיפה, ואילו התנאי השישי דורש שהדיפת התקיפה תהיה סבירה" (ההדגשות במקור) (שם, בפסקה 29).

54. לאחר ששקלתי את הדברים לאורם של ששת התנאים האמורים, לא מצאתי כי ניתן להחיל את סייג ההגנה העצמית באירוע תקיפתו של נידאל.

55. כאמור, טענתם של הנאשמים בנוגע להשתלשלות האירועים שקדמה לתקיפה, הינה, כי נידאל כלל לא הגיע

לקפה רימון, אלא עקף את בית הקפה והגיע לחנות התחתונה, שם החל לגדף את בני משפחת הנאשמים ובכך הפר את הסכם ההודנה. מצפייה בסרטונים הקיימים לא ניתן לראות האם נידאל אכן הגיע לחנות התחתונה וקילל שם את הנאשם 5, והנאשמים מבקשים להעדיף את גרסתם בנידון על פני גרסתו של נידאל, אשר טען, כי הוא לא התקרב לחנות התחתונה אלא אך הגיע לקפה רימון, שממוקם במרחק של שלוש חנויות ממנה (בע' 115 ש' 30 ובע' 118 ש' 27-28).

56. בעניין זה, העיד הנאשם 5 כי לאחר שסיימו לסדר ולנקות את החנות, הוא הופתע לראות את "נידאל ג'עברי יורד, עובר לידנו מסתכל. אנחנו הסתכלנו אחד על השני ואמרנו כאילו, זה לא מה שאמור להיות אחרי ההודנה ... התעלמנו ממנו בהתחלה. אחרי זה הוא התחיל לבוא, ללכת. ירד, עלה. התחיל להסתכל עליי. לשלוח לי מבטים כאילו, כאילו הוא מנסה לקלל אותי ... אחרי זה הוא יורד מרימון, בדיוק איפה שאני יושב שם. עובר לידי ומקלל אותי. ועל אימא שלי" (בע' 775 ש' 10-18).

בדומה, העיד הנאשם 6, כי נידאל "כל הזמן היה בא והולך ומתחיל איתנו. מתגרה בנו. היה נכנס לרימון, אבל מדרך אחרת. כניסה אחרת. רואים, מרגישים שהוא מתגרה בנו" (בע' 845 ש' 18-29).

על כך הוסיף הנאשם 2, כי כשעה לאחר ההודנה, ראה את נידאל "מטייל אצלנו" מול החנות התחתונה: "הולך בא, הולך בא. אני עשיתי כאילו אני לא רואה אותו ... בפעם השנייה שהוא עבר הוא היה מסתכל עלינו כל פעם שהיה עובר. אבל עכשיו הפעם הזו הוא עמד והסתכל עלינו וירק על הרצפה. והלך. אחר כך אחרי הפעם הזו הוא עשה סיבוב ירד ושוב פעם עלה והיה קאסם בן דוד שלי יושב מול החנות ... כשעבר נידאל הוא התקרב לכיוון של קאסם. לשנייה הוא עצר והלך" (בע' 630 ש' 14-30 ובע' 649 ש' 21).

כן ישנה עדותו של הנאשם 7, כי "ראיתי את נידאל ג'עברי בא והולך. מסתכל עלינו, ממלמל, לא יודע מה" (בע' 862 ש' 27-30).

57. ואולם, למול גרסתם זו של הנאשמים בבית המשפט, עומדים לפני דבריו המהימנים של רימון, כי נידאל "בא לשתות קפה אמרתי לו אני עמוס. אני לא יכול לעשות קפה עכשיו ... אז הוא חזר בחזרה" (בע' 461 ש' 20-22). זאת בהתאם גם לגרסתו של נידאל, כי הוא הגיע לקפה רימון, אך המקום היה עמוס. נידאל המתין, וכעבור זמן, שתה שם קפה (בע' 116 ש' 11-12). יתר על כן, באשר למסלול הגעתו של נידאל לקפה רימון הוסיף רימון, כי בית הקפה "היה מלא ואי אפשר להיכנס אז הוא בא מלמטה" (בע' 493 ש' 8-9), באופן המתיישב עם דבריו של נידאל, כי הוא הגיע לקפה רימון מצד ימין משום ש"זה עיגול כזה, אין הבדל בין שני המסלולים ... הנתבי השני היה עמוס וסגור באתי מהצד השני" (בע' 119 ש' 8-10).

58. בנוסף, יש לשים לב, כי בהודעותיהם במשטרה מסרו הנאשמים גרסה מצומצמת בהרבה מזו שמסרו בבית המשפט לגבי מעשיו של נידאל עובר לתקיפתו.

כך, בהודעתו מיום 7.4.15, אך מסר הנאשם 5, כי נידאל "קילל אותי ואני שאלתי אותו מה עושה, חשבתי שהוא רוצה לתקוף ואז אני הכיתי אותו" (במוצג ת/29 ש' 64-65), בעוד שלא ציין כלל את הגעתו של נידאל לחנות התחתונה ואת התגרותו החוזרת ונשנית בו. גם בהודעתו מיום 15.4.15, לא ציין זאת הנאשם 5, אלא מסר בכלל, כי לאחר ההודנה, "בחור ממשפחת ג'עברי ישב אצל קפה רימון והחל לעשן סיגריה והסתכל עלינו במבט מזלזל כאילו ניצחו אותנו. דוד שלי עדאל התקשר אלי כדי שאעלה למעלה ואנקה את הבלגאן שיש, בזמן שאני עולה נידאל קילל אותי אמר לי 'כוס אמק ... סע מכאן יא מניאק'. אני חזרתי אליו שאלתי אותו למה קיללת ואז

אמר לי בצורה מתגרה כאילו ניפח חזהו וראיתי שהוא נשך שפתי כאילו רוצה להרביץ לי אז ישר נתתי לו סטירה אבל לא היה לי אגרופן, ואז רימון נכנס בינינו והפריד" (ההדגשה שלי - ב.ג.) (במוצג ת/20, ש' 11-16). כלומר, לא רק שהנאשם 5 לא טען שנידאל הגיע לחנות התחתונה וקילל אותו שם אלא שהנאשם 5 מסר, כי נידאל קילל אותו "בזמן שאני עולה" לכיוון החנות העליונה.

הנאשם 6, מצדו, מסר בהודעתו מיום 7.4.15, כי "אחרי ההודנה נידאל הגיע, עבר ליד דודי, ירק לעברו, קילל את אחותו, יצאנו אני ובן דוד שלי קאסם לשאול אותו למה הוא עשה את זה" (במוצג ת/27א, ש' 46-48). בהודעתו מיום 15.4.15, מסר, כי "נידאל ירד וקאסם ישב במקום שלו. הוא התחיל לקלל אותו והתחיל לקלל אותו בדיבורים ואז יצא קאסם לדבר איתם" (במוצג ת/22 בע' 8 לתמלול, ש' 9-15).

הנאשמים 2 ו-7 כלל לא ציינו בהודעותיהם במשטרה כי היו עדים להתגרותו של נידאל לאחר ההודנה בחנות התחתונה (במוצג ת/36 ובמוצג ת/28א). יתר על כן, הנאשם 2 אף מסר בהודעתו מיום 15.4.15, כי "אני יושבת בחנות לבד, בחוץ לא יודע מי היה ובחנות למעלה לא יודע מי היה ופתאום קאסם בא אלי ואמר לי שבא נידאל קילל אותי והרבצתי לו סטירה" (ההדגשה שלי - ב.ג.) (במוצג ת/17 ש' 16-17). זאת, להבדיל מדבריו בבית המשפט, כי לאחר ההודנה נידאל "הולך בא, הולך בא" מול החנות התחתונה ו"אני עשיתי כאילו אני לא רואה אותו" (בע' 630 ש' 17).

59. אני מוצא, כי הימנעותם של הנאשמים מלהרחיב בחקירותיהם במשטרה בנוגע להגעתו של נידאל לחנות התחתונה והתגרותו בהם, אף שמדובר בפרט חשוב וחיוני להגנתם, מחלישה את גרסתם המאוחרת בנושא בבית המשפט. מתאימים הם לכאן דבריו של כבוד השופט ס' ג'ובראן בע"פ 8959/14 בן סימון נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 24.6.15), כי "כאשר הראיות עומדות לחובת נאשם והוא בוחר בשתיקה, מטבע הדברים מתחזק כוחן הלכאורי של אותן ראיות והדבר עלול להכביד על גרסת הנאשם עת הוא בוחר לדבר. ודוק: לו גרסת המערער הייתה נכונה, והוא באמת לא היה מעורב בעסקה כלל וכל שעשה היה לנסות למכור את היונדאי ולכוון את נאשמים 2 ו-3 בדרכם, מתעורר הספק מדוע הוא לא השמיע דברים אלו כבר בחקירתו במשטרה" (שם, בפסקה 30).

60. ההסבר שסיפקו הנאשמים בעניין זה, לא היה משכנע, וזאת בלשון המעטה. כך, בחקירתו הנגדית טען הנאשם 5, כי לא ציין במשטרה שנידאל ירק לעברו משום ש"לא זכרתי. יכול להיות שהייתי בעצבים, עצבני, לחוץ. כי פעם ראשונה שנכנסתי, כי זו חקירה ראשונה שלי" (בע' 796 ש' 5-3). משכך, נשאל מדוע לא העלה את הדברים בהודעתו השנייה במשטרה והשיב, כי החוקר שאל אותו שאלות ספציפיות (בש' 9-10), בהוסיפו: "הראש שלי, לא ייתכן שאני אזכור את הפרטי פרטים. כי אני לא טלוויזיה. אני לא מצלמה" (בע' 796 ש' 24 וש' 31-32). בדומה, טען הנאשם 6 בחקירתו הנגדית, כי זכר "מההתחלה" שנידאל התגרה בהם פעם אחר פעם, אך לא ציין זאת במשטרה, משום ש"החוקר לא שאל אותי" (בע' 854 ש' 13-14): "לא יודע, אמרתי לו שהוא קילל ואני לא יודע, שכחתי. יכול להיות ששכחתי" (בע' 855 ש' 13-14). הנאשם 2, מצדו, הסביר את העובדה שכלל לא הזכיר במשטרה שנידאל הסתובב ברחבה מול החנות התחתונה וירק, בכך ש"החוקר לא רצה להקשיב" (בע' 650 ש' 9) ו"החוקר לא רצה לשמוע את הסיפורים ... הוא התחיל שאלות ואני עונה תשובות" (בע' 651 ש' 21-22).

61. לא הגיוני בעיני, כי הנאשמים "ישכחו" לציין פרט מהותי ובעל ערך רב להגנתם, זאת במיוחד כאשר נחקרו פעמיים, בהפרש של מספר ימים, כך שהיה להם זמן "להיזכר" בפרטי האירוע. בפרט, טענתו של הנאשם 2, כי "החוקר לא רצה להקשיב" (בע' 650 ש' 9) נעדרת כל בסיס, וניתן לראות כי בחקירתו נשאל הנאשם 2 שאלות פתוחות, כגון, "לפי מה שראינו בצילום התקיפה התחילה מקרוב המשפחה שלך בשם קאסם, תקף את נידאל באמצעות אגרופן ומכאן התחיל הבלגן, מה תגובתך?". כן נשאל בסיום החקירה האם יש לו מה להוסיף (במוצג ת/36, ש' 36).

102-103 (ש' 108). משכך, אני קובע כי אי-העלאת הגרסה בדבר התנהלותו של נידאל ליד החנות התחתונה, יוצרת הנחה לרעת הנאשמים ומעיבה על אמינות גרסתם.

62. במצב דברים זה, אני מוצא כי הנאשמים לא הוכיחו את טענתם לפיה נידאל הוא שיצר את הפרובוקציה אשר הציתה את האירוע, כאשר הפר את ההודנה בכך שהגיע לבית הקפה והחל לגדף את בני משפחת הנאשמים. כאן המקום לציין, כי בסרטון קפה רימון ניתן לראות את נידאל (לבוש חולצה שחורה) הולך מכיוון החנות התחתונה (מצד ימין של המסך), ותוך כדי הליכה, כאשר מתרחק מאזור החנות, מביט לאחור ואומר דבר מה (בדקה 16:30:16). ואולם, עדיין, אין באמור להעיד על שהתרחש **קודם לכן** - כי נידאל אכן הגיע עד לחנות התחתונה וכי קילל שם את הנאשמים. בהקשר זה אזכיר, כי מפרידות בין קפה רימון לחנות התחתונה שלוש חנויות בלבד (דברי הנאשם 2 במוצג ת/36 ש' 56). לא מן הנמנע, שנידאל הגיב לאמירה של הנאשם 5, אשר הלך לקראתו מהחנות התחתונה.

63. מכל מקום, גם אם נידאל אכן התגרה בנאשם 5 וקילל את אמו, הרי שכפי שנראה להלן, עולה מגרסתם של הנאשמים 5 ו-6 עצמם, כי בשלב זה של האירוע, נידאל לא נקט כלפיהם באלימות פיזית אלא לכל היותר באלימות מילולית בלבד, אשר גם היא התבטאה בקללות ולא באמירות מאיימות של נידאל כי יפגע בהם. לכך מצטרפת העובדה, שאמנם בסרטון קפה רימון נראה נידאל הולך מכיוון החנות התחתונה (מצד ימין של המסך), מביט לאחור ואומר דבר מה, אך זאת, כאמור, תוך שהוא **מתרחק** מהחנות התחתונה, כשהוא לבדו. מיד לאחר מכן, נראה הנאשם 5 **רץ אחרי** (לבוש בסוויטשירט לבן); ואכן, אף הנאשם 5 עצמו מאשר בחקירתו הנגדית, כי כאשר הוא רץ אחרי נידאל, נידאל הלך לכיוון הנגדי והתרחק מהחנות שלהם (בע' 805 ש' 11).

64. גם טענתו של הנאשם 5, כי במהלך חילופי הדברים בינו לבין נידאל, העווה נידאל את פניו באיום, לא נתמכה על ידו בראיה כלשהי. בסרטון עומד נידאל כשגבו למצלמה, כך שלא ניתן לראות את פניו, ואם כבר, נראה דווקא הנאשם 5 מושיט לעברו את ידו קדימה בתנועה מאיימת (אותה יד שהיה עליה אגרופן). בנקודה זו, ראו גם את דבריו של הנאשם 5, כי במהלך חילופי הדברים, **"אני עשיתי לו ככה, ביד שלי ימין, כאילו על מי אתה, את מי אתה מקלל?"** (בע' 776 ש' 26-27). לכך מצטרף חוסר העקביות בגרסתם של הנאשמים, אשר מטיל ספק באמון שניתן ליתן לדבריהם, כי קודם למכת האגרוף העווה נידאל את פניו באיום. כך, בהודעתו הראשונה במשטרה טען הנאשם 5, כי **"ראיתי אותו מתכוון להרביץ לי עשה תנועה כך רוצה לעשות משהו"** (ההדגשה שלי - ב.ג.). (מוצג ת/29, בע' 8 לתמלול ש' 2-3). בדומה, טען הנאשם 6 בהודעתו הראשונה, כי נידאל **"התכוון להרביץ לנו עם היד שלו, קאסם ישירות נתן לו סטירה ואני נתתי לו אגרוף לבטנו, לאחר מכן הוא הלך"** (ההדגשות שלי - ב.ג.). (מוצג ת/27א, ש' 46-48). בהודעתו השנייה כבר מסר הנאשם 5, כי **"שאלתי אותו למה קיללת ואז אמר לי בצורה מתגרה כאילו ניפח חזהו וראיתי שהוא נשך שפתי כאלו רוצה להרביץ לי אז ישר נתתי לו סטירה"** (מוצג ת/20, ש' 11-16), וכך גם טען הנאשם 6, כי הנאשם 5 **"הרגיש שעומד לתקוף אותו"** (מוצג ת/22, ש' 9) (כאשר תמונה עצם העובדה שנאשם 6 ידע להעיד על הרגשותיו של הנאשם 5). גם בעדותו של הנאשם 5 טען, כי **"אני מסתכל עליו בעיניים ... כאילו היה בהיכון לתת מכה"** (בע' 777 ש' 8-19). לדבריו, הוא קלט כי נידאל עומד להכותו מ"הגוף שלו, התנועת עיניים שלו, המבט שלו, הפנים שלו ... כי אני מכיר אותו, כי אני מכיר אותו מזמן" (בש' 22-24). לא למותר לציין כאן גם את דבריו של הנאשם 2, כי הנאשם 5 **"חזר אלי אמר לי שנתתי בוקס כי הוא טעה עלי [קילל]"** (ההדגשה שלי - ב.ג.). (עמ' 630 ש' 14-30). כך גם מסר בהודעתו מיום 15.4.15 (במוצג ת/17), כי החל לנקות את החנות, **"ופתאום קאסם בא אלי ואמר לי שבא נידאל קילל אותי והרבצתי לו סטירה"** (בש' 9). כלומר, הנאשם 2 כלל לא ציין איום מצדו של נידאל כמניע למכת האגרוף.

65. אני מוצא, אפוא, כי יש בכל אלה כדי להוביל למסקנה כי לא מתקיימים בענייני התנאים להחלת סייג ההגנה העצמית והגנת בית המגורים, כפי שאפרט עתה.

66. באשר להגנה עצמית: תחילה, לא הוכח התנאי לפיו המעשה נעשה לשם **הדיפת תקיפה שלא כדין**. לגבי יסוד ההדיפה נקבע, כי הוא **"מבטא את הדרישה כי המעשה נשוא הסייג הוא מעשה התגוננות מפני תוקף ולא מעשה שאופיו התקפי"** (ע"פ 5266/05 **זלנצקי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 22.2.07, בפסקה 15ג) (להלן - **ע"פ זלנצקי**). ברי, כי עצם ריצתו של הנאשם 5 אחר נידאל, בעודו מתרחק מהמקום, אינה מהווה מעשה התגוננות מפני תוקף והיא בעלת אופי התקפי מובהק. יתר על כן, את הצטיידותו של הנאשם 5 באגרופן והשימוש בו ודאי שלא ניתן ליישב עם פעולה של הדיפה, והיא מעידה על תכנון מוקדם לעימות פיזי, ומכרסמת בגרסתו לפיה **"רדפתי אחריו כדי לדבר איתו"** (בע' 776 ש' 14). לכל אלה מצטרפים דבריו של הנאשם 5 כי במהלך חילופי הדברים, **"אני עשיתי לו ככה, ביד שלי ימין, כאילו על מי אתה, את מי אתה מקלל?"** (בע' 776 ש' 26-27), בשילוב עם הנראה בסרטון, כי מספר שניות לאחר מכן הכה הנאשם 5 את נידאל באגרופן עם אותה יד. גם אלה מחלישים את טענת הנאשם 5 לפיה מכת האגרופן הייתה אקט הגנתי, והם מקימים את הרושם כי הנאשם 5 הוא דווקא זה שאיים על נידאל, ולא ההיפך.

67. עת עסקין ביסוד **התקיפה**, יש לשים לב לאמור בדברי ההסבר להצעת חוק העונשין (חלק מקדמי וחלק כללי), התשנ"ב-1992, כי **"המונח 'תקיפה' לענין ההגנה הפרטית איננו זהה למונח זה כמשמעו בסעיף 378 לחוק העונשין [עבירת התקיפה] אלא הוא רחב ממנו וכולל גם מעשים שאינם באים בנדר עבירת התקיפה, כגון: המאיים באופן שיש ממנו סכנת פגיעה מיידית במאויים (למשל באמצעות אקדח טעון), והתוקף רכוש ולא רק אדם"** (ההדגשות שלי - ב.ג.). (הצ"ח 2098, א' שבט התשנ"ב, 6.1.92, בע' 136). כאמור לעיל, לגרסתם של הנאשמים עצמם, בשלב הראשון של האירוע נידאל רק קילל את הנאשם 5 ולא איים עליו, וגם לאחר מעשה זה, הוא התרחק מהמקום והנאשם 5 היה זה שרץ אחריו. אשר לשלב השני של האירוע, בו החליפו השניים דין ודברים, הרי שכפי שקבעתי לעיל, הנאשם 5 לא הוכיח את טענתו לפיה נידאל הביט עליו במבט מאיים. ואולם, גם אם נלך לגרסתו של הנאשם 5, יש לשים לב, כי לדבריו שלו, הוא אך **"הבין"** שנידאל עומד להכותו - **"מ"הגוף שלו, התנועת עיניים שלו, המבט שלו, הפנים שלו"** (בע' 777 ש' 22-24) - ואין המדובר בסיטואציה בה נידאל החל להרים לעברו יד, אף לא בסיטואציה בה נידאל איים עליו מילולית שיכה אותו. במצב דברים זה, לא ניתן לראות משום איום אשר נשקפה ממנו **"סכנת פגיעה מיידית"**, כדרישת היסוד של **"תקיפה שלא כדין"**.

68. הדברים נכונים גם לענין אי קיומו של **תנאי הסכנה המוחשית**. בנוגע לתנאי זה נקבע, כי על מנת שתחשב למוחשית נדרש ש**"הסכנה שמפניה מתגוננים לא תהיה ערטילאית או רחוקה, כי אם סכנה ממשית שקיימת הסתברות גבוהה שתתממש"** (בע"פ **זלנצקי**, בפסקה 15ד). לא כך היא הסכנה שתיאר הנאשם 5. ברי, כי לא די ב**"תנועת עיניים שלו, המבט שלו, הפנים שלו"**, כדי להצביע על סכנה ממשית שישנה הסתברות גבוהה שתתממש, זאת להבדיל מסיטואציה בה היה נידאל מתחיל להרים את ידו לעבר הנאשם 5 או אף משמיע כלפיו איום של ממש לפגוע בו. גם בדבריו של הנאשם 5 כי הוא **"מכיר אותו מזמן"** ולכן **"קלט"** שנידאל עומד להכותו (בע' 777 ש' 22-24), אין כדי להטות את הכף לטובת קיומה של הסתברות גבוהה להתממשות הסכנה, והוא הדין לגבי טענתו כי **"אני גם משחק באגרופים. אני יודע, יודע לצפות"** (בע' 779 ש' 23-31). שכן, עדיין, ישנו מרחק רב בין מבט מאיים לבין התממשותה של תקיפה, וזאת במיוחד בשים לב שבמהלך חילופי הדברים, רימון נעמד בין השניים והחל להפריד ביניהם. ואכן, כאשר נשאל הנאשם 5 על ידי בית המשפט האם חש בסכנה מנידאל גם כאשר רימון נכנס ביניהם, תשובתו הייתה מתחמקת ולא משכנעת: **"אני לא שמתי לב לרימון. אני מסתכל על הפנים שלו. מה לי ולרימון?"** (בע' 778 ש' 5-6). בהמשך אף טען, כי רימון **"נכנס בהפתעה"** (בש' 13). זאת, כאשר נראה בבירור בסרטון כי רימון

נכנס בין השניים באופן שלא הייתה כל אפשרות שהנאשם לא ישים לב לעצם נוכחותו. בנסיבות אלו, בחר הנאשם לתקוף את נידאל בתנועה שעקפה את רימון, במצב שלא הייתה נשקפת כל סכנה אמיתית לתקיפה כלפיו מצד נידאל.

69. הנאשם 5 הוסיף וטען, כי הוא הכה את נידאל כדי להרחיקו ממנו, שכן **"יכול להיות שיש לו [לנידאל] סכין. יש משהו, אני לא יודע מה יש לו בכיסים"** (בע' 782 ש' 8-12). ברם, גם כאן מדובר בסכנה ערטילאית גרידא ללא כל בסיס, ואף הנאשם 5 עצמו לא טען שנידאל החל לשלוח יד לכיסו או אמר אמירה שהייתה יכולה להעלות חשש כאמור. לא למותר לציין כאן את דבריו של הנאשם 5, כי כשסבר שנידאל עומד לתקוף אותו, הוא לא נסוג אחורה ובמקום זאת הכה אותו באגרוף, משום ש**"אני יכול להגן על עצמי. בשביל מה לחזור אחורה?"** (בע' 813 ש' 6-7), ואת תשובתו לשאלת בית המשפט, האם כמתאגרף מקצועי (הנאשם 5 אישר זאת בע' 780 ש' 9) לא היה ביכולתו להתגונן אם נידאל ירים את היד לעברו: **"אני יכול. אבל אולי ייתן לי מכה ביד שלו? הוא לא יודע לתת מכות ביד, כי אני מכיר אותו מזמן. ואותו יום הוא כבר תקף אותי במוט, במקל, אם הוא היה רוצה לתת לי מכה ביד שלי הוא היה, הוא לא יזיק לי, הוא לא יפגע בי"** (בע' 782 ש' 17-20). דבריו אלה של הנאשם 5 מרמזים, כי הוא כלל לא חש בסכנה כלשהי שנשקפת מנידאל.

70. העובדה שנידאל לא החל להרים את היד לעברו של הנאשם 5 או להושיט יד לכיסו, שומטת את הקרקע גם תחת **תנאי המיידיות**, שעניינו בעיתוי התממשותה של הסכנה, לפיו נדרש לפעול מתוך הגנה עצמית במועד שבו הסכנה ממשמשת ובאה, ולא לפני כן: **"שני פנים לה לדרישת המיידיות. על ההגנה הפרטית המוצדקת להתבצע לכל המוקדם כשהסכנה היא כבר קרובה, ולא מוקדם מדי, ולכל המאוחר כשהסכנה או חלקה עדיין קיימת ולא מאוחר יותר"** (בועז סנג'ור, הגנה עצמית במשפט הפלילי 189 (2000) (להלן: סנג'ור)) (ע"פ 4784/13 סומך נ' מדינת ישראל (18.2.16), בפסקה 165). כפי שנידון לעיל, אף אם נלך לשיטתו של הנאשם 5, הרי שהסכנה התבטאה במבט מאיים, האותו לא. בהיותה כזו, ברי, כי היא לא הייתה קרובה דיה להתממש וכי הנאשם 5 לא עמד בפני סיכון מידי שהצדיק את מכת האגרוף. כאמור, הדברים מקבלים משנה תוקף במקרה דנן, בהינתן שמכת האגרוף התרחשה דווקא תוך כדי שרימון החל להפריד בין השניים.

71. בבואנו לבחון את התנאי לפיו לא תקום לו לאדם טענת הגנה עצמית מקום שבו **הביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים**, יש לציין את בחירתו של הנאשם 5 לרוץ אחרי נידאל ולהחליף עמו דברים כשהוא חובש על ידו אגרופן. כאמור, הנאשם 5 לא הוכיח את טענתו לפיה נידאל התגרה בו קודם לכן, אך גם אם נניח שכך היה, בחירתו של הנאשם 5 לרדוף אחר נידאל ולהתעמת עמו דווקא כאשר נידאל מתרחק מהמקום, מובילה למסקנה כי הנאשם 5 לא נקלע לסיטואציה בה הוא נאלץ להתגונן, אלא במובן מסוים, היה זה שיצר אותה, והוא אשר חתר למגע עם נידאל.

72. תנאי נוסף שאינו מתקיים במקרה דנן, הוא **תנאי הנחיצות**, לגביו נדרש, **"שלא תעמוד לנאשם אפשרות להדוף את התקיפה בכל דרך אחרת שהיא פוגענית פחות, הן מבחינת חלופה לפגיעה והן מבחינת מידת הכוח שהופעלה בהינתן שלא היה ניתן להימנע מפגיעה בתוקף בנסיבות העניין"** (ע"פ 3916/15 אלישקוב נ' מדינת ישראל (13.11.16), בפסקה 22) (ההדגשות שלי - ב.צ.; להלן - ע"פ אלישקוב). עת עסקינן בפעולה שביצע הנאשם 5, עולה כי שתי הדרישות הללו אינן מתקיימות. תחילה נראה, כי גם אם אכן התגרה נידאל בנאשם 5 בחנות התחתונה (טענה שכאמור לא הוכחה), הרי שעמדה לנאשם 5 האפשרות לפנות, כמקובל, למתווכי ההודנה בתלונה על כך שנידאל מתגרה בו בניגוד להסכם, וזאת במקום לרוץ אחר נידאל ולהתעמת עמו. בזמן זה לא נשקף איום ממשי ומידי מצדו של נידאל ולכן ריצתו של הנאשם 5 אחר נידאל כשהוא מצויד באגרופן, ודאי שלא הייתה

נחוצה. מתאימים הם לכאן דבריה של כבוד השופטת ד' ברק-ארז בע"פ **שימשילשווילי: "יש להדגיש כי בתחילת האירוע הפרידה בין המערער לבין המתלונן דלת הדירה. באותם רגעים לא נשקף איום ממשי ומידי מצדו של המתלונן למערער או לבני משפחתו. המערער לא סיפק טעמים המצדיקים את הימנעותו מפנייה לרשויות. הטענה שהעריך כי ניידת המשטרה תבושש מלבוא לא הצדיקה, כשלעצמה, נקיטת יוזמה מסוכנת של יציאה מן הדירה תוך אחיזה בסכין, וזאת כאשר לא היה צורך בפעולה מיידית"** (שם, בפסקה 32).

73. בהמשך לכך, גם במהלך העימות המילולי בין השניים, עמדה בפני הנאשם 5 האפשרות לסגת מהמקום ולא להכות את נידאל, לא כל שכן בהינתן שרימון "נכנס לתמונה", כך שלא דובר בסיטואציה של "אחד על אחד". וראו גם את דבריו של הנאשם 5, כי הכה באגרופ משום ש"אני יכול להגן על עצמי. בשביל מה לחזור אחורה?" (בע' 813 ש' 6-7), המעידים שהוא עצמו אינו חולק על כך שהיה באפשרותו לסגת מהמקום במקום להשתמש בכוח הזרוע, אלא שבחר לעמוד מול נידאל ולהביא את "הקרב" אליו, ללא שבחירתו הייתה נחוצה ומתחייבת בסיטואציה שנוצרה. בנסיבות אלה, לא עלה בידי הנאשם 5 להוכיח כי הוא **"פנה לשימוש בכוח רק משנוכח כי לא היה ניתן להדוף את התוקף באמצעות שימוש בחלופות אחרות, פוגעניות פחות, כגון פנייה לרשויות השלטון או נסיגה"** (בע"פ 20/04 קליינר נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 30.6.04, בסעיף 9(ב)).

74. מידת הכוח שהופעלה גם היא לא הייתה נחוצה בנסיבות המקרה דנן, בהן נידאל כלל לא תקף את הנאשם 5 ואף לא ביצע תנועת גוף כלשהי המעידה על תחילתה של תקיפה פיזית (כגון הושטת יד לעבר הנאשם 5 או לכיסו). במצב דברים זה, הבחירה להכות את נידאל במכת אגרופ בעוצמה ניכרת (כפי שנראה בסרטון), תוך שימוש באגרופ, חרגה מן הנחוץ כדי להגן על עצמו, ודאי בהיות הנאשם 5 מתאגרף מקצועי. יצוין, כי גם אם הייתה מתקבלת גרסתו של הנאשם 5 לפיה נידאל העווה את פניו באיום, הייתה עומדת מסקנה זו בעינה, שכן איום משתמע ולא מפורש זה, אינו מצדיק, כשלעצמו, מכת אגרופ בעוצמה תוך שימוש באגרופ. ודאי, שניתן היה להסתפק בהפעלת כוח מועט יותר כדי להתגבר על הסכנה הפוטנציאלית.

75. הנאשם 5 טען, כי מכת האגרופ הייתה בעוצמה חלשה והיא נועדה רק לגרום לסחרחורת ולא לפגוע פגיעה של ממש: **"נתתי לו את האגרופ הזה בשביל להרחיק אותו ממני ... זה משהו כמו רבע אגרופ ... לא סובבתי את הגב ולא את המותן וכלום ... זה לא אגרופ ממש חזק"** (בע' 782 ש' 2-11 ובע' 809 ש' 18-23). ברם, דומה, כי צפייה בסרטון מדברת בעד עצמה, ואליה מצטרפת תוצאת הפגיעה - חתך שהצריך שבעה תפרים - המצביעה גם היא על כך שאין מדובר כלל "ברבע אגרופ". העובדה, שבחקירתו במשטרה לא העלה הנאשם 5 את הטענה כי מכת האגרופ נועדה לגרום לסחרחורת בלבד, בשילוב עם הסברו הלא משכנע של הנאשם 5 כי לא ציין זאת משום ש"לא נתתי חשיבות לפירוט של העניין" (בע' 808 ש' 31), מחלישה גם היא טענה זו, הרעועה אף בלאו הכי. אוסיף, כי ב"כ הנאשמים הפנה לדבריו של נידאל במשטרה, כי לאחר מכת האגרופ הוכנס לקפה רימון ומשם נלקח לבית החולים (במוצג 6/ת, ש' 15-19), כאשר הלכה למעשה, נראה נידאל משתתף אחר כך באירוע המתואר באישום השני. ברם, משקבעתי כי הנאשם 5 הוא שגרם לפגיעה במצחו של נידאל, ובשים לב לעדותו של רימון, כי לאחר המכה הכניס את נידאל להתאושש בתוך בית הקפה, הרי שאין באמור להעלות או להוריד ממסקנתי בדבר עוצמתה הניכרת של המכה שהפליג הנאשם 5 בנידאל.

76. עוצמת המכה משליכה לא רק על אי קיומו של תנאי הנחיצות, אלא גם על אי קיומו של **תנאי הסבירות**, הידוע גם כ"תנאי הפרופורציה", במסגרתו נדרש **"קיומו של יחס ראוי בין הנזק הצפוי מהתקיפה לבין הנזק הצפוי מהפעולה שנועדה להגן על המותקף"** (בע"פ אלישקוב, בפסקה 23). כפי שנקבע בע"פ **שימשילשווילי**,

"לעיתים נוצר טשטוש תחומים בין תנאי הנחיצות לבין תנאי הסבירות, בשים לב לכך שהסבירות המיוחסת לנקיטה באמצעי הגנה קשורה גם בנחיצות השימוש בו" (שם, בפסקה 29). כאמור, לגרסתו של הנאשם 5 הוא "הבין" ממבטו של נידאל שנידאל עומד להכותו, כאשר אין המדובר בסיטואציה בה נידאל החל להרים לעברו יד, אף לא בסיטואציה בה נידאל איים עליו מילולית שיכה אותו. המשמעות היא, כי גם אם נלך לשיטתו של הנאשם 5, הרי שעדיין לא מתקיים כל יחס סביר בין האמצעי אליו פנה הנאשם 5 - מכת אגרוף תוך שימוש באגרוף, בעוצמה רבה (אשר גרמה לחתך שהצריך שבעה תפרים) - לבין הסכנה שנשקפה לו מצד נידאל, אם בכלל, באותם רגעים. האמצעי בו בחר הנאשם 5 "להקדים תרופה למכה" ולהדוף תקיפה עתידית מצד נידאל, היווה הפעלת כוח מופרז ובלתי סביר ביחס לסיטואציה.

77. יתר על כן, אף יש בהפעלת הכוח במקרה דנן משום תקיפה באמתלה של התגוננות. ראו דברי בית המשפט דלהלן בע"פ 735/12 פלוני נ' מדינת ישראל (29.8.13): **"מעשה החורג מן המידה הדרושה להגנה על החיים אינו עומד בדרישת הסבירות, שכן הוא מאבד את אופיו ההגנתי המקנה לו פטור מאחריות פלילית והופך לתקיפה שמטרתה להעניש את התוקף. מעשה 'ענישה' בתגובה לתקיפה איננו סביר" (שם, בפסקה 8).**

78. לפיכך, אני קובע, כי סייג ההגנה עצמית לא חל על מכת האגרוף שהכה הנאשם 5 את נידאל.

79. אוסיף, כי אי התקיימותם של התנאים לתחולת סייג ההגנה העצמית עולה ביתר שאת לגבי **ניסיונו של הנאשם 6 לדקור את נידאל במותנו**. שכן, ניתן לראות כי הנאשם 6 תקף את נידאל בסכין מיד לאחר שנידאל כבר הותקף על ידי הנאשם 5, ובזמן שנידאל מתאושש מהמכה. כך, לאחר שהנאשם 5 הכה את נידאל במכת האגרוף, הרחיק אותו רימון מהמקום (בדקה 16:16:41), ותוך כדי זה הגיע הנאשם 6 (בדקה 16:16:42) כשידיו מאחורי גבו. נידאל, מצדו, אחז בזמן זה בראשו, ולמראה הנאשם 6 זז לאחור. אז, שלף הנאשם 6 במהירות את הסכין מאחורי גבו וביצע תנועה חדה ומהירה של הסכין לעבר נידאל (בדקה 16:16:43). בתגובה, התרחק נידאל לאחור במהירות. ברי, כי החזקת הסכין מאחורי הגב, הליכה לקראת המותקף וחשיפתה של הסכין "ברגע האחרון" במהירות לעבר המותקף, אינה מהווה פעולה הגנתית של הדיפה, אלא מדובר בפעולה התקפית ברורה. אם אכן ביקש הנאשם 6 רק להפחיד את נידאל, היה הגיוני כי תחילה יחשוף הנאשם 6 את הסכין ולא יכוון אותה מיד בתנועה מהירה לעבר נידאל. מכל מקום, דבריו של הנאשם 6 בהודעתו מיום 15.4.15, כי **"קאסם הכה אותו ואני כי התעצבנתי ניסיתי לתפוס אותו"** (במוצג ת/22, ש' 8-12), מלמדים גם הם על אופייה ההתקפי של הפעולה. כאן גם המקום לציין את גרסתו המתפתחת של הנאשם 6, אשר כפי שנידון לעיל, אישר לראשונה רק בתשובתו לאישום, כי אכן אחז בסכין, וגם טען רק אז לראשונה, שכיוון אותה לעבר החולצה כדי להפחיד. גרסתו המתפתחת של הנאשם 6 פוגמת לא רק במהימנות גרסתו לפיה כיוון את הסכין לעבר חולצתו של נידאל, אלא גם במהימנות הטענה, כי פעל מתוך הגנה עצמית.

80. בהמשך לכך, מצפייה בסרטון עולה באופן חד משמעי, כי הנאשם 6 תקף את נידאל בזמן שנידאל מתאושש ממכת האגרוף ואוחז בראשו. כלומר, נידאל לאאיים בשלב זה וגם לא נשקפה ממנו כל סכנה מוחשית - לא על הנאשם 5 (שהורחק מהמקום על ידי רימון) ולא על הנאשם 6 (למראהו החל להתרחק לאחור). כפועל יוצא, גם אם הייתה מתקבלת טענת הנאשמים לפיה נידאל איים על הנאשם 5, הרי שעדיין, הנאשם 6 לא פעל במועד בו הסכנה ממשמת ובאה, אלא כאשר זו חלפה כבר. לבסוף, אני מוצא, כי בנסיבות בהן נידאל הותקף כבר ע"י הנאשם 5, אחז בראשו, ובתגובה למראה הנאשם 6 נסוג לאחור - ניסיון הדקירה של הנאשם 6 לא היה נחוץ להגנתו כלל וכלל, וכך גם הוא אינו עונה על תנאי הסבירות.

השתלשלות האירועים לפני הסכם ההודנה וטענת ההגנה העצמית

81. טענה מרכזית שנשמעה מפי ב"כ הנאשמים במסגרת טענת ההגנה העצמית הינה, כי החלק הכללי של כתב האישום אינו מתאר במדויק את שהתרחש, באופן שהוא מצמצם את חלקה של משפחת המתלוננים ואת האיום והסכנה שנשקפו מהם לנאשמים. לשיטתו, תמונה מלאה של השתלשלות האירועים לפני הסכם ההודנה המתואר בכתב האישום, תומכת בטענת הנאשמים לפיה נועדו כל מעשיהם להגן על עצמם. טענה זו מבוססת על עמדת הנאשמים כי ככל שהייתה קיימת הודנה בין הניצים, הרי שעצם הפרתה הייתה יכולה להתפרש כצעד מאיים אשר יצדיק נקיטה בפעולות - ואף פעולות אלימות - לשם הגנה בפני מפרי ההודנה.

82. תחילה טען ב"כ הנאשמים, כי בעוד שבכתב האישום נטען שהמשפחות הגיעו להסכם הודנה רק לאחר אותה ההתפרעות של נג'אתי בחנות העליונה ובחנות התחתונה (בסביבות השעה 14:46), הרי שהלכה למעשה, היו שתי הודנות קודם לכן - הראשונה בסביבות השעה 14:00 והשנייה בסביבות השעה 14:22 - ושתייהן הופרו על ידי משפחת המתלוננים:

בסביבות השעה 14:00, לאחר הוויכוח שפרץ בין נידאל לנאשם 2 בנוגע לכך שהנאשם 2 צילם את פקח העירייה יוצא מדוכן הנעליים, הרחיקו **"המבוגרים"** שנכחו במקום את בני משפחת הנאשמים מהחנות העליונה, ו**"בכך תהליך ההודנה התחיל מיד"** (בסעיף 3 לרשימת ב"כ הנאשמים מיום 1.11.16).

בשעה 14:22, בחר נידאל להפר את אותה **"הודנה קטנה"** וירד לחנות התחתונה עם בני משפחה נוספים, וכולם תקפו את בני משפחת הנאשמים. מספר מתווכים התערבו בנעשה, **"קבעו הודנה וביקשו ממשפחת הנאשמים להתרחק"** מהחנות העליונה, הסמוכה מאוד לדוכן הנעליים, **"עד יעבור זעם כדי להביא ליישוב המחלוקת בדרכי שלום"** (בסעיף 2 לתשובה לאישום). משפחת הנאשמים כיבדה את הבקשה והותירה את החנות העליונה בהשגחתם של המתווכים, אך בשעה 14:46 הגיעו לחנות העליונה נג'אתי ואחרים ממשפחת המתלוננים, והחלו בהתפרעות המתוארת בכתב האישום (תחילה בחנות העליונה ולאחריה בחנות התחתונה).

כאמור, לאחר אותה התפרעות, הגיעו הצדדים להסכם ההודנה המתואר בכתב האישום, אשר לטענת הנאשמים הופר גם הוא ע"י משפחת המתלוננים (בהתגרותו של נידאל).

83. ואולם, לא מצאתי בסיס לטענתם זו של הנאשמים. עת עסקינן בטענה לפיה לאחר הוויכוח הראשון שפרץ בין נידאל לנאשם 2 בסביבות השעה 14:00 הגיעו הצדדים ל**"הודנה קטנה"**, עומדים לפני דבריו של הנאשם 2 בהודעתו מיום 7.4.15, כי הוא צילם את פקחי העירייה משום ש**"יש בעיה הם הגישו תלונה נגדי, הוצאתי את הטלפון שלי וצילמתי אותם איך שהם אלה שמגיעים אלי ולא אני זה שהולך אליהם. בא אלי נידאל אל ג'עברי ושאל אותי למה אתה מצלם ... אני עניתי לנידאל בינינו אין כלום ולא מצלם אותך אני מצלם את הפקח ... התחיל לאיים ואמר אני אראה לך אני לא אשכח לך את זה. אבא שלי התערב בינינו ואמר לי לך לחנות שלך ואמר לנידאל תחזור לעבודה שלך ... אני חזרתי לחנות שלי"** (ההדגשה שלי - ב.ג.) (במוצג ת/36, ש' 20-26). דברים דומים מסר בהודעתו מיום 15.4.15, כי נידאל קילל אותו על כך שהוא מצלם ו**"אני לא הבנתי מה הוא קשור אז הוא קצת קילל כמו 'אני אראה לך ... לא אשכח את זה' ואני אמרתי לו שהוא לא קשור בכלל לעניין אז אני ירדתי למטה, כי אבא שלי התערב בעניין ואמר לנידאל שיחזור למקום שלו ואמר לי לרדת לחנות למטה"** (במוצג ת/17, ש' 17).

4-5). בעדותו בבית המשפט פירט, כי ביום האירוע נודע לו על כתב אישום שהוגש נגדו בגין איום על פקחי עירייה (כתב האישום בוטל בסופו של דבר, בע' 627), ולכן צילם את שני הפקחים שהגיעו לדוכן הנעליים, כדי "**להראות לשופט שהם באים אלי**" (בע' 626 ש' 5). לדבריו, נידאל ביקש ממנו למחוק את התמונות, בטענה ש"**אני צילמתי אותם בבסטה כדי שיראו שזה לא חוקי**" (בע' 626 ש' 13), ו"**אמרתי לו [לנידאל] אתה לא קשור לזה. לך לבסטה שלך ותעזוב. בא אבא שלי אמר לי אתה לך למקום שלך [לחנות התחתונה] ... ירדתי למטה**" (בע' 627 ש' 25-26).

84. עולה, כי לגרסתו של הנאשם 2 עצמו, הוויכוח הראשוני בינו לבין נידאל הסתיים בכך שאביו ביקש ממנו להתרחק מהמקום ולחזור לחנות התחתונה, והנאשם 2 עשה כדבריו. כלומר, דובר במהלך חד צדדי מצדו של הנאשם 2, אשר לסברתי יש קושי לראותו "**כהודנה קטנה**" (בסעיף 2 לתשובה לאישום), אף לא כנקודת זמן בה "**תהליך ההודנה התחיל**" (בסעיף 3 לרשימת ב"כ הנאשמים מיום 1.11.16). הנכון הוא, כי בשלב זה טרם הגיעו הצדדים להבנות כלשהן, והגעתו של נידאל לחנות התחתונה הייתה המשכו הישיר והבלתי נפרד של העימות בינו לבין הנאשם 2. העובדה שנידאל הגיע לחנות התחתונה כעבור דקות בודדות בלבד לאחר העימות ליד דוכן הנעליים, תומכת גם היא ברושם האמור והיא עולה בקנה אחד עם התייחסותו של נידאל לכל ההתרחשות עם הנאשם 2 כמכלול אחד: "**בהתחלה הייתה קטטה כשהייתי עם חאתם [הנאשם 2], זאת הראשונה**", ו"**כשבא אבא שלי לחנות הזו, זאת השנייה**" (בע' 78 ש' 8-10).

85. כאן המקום לציין את דבריו של עדאל (עד הגנה מס' 8), אביו של הנאשם 2, כי במהלך העימות ליד דוכן הנעליים בין נידאל לנאשם 2 התערבו "**אחמד טהה ועלי כורד. שהיו יושבים שם. אמרו שחאתם [הנאשם 2] יחזור לחנות שלו כדי שימנע מלקרות, מהתרחשות בעיה. ונידאל היה מקלל, המשיך לקלל. אמרתי להם, סליחה, תיקחו אותו שילך לחנות שלו. שהוא יהיה בחנות שלו ואנחנו נהיה בחנות שלנו. ביקשתי מחאתם שילך לחנות שלו. והוא כן, הלך לחנות שלו**" (בע' 897 ש' 11-18). בנוסף, לא נעלמה ממני העובדה, שבמהלך חקירתו ע"י ב"כ הנאשמים אישר אשרף ג'עברי כי מסר במשטרה, שאבו טהה ישב בבית הקפה ו"**כשראה את הבעיה בחלק העליון של השירותים אמר לבני משפחת אבו דבעאת תרדו למטה**" (בע' 379 ש' 19). ואולם, יש לשים לב, כי לאחר מכן ציין אשרף, שהוא אינו מבין לאיזה נקודת זמן מתייחס ציטוט זה, "**אתה מדבר נגיד על הבוקר. ואנחנו מדברים על הערב**" (בע' 380 ש' 9-10) וכאשר נשאל האם הגעתם של נידאל וחאלד לחנות התחתונה התרחשה "**אחרי שהורידו אותם למטה**", תיקן את ב"כ הנאשמים ואמר, כי היה זה לאחר צילום פקחי העירייה (בע' 381 ש' 11-13). משכך, נשאל אשרף בשנית, "**זאת אומרת שהאירוע שקרה למטה שנידאל וחאלד ירדו ועוד בני משפחה בלי אבו נידאל היה אחרי שאבו אחמד טהה אמר להם למשפחת אבו דבעאת תרדו למטה נכון?**", ועל כך השיב: "**אתה מערב את ההודנה על הבעיה ... אתה מכניס שניהם ביחד**" (בע' 382 ש' 8-14).

86. ואכן, כאשר הוצגו בפני אבו טהה דבריו של אשרף במשטרה לפיהם לכאורה נכח אבו טהה בוויכוח הראשון בין נידאל והנאשם 2, הגיב אבו טהה "**אני לא זוכר את הדברים האלה**" (בע' 357 ש' 13). יתר על כן, אבו טהה שב ועמד על כך, שהוא "נכנס לתמונה" רק לאחר ההתפרעות של נג'אתי בחנות העליונה: "**מה שאני ראיתי אני ישבתי שם שתיתי קפה. ג'עברי צעק על אבו דבעאת ואמר לו אתה מצלם את מי שנכנס אלי. ופה אני התערבתי בין שני הצדדים הגעתי להודנה**" (בע' 353 ש' 12-22) (אבו טהה הבהיר, כי באומרו ג'עברי כוונתו ל"אבו נידאל. הגדול" (נג'אתי) והוסיף כי לאחר שנג'אתי צעק בחנות העליונה הוא שבר את המקרר, "**זה היה על המדרגות הוא פשוט דחף את זה**", בע' 353 ש' 17 וש' 28). בהמשך, לשאלת בית המשפט, חידד את דבריו והבהיר, כי הוא לא נכח בוויכוח הראשון בין נידאל לנאשם 2 ורק היה עד להתפרעות של נג'אתי: "**אני הייתי שם כדי לשתות קפה. לא ידעתי**

שיש משהו בין הצדדים. באותו רגע ג'עברי הגיע והחל להתפרע (בע' 358 ש' 24-25). עדותו זו של אבו טהה, אשר הייתה מאוזנת ועקבית, עולה בקנה אחד עם גרסתו של נידאל, לפיה **"בתחילת הקטטה אף אחד לא התערב"** (בע' 74 ש' 15-17), והיא תומכת ברושם העולה, כי הוויכוח הראשון בין נידאל לנאשם 2 לא הסתיים בהסכמה כלשהי בין המשפחות.

87. כאמור, ב"כ הנאשמים הוסיף וטען, כי לאחר ההתרחשויות בשעה 14:22 בחנות התחתונה התערבו בנעשה **"מספר 'מתווכי שלום' שקבעו הודנה וביקשו ממשפחת הנאשמים להתרחק"** מהחנות העליונה (הסמוכה לדוכן הנעליים שהושכר לנג'אתי), **"עד יעבור זעם כדי להביא ליישוב המחלוקת בדרכי שלום"**. לטענתו, משפחת הנאשמים כיבדה את הבקשה והותירה את החנות העליונה בהשגחתם של המתווכים (בסעיף 2 לתשובה לאישום), אך כחצי שעה לאחר מכן, בשעה 14:46, הפרה משפחת המתלוננים את אותה הודנה בהתפרעות של נג'אתי ובני משפחתו (תחילה בחנות העליונה ולאחר מכן בחנות התחתונה).

88. ואולם, גם לטענה זו בדבר קיומה של **"הודנה שנייה"** לא מצאתי בסיס. ניתן לראות, כי גם בעניין זה, משתמע מדבריו של הנאשם 2 שהעימות בחנות התחתונה הסתיים בלא הסכמה כלשהי, כאשר הפעם, אף היו אלה נידאל ובני משפחתו אשר עזבו את זירת העימות במהלך חד צדדי. כך, מסר הנאשם 2 בהודעתו מיום 7.4.15 כי לאחר הוויכוח הראשון עם נידאל **"אני חזרתי לחנות שלי כעבור 5 דקות נידאל הביא שלושה או ארבעה ובא אלי לחנות והתחיל לדבר 'אני אראה לך אני אראה לכולכם, מצלמים אותי רוצים להזיק לי'".** הנאשם 2 אמר להם ללכת, כי **"אין בינינו כלום אני לא רציתי שיהיה ריב, אחד מהם תופס כיסא מהכניסה של החנות והתחיל להרביץ לי עם הכיסא, אני הרמתי את היד ולא רוצה שיהיה בעיות ... לקחו את עצמם והלכו"** (במוצג ת/36, ש' 26-31). בהודעתו מיום 15.4.15 הוסיף, כי באותו זמן הנאשמים 5 ו-6 היו אצלו בחנות והם **"אמרו לו [לנידאל] למה אתה מקלל ואז הם תקפו אותנו נידאל וחאלד ג'עברי ועוד אחד ... ואז אני תפסתי את קאסם וראמי והחזרתי אותם לאחור. אז הם הרימו כיסאות ורצו לתקוף ומנעתי מהם לתקוף אחד את השני והם הלכו"** (ההדגשה שלי - ב.ג.) (במוצג ת/17, ש' 5-12).

89. אמנם, בעדותו בבית המשפט, טען הנאשם 2: **"הכנסתי את הבני דודים שלי אצל החייט ושאלו אחד לא יתקרב אליהם. באו אנשים והרחיקו אותם מעלינו"** (בע' 628 ש' 31-32). בדומה, מסר הנאשם 5 בהודעותיו במשטרה, **"הם תקפו אותנו ואנחנו נכנסנו לחייט ואז האנשים הפרידו והוציאו אותם מאתנו"** (ההדגשות שלי - ב.ג.) (מוצג ת/29 ש' 42-43 וראו גם מוצג ת/20), והנאשם 6 מסר גם הוא, כי האירוע הסתיים לאחר **"ש"האנשים הגיעו והתחילו להפריד"** (במוצג ת/27א, ש' 40). ואולם, גם בדבריהם אלה אין כדי להצביע על קיומה של הסכמה כלשהי בין המשפחות, וודאי שלא על התערבותם של "מתווכי שלום" שקבעו קביעה מחייבת כלשהי כלפי המשפחות. ראו גם את דבריו של הנאשם 2 בעדותו, כי אביו (עדאל) הגיע לאחר עזיבתם של נידאל וחאלד את החנות התחתונה, ולאחר שהנאשם 2 עדכן אותו על שהתרחש, האב **"הופתע אמר לי איך לא ידעתי? אף אחד לא התערב. מה? הוא ישב ואמר לי בסדר אין בעיה. אנחנו נפתור את זה. בזמן הזה בא אלינו אבא שלהם עם הילדים ותקפו אותנו"** (בע' 629 ש' 8-10). מכך עולה בבירור, כי בין באירוע עם נידאל בשעה 14:22 ובין באירוע עם נג'אתי בשעה 14:46, לא הגיעו המשפחות להבנות כלשהן בין לבין עצמן, וכך גם לא התערבו גורמים אחרים שקבעו עבורם הודנה. כפי שהיה בעימות הקודם בין נידאל לנאשם 2, בשלב זה, לכל היותר, אך הופרדו הניצים פיזית זה מזה.

90. אינדיקציה לקיומה של הודנה לאחר העימות בשעה 14:22, מצא ב"כ הנאשמים בכך שבזמן ההתפרעות בחנות העליונה בשעה 14:46 לא נכחו בה בני משפחת הנאשמים. לטענתו, זאת בהתאם לקביעתם של "מתווכי שלום"

לאחר ההתרחשות בשעה 14:22, כי הנאשמים יתרחקו מהחנות העליונה עד שיירגעו הרוחות, ובינתיים ישגו המתווכים על החנות. ואולם, אם אכן כך היה, מדוע לא זימן למתן עדות את אותם מתווכים שנתנו את אותה הוראה, כדי לתמוך בטענה זו? בהינתן שבכוחה של עדות כאמור לאשש את גרסתם של הנאשמים בדבר קיומה של הודנה לפני האירוע בשעה 14:46, הרי שהימנעותם מלעשות כן מחלישה את גרסתם ופועלת לחובתם: **"לעיתים, הדרך שבה מנהל בעל דין את עניינו בבית המשפט עלולה להפיל, באופן הדומה במובנים רבים לראיה נסיבתית. התנהגות כגון דא, בהעדר הסבר אמין וסביר - פועלת לחובתו של הנוקט בה"** (ע"פ 2098/08 פרעוני נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 28.12.11, בפסקה 7ה). הימנעות זו מקבלת משנה תוקף בהינתן גרסתו של מתווך ההודנה אבו טהה, אשר כאמור לעיל, עמד על כך שהוא התערב בנעשה רק לאחר הגעתו של נג'אתי לחנות העליונה. ראו גם את דבריו כאשר נשאל במפורש האם בהגיעו לחנות העליונה **"לא נמצא אף אחד שיגיש לך קפה. אתה יושב שם לבד. יש איזשהו הסבר הגיוני מלבד זה שאתה ביקשת מהם לרדת למטה?"** (בע' 357 ש' 28-29). על כך השיב אבו טהה: **"אני הייתי שם כדי לשתות קפה. לא ידעתי שיש משהו בין הצדדים. באותו רגע ג'עברי"** [נג'אתי] הגיע והחל להתפרע (בע' 358 ש' 24-25). דבריו אלה, שהיו משכנעים ואמינים, מכרסמים בטענתם של הנאשמים לפיה נקבע שהחנות העליונה תישאר בהשגחתם של המתווכים, ומתיישרים עם גרסתם העקבית של נידאל ונג'אתי, כי **"ההודנה קרתה לאחר הקטטה השנייה"** (של נג'אתי בחנות התחתונה) (נידאל בע' 76 ש' 17) וכי **"היה הודנה פעם אחת, לא פעמיים ולא ארבע"** (נג'אתי בע' 208 ש' 15-16).

91. תמך נוסף לטענתו בדבר קיומה של הודנה לפני ההתפרעות בחנות העליונה, מצא ב"כ הנאשמים בכך, שכאשר הגיע נג'אתי לחנות העליונה והחל להתפרע בה, הוא הכריז: **"לא הודנה ולא מניקה"** (בסעיף 8 לרשימת ב"כ הנאשמים מיום 1.11.16). המאשימה הסכימה, כי תרגום דבריו אלה של נג'אתי הוא בהתאם לדברי המתורגמנית בפרוטוקול בית המשפט, כי המשפט הוא **"לא הודנה ולא חרא"** (בע' 214 ש' 19-20). ואולם, בהקשר זה, יש לשים לב לדבריו של נג'אתי בנוגע לסכסוך ארוך השנים בנוגע לתשלום דמי השכירות של דוכן הנעליים ולניסיונותיו בנידון להגיע להסדר עם הנאשם 1. כך, לדוגמה, דבריו, כי הוא כבר הגיע להסכם על סכום התשלום, אך הנאשם 1 אמר לו כי מה שהוסכם אינו מקובל עליו (בע' 136 ש' 10-18); וכן דבריו כי בשנת 2009 **"שלחתי חלק מהאנשים שאני בן אדם רוצה לתת יד שלי אליהם לשלום"** (בע' 140 ש' 4-5). כן אציין את דבריו של נג'אתי בנוגע לתגובתו לאחר ששמע על צילום הפקח יוצא מדוכן הנעליים. תחילה, באזור הדוכן שלו, **"אמרתי להם תשמעו אם עד מתי אנחנו רוצים להמשיך בסיפור הזה כל פעם שיבוא אחד אלי, מצלמים, אם נכנס פקח מצלמים, עד מתי? אני יעני, למה? למה? אני רוצה לדעת למה?"** (בע' 141 ש' 22-24). לאחר מכן, בחנות התחתונה: **"אני מתבייש במה שיצא ממני, למה? כל הזמן אני רגוע, משלם, משלם, יעני אני מצטער להגיד מה שקרה לנו באותו יום, ירדתי לעדאל ... ותפסתי אותו מהמעיל שלו אמרתי לו עד מתי אנחנו ככה? ... נתתי יד אליכם לשלום, ורוצים, עד מתי? מה אני גונב? מה עשיתי יעני?"** (בע' 142 ש' 14-18).

92. מכאן, שלא מן הנמנע, שקריאתו של נג'אתי בנוגע להודנה התייחסה בכלליות לסכסוך ארוך השנים עם הנאשמים באשר לדוכן הנעליים. ואכן, בצד המשפט **"לא הודנה ולא מניקה"**, ציינה המתורגמנית, כי נג'אתי גם צעק **"מה הם רוצים ממני משפחת אבו דבעאת"** (בע' 213 ש' 21 וש' 23) ... **"זה מקומי ... הרכוש רכושי"** (בע' 214 ש' 7). בנוסף, אישר נג'אתי את דבריו של ב"כ הנאשמים, כי הוא אמר ש**"הלך לי בשריפה ארבע מאות אלף שקל"** (בע' 215 ש' 9) (לטענת נג'אתי, בגין אותו סכסוך משפחת הנאשמים שרפה בעבר פעמיים את בית העסק שלו, בע' 138 ש' 2-5).

93. לפיכך, אני דוחה את טענת הנאשמים בדבר קיומן של שתי הודנות לפני הסכם ההודנה המתואר בכתב

האישום.

94. ברם, גם אם כך פני הדברים, טוען ב"כ הנאשמים כי בחלק הכללי של כתב האישום מצמצמת המאשימה את חלקם של בני משפחת המתלוננים בעצם מעשי האלימות שביצעו הם כלפי משפחת הנאשמים לפני הסכם ההודנה, ואשר לטענתו יצרו את הרקע למעשי הנאשמים שבוצעו מאוחר יותר, כאשר מעשיהם האלימים של בני משפחת המתלוננים בחנויות הנאשמים, והפרת ההודנה, הצדיקו את תחושת הנאשמים כי הינם מאויימים וכי על כן עליהם להתגונן.

95. אין מחלוקת של ממש בין הצדדים כי בני משפחת המתלוננים נקטו באלימות לרכושה של משפחת הנאשמים, המתוארת בחלק הכללי של כתב האישום, אך לטענת הנאשמים, כתב האישום אינו משקף כהלכה את מעשיהם של המתלוננים **"להביא להסלמה של הסכסוך ולפגיעה פיזית"**, ולהבדיל, את התנהלותם של הנאשמים אשר **"הבליגו פעם אחר פעם על אלימותם"** (בע' 6 לתשובה לאישום).

96. עת עסקין בהתרחשות **בשעה 14:22**, בעוד שלטענת המאשימה, דובר בוויכוח הדדי שכלל ניסיונות תקיפה מצד כל המעורבים, הרי שהנאשמים טענו, כי הם הותקפו באופן חד צדדי ע"י נידאל ובני משפחתו.

97. מצפייה בסרטון האירוע ניתן לראות כי בשעה 14:22:04 ישב הנאשם 2 בפתח החנות התחתונה (לבש חולצת פסים קצרה בצבע אפור-לבן) ולצדו עמדו הנאשם 5 (לבש סוויטשירט לבן ארוך ומשקפי שמש) והנאשם 6 (לבש חולצה ורודה קצרה). נידאל (לבש סוויטשירט שחור ארוך) החל להחליף דברים עם הנאשם 2, תוך שהוא מנופף קלות בידו (במצלמת אבו דבעאת מס' 1, בדקה 01:22:04). הנאשם 5 הוריד את משקפי השמש והניח אותם בתוך החנות, ומיד לאחר מכן עשה זאת גם הנאשם 6 (בשעה 14:22:15 ובשעה 14:22:30). בשעה 14:22:59 קם הנאשם 2 והתקרב לנידאל, וחילופי הדברים בין השניים נמשכו. חאלד עמד ליד נידאל באותה עת (לבש חולצה קצרה שחורה). הנאשם 5 הוריד את השעון והניחו בצד, ובחור נוסף שעמד לידו (לבש סוויטשירט שחור וצווארון אדום, ומתחת חולצה לבנה) הניח גם הוא דבר מה בחנות (בשעה 14:23:05). בזמן זה, נידאל וחאלד התרחקו מהמקום והנאשם 2 חזר לשבת (בשעה 14:23:11). בשעה 14:23:23 התקרב נידאל וחאלד. הנאשם 5 החל ללכת לקראתם תוך שהוא מנופף בידו וקורא לעברם, והנאשם 2 אחז בידו ומנע ממנו להתקרב לשניים. חאלד ניגש בתוקפנות לנאשם 5 והנאשם 2 יחד עם הבחור עם הסוויטשירט שחור-אדום הפרידו ביניהם והרחיקו את חאלד מהנאשם 5. לאחר מכן הורחק גם נידאל. תוך כדי כך, המשיך הנאשם 5 לקרוא לעבר נידאל וחאלד וניסה להתקרב אליהם, אך הורחק לכיוון החנות הסמוכה (של החייט). בשעה 14:23:49 נראה גם הנאשם 6 מורחק לכיוון החנות של החייט וכן ניתן לראות באדם אשר מחזיק את חאלד. כשעזב אותו, הלך חאלד לכיוון החנות של החייט, ובשלב זה ניתן להבחין באנשים הולכים למקום או מביטים בנעשה שם (החנות של החייט אינה נקלטת במצלמה). בשעה 14:24:10 נראה חאלד אוחז כיסא פלסטיק ומטיח אותו מספר פעמים לעבר החנות של החייט (לא ניתן לראות לעבר מי). לאחר מכן התרחק, הכיסא נלקח ממנו והאירוע הסתיים (בשעה 14:24:23).

98. עולה, כי אמנם הנאשם 2 הפריד בין הניצים לאורך כל האירוע, אך בצד האמור לא ניתן להתעלם מהתנהלותו של הנאשם 5, אשר תרם את תרומתו להלהטת הרוחות. אלמלא הרחיק אותו הנאשם 2 לחנות הסמוכה, היה האירוע גולש לעימות פיזי מוקדם הרבה יותר ופעולות ההכנה שביצע, אשר כללו את הורדת משקפי השמש והשעון, מעידות גם הן על כך. הנאשם 5 טען לגביהן, כי **"נידאל התקרב והחל לקלל יותר וזה השמן שעמו עודד אותו ובסוף שאני ראיתי שהם מתקרבים אני הורדתי משקפיים ושעון כי הרגשתי שעומדים לתקוף ואז החלו לדחוף וחנפי** [הנאשם 2] **ניסה להרגיע"** (במוצג ת/20 ש' 1-4 וראו גם מוצג ת/29 ש' 33-36 וש' 42-43). ואולם, ניתן לראות, כי

הורדת השעון נעשתה דווקא בזמן שנידאל וחאלד התרחקו מהמקום (בשעה 14:23:05). מעבר לכך, בכלליות, ניכר מצפייה בסרטון האירוע, כי חאלד ממשפחת המתלוננים והנאשם 5 ממשפחת הנאשמים, ניסו באופן הדדי לתקוף האחד את השני.

99. אמנם, בסרטון האירוע ישנו אך תיעוד של חאלד מפעיל אלימות פיזית, בכך שהטיח כיסא פלסטיק לעבר משפחת הנאשמים בזמן ששהו בחנות הסמוכה לחנות התחתונה (החנות של החייט). ואולם, אין להתעלם מכך, שההתרחשות באזור החנות של החייט לא נקלטה בסרטון האירוע ואך ניתן להבחין באנשים מביטים.

בעניין זה, עומדת לפניי גרסתו של נידאל לפיה בהיותם באזור החנות של החייט, שלף הנאשם 5 סכין. כך, מסר נידאל בהודעתו במשטרה מיום 4.4.15, כי בזמן שדיבר עם הנאשם 2 בחנות התחתונה שלף הנאשם 5 סכין שמשמשת לחיתוך סנדביצ'ים ושאל את הנאשם 2 האם לדקור אותו [את נידאל]?: **"הוא יצא מהעסק עם סכין ... הוא החביא אותה מאחורי הגב שלו"** (מוצג ת/6א, בע' 9 ש' 22-24 ובע' 10 ש' 1-2 וש' 9-10). בהודעתו במשטרה מיום 9.4.15 מסר, כי הנאשם 5 **"אמר לחנפי [הנאשם 2] לדקור את נידאל אני לא שמעתי את זה חאלד ג'עברי שמע את זה, קאסם [הנאשם 5] רצה לתקוף אותי ואז חאלד דחף אותו ואז חאלד הרים כיסא"** (מוצג ת/7, ש' 12-13). בעדותו טען, כי הנאשם 5 שאל את הנאשם 2, **"האם לתקוף בסכין את ג'עברי"**, ולאחר מכן, **"כשהיו דיבורים איתם קאסם תקף אותי וחתאם [הנאשם 2] ולאחר מכן כשהיו בעיות חזרתי למעלה"** (ההדגשות שלי - ב.ג.) (בע' 19 ש' 5-8). בחקירתו הנגדית טען, כי הנאשם 5 ניסה לפגוע בו באמצעות סכין בחנות התחתונה: **"כן, הוא נכנס לחנות ושילף את הסכין ורצה לפגוע בי"** (בע' 63 ש' 15) ... **"הוא מוציא את הסכין מהכיס שלו כשהיינו עומדים ליד אבו רמלה"** (בע' 65 ש' 6). נידאל נתבקש להתייחס להודעתו הראשונה, שם מסר כי הנאשם 5 שלף סכין בזמן שנידאל שוחח עם הנאשם 2, תוך שהופנה לכך, שבסרטון לא נשלפה סכין בזמן שהוא נראה משוחח עם הנאשם 2. נידאל הגיב, כי הסכין הייתה **"בכיס שלו, לא ביד שלו"** (ע' 67 ש' 5), והוסיף: **"היינו אני וחתאם [הנאשם 2], דיברנו ביחד, הוציא מאחורי הוויטרנה את הסכין ושם בכיס שלו ואמר לחאתם וחתאם החזיר אותו אחורה"** (ע' 67 ש' 9-10). ב"כ הנאשמים טען, כי לא רואים זאת בסרטון, ונידאל הגיב: **"ההוא הוציא אותה מאחורי הוויטרנה ושם אותה בכיס ... הסכין קטנה, הוציא אותה ושם אותה בכיס"**, בג'קט (ע' 71 ש' 2, ש' 6 וש' 16). נידאל העיד, כי ראה את הנאשם 5 מוציא סכין מהוויטרנה ושם אותה בכיס (ע' 96 ש' 27). בהתייחסו לדבריו במשטרה, שם מסר, כי אינו יודע היכן החביא הנאשם 5 את הסכין, הגיב: **"לא זוכר מה שאמרתי קודם .. זוכר עכשיו ... ששם בכיס של המעיל שלו"** (ע' 97 ש' 1).

100. נידאל טען, כי **"בסוף כל הקטטה קרתה ליד החנות של אבו רמלה"**, ולא רואים זאת בסרטון (רואים אותם הולכים לכיוון ימין) (ע' 66).

101. בחקירתו הנגדית הופנה הנאשם 5 לכך שהוא נראה בחנות התחתונה מחזיק בסכין בשעה 14:51 (דקה 01:51 בסרטון). הוא אישר זאת, כאשר לטענתו מדובר ב"סכין הסנדוויצ'ים", באורך 35 ס"מ עם הידית (ע' 800 ש' 10). לדבריו, הוא לקח אותה מהכיס של המטבח (ש' 14), ו"התחלתי לצעוק שלא יתקרב עוד פעם. בשביל שיפחדו, יבהלו ולא יחזרו לפה" (ע' 802 ש' 6-8). בהמשך הופנה לדבריו של נידאל, לפיו, קודם לכן (באירוע בשעה 14:22) החזיק הנאשם 5 סכין והוא שלל זאת. לטענתו, הסכין לא נכנסה בכיס של הג'קט (ע' 802 ש' 10-13).

102. ב"כ המאשימה הסכים, כי בסרטון הרלבנטי לא ניתן להבחין בסכין בידו של הנאשם 5 והפנה בעניין זה לדברים שמסר נידאל. מנגד, ב"כ הנאשמים הפנה לסרטון וטען, כי לא נראית בו הסיטואציה האמורה בה הנאשם 5 אוחז בסכין.

103. לסיכום נקודה זו יצוין, כי פרשת הסכין האמורה אינה כלולה בכתב האישום, אבל יש בה כדי לתרום להבנת

הסיטואציה הכללית באותם רגעים.

104. בעדותו בבית המשפט טען הנאשם 5, כי נידאל וחאלד איימו להכות את הנאשם 2 אם לא ימסור להם את הטלפון שלו: **"הם אומרים לו תביא לנו את הטלפון או שניתן לך מכות. או שנחתוך אותך בסכין"** (בע' 771 ש' 5). בדומה, טען הנאשם 2, כי נידאל וחאלד ביקשו את הפלאפון כדי למחוק את התמונות שצילם, ולאחר שסרב, **"אמרו ניקח את הפלאפון בכפייה. נשבור את המקום. אנחנו יכולים לשבור את כל המשפחה שלך"** (בע' 627 ש' 31 עד ע' 628 ש' 4). ואולם, בשתי חקירותיו במשטרה, לא ציין הנאשם 5 שנידאל וחאלד איימו לפגוע בהם פיזית ואך מסר, כי קיללו אותם: **"זה נראה שהוא לא בא לדבר, הוא בא כדי לתקוף, הוא היה עם שרוולים מופשלים ומקלל דברים לא יפים"** (במוצג ת/29, ש' 47-48 ובמוצג ת/20, ש' 1-4). הנאשם 5 הסביר בחקירתו הנגדית מדוע לא ציין במשטרה שאיימו עליהם: תחילה טען, **"לא שאלו אותי ... איימו עליי או קיללו אותי זה אותו דבר"** (בע' 791 ש' 22-23). בהמשך, טען: **"אני לא יודע למה לא אמרתי. אבל בשבילי זה אותו דבר. משהו שבא ומקלל אותך, זה כמו שכאילו בא לאיים" ... "אז לא זכרתי, אבל עכשיו אני זוכר"** (בע' 792 ש' 5-7). **"יכול להיות שבאותו רגע שהייתי בחקירה זכרתי דברים וסיפרתי עליהם. אבל גם כן, שכחתי, יכול להיות ששכחתי דברים מסוימים ולא, לא אמרתי אותם"** (בע' 793 ש' 7-9) ... **"זו פעם ראשונה שאני נכנס לחקירה. אז אני לא יחסתי חשיבות כל כך רבה לעניין"** (בש' 25-27).

גרסאות הנאשם 6

בהודעתו מיום 7.4.15 (מוצג ת/27א): כשישב אצל הנאשם 2 הגיעו ארבעה מבני משפחת המתלוננים, והחלו לקלל את הנאשם 2, אשר לא הגיב. גם הוא והנאשם 5 שתקו. נידאל תפס אותו בחולצתו ובתגובה מציין הנאשם 6 כי **"תפסתי אותו מהצוואר"**, ושאל את הנאשם 2 האם להכות אותו. הנאשם 2 השיב בשלילה והנאשם 6 עזב את נידאל. נידאל סטר לו בפניו ו**"התחלנו מכות ודחיפות"**. הנאשם 2 הכניס אותם לחנות הסמוכה (בש' 31-38). החלו לזרוק לעברם כיסאות אך הנאשם 2 ביקש מהם לא לצאת. הגיעו אנשים והפרידו ביניהם.

בהודעתו מיום 15.4.15 (במוצג ת/22): נידאל וחאלד קיללו את הנאשם 2 בנוגע לצילומים, **"ואז בא נידאל ודחף אותי וחנפי ישר הפריד ואז בא חאלד והשניים האחרים ותקפו אותו ואת חנפי אבל חנפי הפריד ואח"כ זרקו עלינו כיסאות וחנפי הכניס אותנו לחנות של החייט"** (בש' 3-8).

בעדותו: הנאשם 5 והוא ישבו אצל הנאשם 2 בחנות התחתונה, ואז נכנסו נידאל וחאלד ג'עברי עם עוד שניים, ונידאל החל לקלל את הנאשם 2 ולתקוף. אחרים הוציאו אותם משם והכניסו אותם לחנות של החייט. זרקו עליהם כיסאות. אחרים לקחו את המתלוננים משם.

עדות של הנאשם 2

105. לדברי הנאשם 2, **"היו שם כיסאות של החייט. הם לקחו את הכיסאות והם רצו לתת לנו מכות עם הכיסאות ... הכנסתי את הבני דודים שלי אצל החייט ושאלו אחד לא יתקרב אליהם. באו אנשים והרחיקו אותם מעלינו. ולא יודע הם הלכו. אחרי זה בא אלי אבא שלי"** (ע' 628 ש' 29 עד ע' 629 ש' 10).

106. אשר להתפרעות מצד משפחת המתלוננים המתוארת בחלק הכללי, **בשעה 14:46**, טוען ב"כ הנאשמים,

כאמור, כי העובדות כפי שמפורטות בחלק הכללי של כתב האישום בהקשר זה אינן משקפות את מלוא חומרת מעשי האלימות של המתלוננים בהתפרעות בחנות התחתונה בשעה האמורה. עדאל העיד, כי נג'אתי "רצה לתקוף אותי ... ניסיתי להגיד לו מרחוק תירגע ... הוא בא, תפס אותי מהצווארון של החולצה. ודחף אותי לחנות בזווית. לא בתוך החנות, אלא יש עוד חנות שלידי" (בע' 900 ש' 6-11). לאחר שהופנה לדקה 01:49:23 בסרטון מצלמת אבו דבעאת 1, בה נראים בני משפחת המתלוננים שוברים את זכוכית המקרר, טען עדאל, כי "בזמן הזה אני קיבלתי המון מכות ... ואני גם נפצעתי בגב שלי, ברגל שלי והרבה מקומות בגוף שלי" (בע' 906 ש' 8-13). לדבריו, עד היום יש לו בעיה ברגל. ב"כ הנאשמים הגיש תמונה של הפגיעות של עדאל שהוא צילם יומיים לאחר האירוע - נראה חתך בגב התחתון, צד שמאל (במוצג נ/13), וכן הוגשה תעודה רפואית מיום 6.4.15 (נ/14).

107. הנאשם 2 העיד גם הוא, כי "באותו רגע שנג'אתי הגיע הוא תקף את אבא שלי. אני וקאסם וראמי בפנים בתוך המקום. היה שם מקרר בחוץ ... אבא שלי בכלל אמר לנו אל תצאו. שלושתנו לא יצאנו אבל הם באו נתנו מכות לאבא שלי, ושברו את המקום. ובאו אנשים עוד פעם והרחיקו אותם" (בע' 629 ש' 25-28). בהודעתו במשטרה, גם טען כי הוא עצמו הוכה: "הם הגיעו עם אלות וסכינים הם שברו את כל החנות אני קיבלתי כמה מכות ולא יצאתי מהחנות. לאחר מכן הגיעו אנשים והחליטו שיהיה הודנה למשך שבוע..."

108. נג'אתי העיד, כי "תפסתי אותו [את עדאל] מהמעיל שלו אמרתי לו עד מתי אנחנו ככה? ... נתתי יד אליכם לשלום, ורוצים, עד מתי?" (ע' 142 ש' 17-18). "אני תפסתי אותו יעני דיברנו, צעקנו" (ש' 24). לשאלה, האם רק אחז בחולצתו של עדאל, השיב: "אני הייתי עצבני, יכול להיות שנתתי מכה" (ע' 182 ש' 8). הוא אישר, כי בחקירתו הראשית לא סיפר שלפני שיחתו עם עדאל הוא שבר את הוויטרנה בחנות העליונה. "שאלתי את הבן שלי, אמר לי רצו לדקור אותי, רצו ככה, רצו ככה ואחר כך הלכתי לוויטרנה הזאת שברתי אותה" (ע' 185 ש' 11-12). טען, כי רק שבר את זכוכית הוויטרנה. לשאלה, האם בעט במקרר, השיב: "וואלה לא זוכר" (ע' 187 ש' 12). ב"כ הנאשמים הפנה לכך, שנג'אתי לא הזכיר את הפגיעה בוויטרנה בהודעתו הראשונה במשטרה ביום האירוע, אך הזכיר שמנהל בית הקפה התקשר אליו, וכן הזכיר את דבריו של בנו כי איימו עליו בדקירה. נג'אתי הגיב: "לפני המכה זוכר כל דבר. אחרי המכה בראש שלי ועוד כמה מכות שלקחו אותי המשטרה מה שאני זוכר, זוכר" (בע' 189 ש' 19-20). לטענתו, ילדיו לא עשו דבר בזמן שהוא התעמת עם עדאל. משכך, הוצג בפניו הסרטון בו בנו זורק מסחטת מיץ (בדקה 01:48:22), ואת נג'אתי דוחף אותו להרחיק אותו, ונשאל לגבי דבריו קודם לכן, כי ילדיו לא עשו דבר. הגיב: "מה עשה? יעני אם זרק את זה על הרצפה קרה משהו? נגע במישהו? ירד דם למישהו?" (ע' 196 ש' 6). העיד, כי ניסה להרגיע את ילדיו, ומשכך, הוצג בפניו שבסרטון הוא נראה מטיח כיסא ברצפה (בדקה 01:48:30) (בע' 197 ש' 10). בהתייחסו לתנועות ידיו בסרטון ולשפת הגוף, טען: "אני צועק, צועק על הילדים, מתעצבן שלא יעשו משהו" (בע' 198 ש' 14). כשהלך לעדאל בחנות התחתונה, נידאל שבר את המקרר, ובן אחר זרק ג'אנט.

109. עדותו של הנאשם 5: לאחר ההתרחשות בשעה 14:22 הדוד שלו עדאל הגיע והנאשם 2 עדכן אותו במתרחש: "אנחנו ישבנו כאילו אין, אין שום דבר. אין בעיה. התחלנו בכלל לדבר על נושאים אחרים ... דוד שלי היה בדיוק עמד בכניסה לחנות. ואז בדיוק באים משפחת ג'עברי. אבו נידאל ג'עברי נג'אתי. הוא, אנחנו רואים אותו תופס את דוד שלי מהחולצה. אני מתפלא שיש איתו עשרה אנשים. מספר של אנשים ... הם היו מחזיקים מקלות ואלות. שברו את המקרר של הקולה שבחוץ וגם את הוויטרנה" (ע' 772 ש' 7-16); "זרקו ברזל, ברזל עם ג'אנט ... הזכוכית שם נשברה ... אנחנו לא ידענו איך, איך להתנהג, כי הופתענו. ודוד שלי היה שם עומד בכניסה לחנות. ואנחנו בפנים. צועקים ומקללים. שברו את המקום ואז באו אנשים ולקחו אותם" (ב' 27-32); "כל האנשים היו שם מסתכלים. ואנחנו עדיין לא עשינו כלום. וזה ממש עצבן אותנו, כי כל האנשים מסתכלים

עלינו והם אלה שתקפו אותנו (ע' 773 ש' 4-5). לאחר מכן, לקח את **"הסכין של הסנדביצ'ים"** ויצא לכניסה לחנות והרים את היד, **"כאילו, אל תתקרב עוד פעם. אני מפחיד אותם"** (ע' 773 ש' 15-18). לאחר מכן חזר לחנות והחלו לנקות את המקום, אז, **"ראינו שיש אנשים שהם קרובי משפחה שבאו. כולם התעצבנו ... זה הפריע להם"** (בע' 774 ש' 4-9). הגיעו גם מכובדים מהמשפחה ויחד עם עדאל עשו הודנה, בחנות העליונה. הצעירים לא נכחו בהודנה, ונשארו לנקות את החנות.

110. בסופו של יום, יהיו פרטי האירועים האמורים אשר יהיו, ואף אם היינו מקבלים את גרסת הנאשמים בהיקף זה או אחר באשר למידת האלימות של המתלוננים, הרי לעניין טענת ההגנה העצמית חשובה היא העובדה, שבסופה של ההתפרעות האחרונה מצידה של משפחת המתלוננים, הגיעו הצדדים להודנה, וכן העובדה, שחלף פרק זמן של **כשעתיים וחצי** בין אותה הודנה לבין אירוע תקיפתו של נידאל. לכך מצטרפת מסקנת, כי נידאל אישית כלל לא הפר את ההודנה. נתונים אלה משליכים על קיומם של התנאים להגנה עצמית, כפי שפורטו לעיל, ובמיוחד על **תנאי המיידיות**, שעניינו בעיתוי התממשותה של הסכנה, ו**תנאי הנחיצות** בפעולת הדיפת התקיפה.

111. ודוק: אחת הנקודות המרכזיות שבמחלוקת באשר לפרטי כתב האישום בכללותו הינה בכל הקשור לאופייה של התגובה הלגטימית, במטריית ההגנה העצמית, לסכנה הנשקפת מצד תוקף. ב"כ הנאשמים מבקש להגן על גישת הנאשמים כי הגנה מועילה מחייבת כי אף עם חלוף הסכנה המיידית, מותר לו למאויים להמשיך ולחתור למגע עם התוקף ולהפעיל נגדו אלימות יזומה, על מנת להחזיר למאויים את כבודו הפגוע תוך הפגנת כוח וכך ליצור משוואה הרתעתית שתבטיח כי המאויים לא יחזור לאיים פעם נוספת. רק כך, לדוגמה, ניתן להבין את הטענה כי מעשיו האלימים של נידאל לפני ההודנה, חמורים ככל שיהיו, מצדיקים את המעשים האלימים כלפיו של הנאשמים 5 - 6 כאשר ברגעים הספציפיים בהם נקטו הנאשמים האמורים במעשיהם האלימים כלפי נידאל, לא נשקפת כל סכנה מיידית מצדו, והוא אף במסלול הרחקה מחנות הנאשמים. ברם, אין לכך כל בסיס בהלכה הפסוקה, וגישה זו מנוגדת לחלוטין לפסיקה העקבית בדבר התנאים המתחייבים על מנת לחסות בצל ההגנה והעצמית והגנת בית מגורים, אשר אין למצוא בהם כל גושפנקא למעשי **הרתעה** אלימים, לאחר חלוף הסכנה המיידית שבגינה נוצר הצורך להתגונן.

112. בנוסף, כאמור, טוען ב"כ הנאשמים כי יש להחיל בענייננו את ההגנה הנוספת של **הגנת בית מגורים** (הכולל הגנה על בית עסק או משק חקלאי) שנקבעה בסעיף 134 לחוק במסגרת תיקון מס' 98 לחוק העונשין, ואשר בו נקבע סייג מאחריות פלילית לסיטואציה הספציפית של **הגנת בית מגורים**:

"(א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי כדי להדוף מי שמתפרץ או נכנס לבית המגורים, בית העסק או המשק החקלאי המגודר, שלו או של זולתו, בכוונה לבצע עבירה, או מי שמנסה להתפרץ או להיכנס כאמור.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול אם -

(1) המעשה לא היה סביר בעליל, בנסיבות העניין, לשם הדיפת המתפרץ או הנכנס;

(2) האדם הביא בהתנהגותו הפסולה להתפרצות או לכניסה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים."

לטענת ב"כ הנאשמים, תיקון זה לחוק, אשר בא לעולם בעקבות האירוע נשוא פסק דין דרומי (פ 1010/07 **מדינת ישראל נ' שי דרומי** (15.7.09), אשר נחקק תוך כדי ההליך הפלילי שנוהל נגדו (ואשר אף מכונה בפי כל "חוק דרומי"), מתיר למאויים להתגונן מול איום הנשקפת לבית מגוריו או בית העסק שלו בנקיטת צעדי הגנה אף מעבר למותר מטעם הגנה עצמית גרידא, ולראיה מפנה למקרה של דרומי עצמו, בו זוכה הנאשם מאשמה על אף שירה בגבו של

מתפרץ, שהיא תוצאה שלא הייתה מתאפשרת תוך יישום של תנאי הפסיקה המסורתיים להחלת החריג לאחריות פלילית של הגנה עצמית.

113. ברם, מעבר לעובדה שנסיונות פס"ד דרומי שונות לחלוטין מן המקרה דנן, יש להבהיר בענייננו את התנאים הרלוונטיים להחלת ההגנה של סעיף 134 האמור כפי שהובהר בפרוטרוט על ידי בית המשפט העליון, ובמיוחד בע"פ 5184/14 פלוני נ' מדינת ישראל (3.8.16) (להלן: "פס"ד פלוני"); ומפאת חשיבות דברי בית המשפט להכרעה בענייננו, אביא את דברי בית המשפט הרלוונטיים לענייננו שבפס"ד פלוני האמור במלואם:

ובכן, מהם התנאים אשר בהתקיימם עומדת לנאשם הגנת בית המגורים, כפי שהוגדרו בחוק והובהרו בפסיקה? התנאי הראשון, הינו התפרצות או כניסה לבית המגורים, בית העסק או המשק החקלאי המגודר, בכוונה לבצע עבירה, או ניסיון לעשות זאת. עולה מהספרות, כי תנאי זה מבטא את הדרישה לקיומה של 'תקיפה שלא כדין', וכן את התנאי העוסק בסכנה מוחשית, הדרושים לפי סייג ההגנה העצמית (ראו: בועז סנג'ור' הייהפך הצידוק לפטור של חסד? הגנת בית המגורים ('חוק דרומי' ופסק-הדין בפרשת דרומי) כמקרה-מבחן לרציונל המצדיק הגנה עצמית ולהלכה הישראלית' משפט וממשל יג 93, 131 (2010) (להלן: סנג'ור)). התנאי השני, על-פי סעיף 134 לחוק העונשין, הינו תנאי המיידיות. צריך כי מעשה ההתגוננות יהיה 'דרוש באופן מידי כדי להדוף' את הפורץ. כלומר, בדומה לסייג ההגנה העצמית, על מעשה ההתגוננות לבוא בהלימה עם הצורך להדוף את הפורץ, לא לפני ולא אחרי מועד זה (ראו גם: עניין אבורמד; ע"פ 1964/14 שימשילשווילי נ' מדינת ישראל (6.7.2014) (להלן: עניין שימשילשווילי); ע"פ 6162/10 כבאז נ' מדינת ישראל (11.6.2013) (להלן: עניין כבאז)). התנאי השלישי לתחולתו של הסייג, נעוץ בדרישת הנחיצות (ראו, למשל: עניין שימשילשווילי, פסקה 37; עניין כבאז, פסקה כט). קיימת בספרות ובפסיקה הבחנה בין נחיצות כמותית, אשר עוסקת במידת הכוח שיש להפעיל כנגד התוקף עת עסקינן בהגנה עצמית או כנגד הפורץ עת מדובר בהגנת בית מגורים, לבין נחיצות איכותית, שעניינה בקיומן של אלטרנטיבות אחרות מלבד השימוש בכוח (ראו: בועז סנג'ור' הגנה עצמית במשפט הפלילי 178 (2000) (להלן: סנג'ור' הגנה עצמית במשפט הפלילי)). כפי שהובהר בע"פ 20/04 קליינר נ' מדינת ישראל (30.6.2004) מפי השופט א' א' לוי: 'אדם הפועל לשם הדיפת זה שבא לתקוף אותו, ממלא למעשה את תפקידן של רשויות האכיפה, ועל-כן עליו להראות כי פנה לשימוש בכוח רק משנכח כי לא היה ניתן להדוף את התוקף באמצעות שימוש בחלופות אחרות, פוגעניות פחות'.

נשאלת השאלה באילו מקרים, אף בהתקיימם של שלושת התנאים שנמנו לעיל, לא יעמוד לנאשם סייג הגנת בית המגורים? סעיף 134(ב) לחוק העונשין מורה על קיומם של שני חריגים לסייג. החריג האחד, עניינו במקרה בו מעשה ההתגוננות 'לא היה סביר בעליל, בנסיבות העניין, לשם הדיפת המתפרץ או הנכנס'. זאת, בשונה מהחריג לסייג ההגנה העצמית, הקבוע בסעיף 34טז לחוק העונשין, לפיו די בכך ש'המעשה לא היה סביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה', כדי לשלול את ההגנה. דרישת פרופורציה זו, מבקשת כי יתקיים יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לבין הפגיעה הצפויה ממעשיו של הפורץ. בהקשר זה, כותב המלומד בועז סנג'ור: 'כאשר תגובת הנתקף חורגת באופן משמעותי מדרישת הפרופורציה, והוא מסב לתוקף פגיעה העולה לאין שיעור על הפגיעה הצפויה לו מתקיפת התוקף, תגובת הנתקף דווקא פוגעת בסדר החברתי-המשפטי, ובוודאי אינה מגוננת עליו' (סנג'ור, בעמ' 98). ... החריג השני לסייג הגנת בית המגורים, חל מקום בו 'האדם הביא בהתנהגותו הפסולה להתפרצות או לכניסה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים'.

114. די לענייננו אם נתייחס תנאי המיידיות, אשר חל בהגנת בית המגורים בדיוק כפי שחל בחריג של הגנה עצמית; דהיינו, שלא ייהנה נאשם מן הסייג לאחריות פלילית מכוח הגנת בית מגורים אלא אם כן "... מעשה ההתגוננות יהיה 'דרוש באופן מיידי כדי להדוף' את הפורץ. כלומר, בדומה לסייג ההגנה העצמית, על מעשה ההתגוננות לבוא בהלימה עם הצורך להדוף את הפורץ, לא לפני ולא אחרי מועד זה". אין כל אפשרות, אפוא, לייחס למעשי הנאשמים 5 ו-6 המפורטים באישום הראשון אופי הגנתי של בית העסק, כאשר תקפו את נידאל לאחר שכבר עזב את אזור החנות התחתון והוא נצפה כאשר הינו מתרחק ממקום זה כאשר הנאשם 5 רודף אחריו ומשיגו ברחבה מול ביתקפה רימון, או אז כבר חלפה כל סכנה מיידית - ככל שהייתה קיימת קודם לכן - מצד נידאל. כן מתחייבת מסכנה זו באשר לניסיון הדקירה של נאשם 6, אשר בא אף לאחר תקיפת נאשם 5, כאשר מר רימון מתערב ומרחיק את נידאל פיזית, או אז ודאי לא נשקפת כל סכנה מיידית לחנות הנאשמים אשר תצדיק מעשה אלים נוסף כלפיו.

115. סיכומה של נקודה זו: לא מצאתי בהשתלשלות האירועים שקדמה להסכם ההודנה המתואר בכתב האישום, כדי לשנות ממסקנתי בדבר אי קיומו של סייג ההגנה העצמית או סייג הגנת בית מגורים בעניינם של הנאשמים 5 ו-6 באירוע תקיפתו של נידאל.

היסוד הנפשי

116. בעבירה של של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק, המיוחסת לנאשם 5, "די בקיומה של מודעות בפועל לכל רכיבי היסוד העובדתי: לטיב הפיזי של ההתנהגות, להתקיימותן של הנסיבות ולאפשרות גרימתה של התוצאה. בהתייחס לתוצאה מסתפקת עבירה זו ביחס חפצי מסוג פיזיות ואין צורך ביחס של כוונה", ולאחר שנדחתה לעיל טענת ההגנה העצמית והגנת בית מגורים, הרי שמאליו מתבקשת המסקנה שמדובר בהתקפה מכוונת, כאשר תוצאות המכה באגרופן היו "אפשריות" ואף צפויות.

117. ובאשר לעבירת ניסיון חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק, המיוחסת לנאשם 6, הרי ש"עבירת הניסיון מתאפיינת בהיעדר השלמת המעשה הפיזי ובגילוי ברור של היסוד הנפשי של כוונה. עבירת הניסיון מושלמת אם ליסוד הפיזי של תחילת ביצוע נלווה יסוד נפשי כאמור" (ע"פ 9511/01 קובקוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(2) 687 (22.01.02)). אין בעיני כל ספק בכך שתנועת ידו של הנאשם 6 לכיוון מתנו של נידאל, כשאוחז בסכין, היווה "תחילת מעשה הפיזי" אשר הייתה רק חסרה את השלמתה, וכי כוונתו של הנאשם 6 במעשה זה הייתה לפגוע בנידאל ולגרור לו פציעה פיזית חמורה, כך שיש לקבוע שיסוד הנפשי קיים אף בעניינו של הנאשם 6.

118. אי לכך, מתקיימים בעניינם של הנאשם 5 ו-6 התנאי הבסיסי של העבירות המיוחסות להם בכתב האישום, של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק, דהיינו, שבמעשיו של הנאשם 5 נגרמה חבלה חמורה בפועל; וכן, עבירת הניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק, המיוחסת לנאשם 6, אשר ניסה לדקור את נידאל בסכין שבידו והצליח רק לתפוס עם הסכין את חולצתו,

ביצוע בצוותא

119. בכתב האישום נטען, כי הנאשמים 5 ו-6 תקפו בצוותא חדא את נידאל בעודם מזוינים בנשק קר וגרמו לו חבלה חמורה, וניסו לגרום לו חבלה חמורה נוספת. המאשימה ביקשה להרשיע את שני הנאשמים הן בגרימת חבלה חמורה והן בניסיון לגרום חבלה חמורה נוספת.

120. עולה השאלה, האם להרשיע את הנאשם 5 רק בגרימת חבלה חמורה (מכת האגרוף) או גם לייחס לו את הניסיון לגרום חבלה חמורה (ניסיון התקיפה בסכין) בו מורשע הנאשם 6? ועל אותו משקל, האם להרשיע את הנאשם 6 רק בניסיון לגרום חבלה חמורה (ניסיון התקיפה בסכין) או גם בגרימת חבלה חמורה (מכת האגרוף) שבפועל ביצע הנאשם 5?

121. לאחר עיון במלוא החומר הרלבנטי, לא מצאתי סימוכין למרכיב האמור של "צוותא חדא" בנוגע לעבירות המיוחסות לנאשמים 5 ו-6 באישום הראשון. הסרטון המתעד את האירוע מצביע על פעולה בודדת של נאשם 5 בלבד באגרוף, בעוד שנאשם 6 כלל לא היה נוכח ברגע המכה, והגיע בריצה רק לאחר מכן; ומאידך גיסא, בעת נסיונו לדקור את נידאל, כבר הצליח רימון להפריד בין הנאשם 5 לבין נידאל ולהרחיק את נאשם 5 ממנו, כך שהנאשם 5 כלל לא היה נוכח בקרבתו של נידאל עת ביצע הנאשם 6 את ניסיון הדקירה. וזאת בניגוד לתיאור האירוע בכתב האישום בסעיפים 2 - 3 לאישום הראשון, מהם משתמע כאילו שנאשמים 5 ו-6 אכן הגיעו לרחבה מול קפה רימון בזה אחר זה לפני שתקף הנאשם 5 את נידאל, וכי הנאשם 6 ניסה לדקור אותו מיד לאחר מכת האגרוף של הנאשם 5. ולא היא, כאמור.

סיכום - אישום ראשון

122. אי לכך, אני מרשיע את הנאשם 5, בהתאם למפורט באישום הראשון, בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) לחוק, ומזכה אותו מעבירת ניסיון חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. כן אני מרשיע את הנאשם 6 בעבירת ניסיון חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) לחוק, ומזכה אותו מעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

123. כמו כן, אני מרשיע את הנאשם 5 בעבירה של החזקת אגרופן שלא כדין, לפי סעיף 186(א) לחוק.

האישום השני

124. כאמור, האירוע נשוא האישום השני כולל בתוכו חמישה תתי אירועים: תקיפתו הראשונה של נג'אתי, דקירתו של אשרף, תקיפה נוספת של נג'אתי, תקיפתו של נידאל וזריקת חפצים לעבר משפחת ג'עברי.

125. לאחר שצפיתי בסרטוני מצלמות האבטחה ושמעתי את העדויות הרלבנטיות, אני קובע, כי הנאשמים ביצעו את המיוחס להם. אפרט.

א. תקיפתו הראשונה של נג'אתי

126. בכתב האישום נטען, כי הנאשמים 2, 5, 6 ו- 7, יחד עם הנאשמים 1 ו-3, תקפו בצוותא חדא את נג'אתי: הנאשם 1 הכה את נג'אתי באגרופו בפניו מספר פעמים; הנאשם 5 הדף את נג'אתי והכה אותו בחוזקה בראשו מספר פעמים באמצעות הג'אנט; הנאשם 2 תקף את נג'אתי בעודו מחזיק גרזן ביד; הנאשם 7 התנפל על נג'אתי והכה אותו מספר פעמים בפלג גופו העליון באמצעות מקל מעץ; והנאשם 6 עודד את התוקפים בנוכחותו.

הנאשם 1

127. כאמור לעיל, נטען באישום השני שבכתב האישום, כי לאחר שנאשמים 2, 5, 6 ו-7 יצאו מן החנות התחתונה והחלו בתקיפת המתלוננים, הגיע הנאשם 1, שהוא מתאגרף מקצוען בעברו, בריצה לרחבה מול החנות והצטרף לנאשמים האמורים. אז, תקף הנאשם 1 את נג'אתי, הכה אותו באגרופו בפניו מספר פעמים.

128. נג'אתי בעדותו סיפר כך: לאחר שהוסכם על ההודנה, הוא חזר לבסטה שלו. כעבור כשעה וחצי נידאל הלך להביא קפה מקפה רימון (בע' 145 ש' 2), או אז קראו לו - לנג'אתי לבוא, כיון שמתקיפים את נידאל, והוא הגיע לחנות ראשון, "לראות יעני את הבן שלי שישמור על ההודנה" (בע' 145 ש' 22). בהגיעו לחנות, אמר לכולם שלא להגיב באלימות, אך "קיבלתי מכה בראש שלי" והיה עם סחרחורת (בע' 147 ש' 5). הנאשם 1 החל לתת לו "בוקסים". לדבריו, הוא מכיר את הנאשם 1 במשך 15 שנה, ומשלם לו את דמי השכירות, כך שמכיר אותו "במאה אחוז", ועל כן בטוח מזהה אותו בוודאות כמי שנתן לו "בוקסים" (בע' 148 ש' 23). כאשר הוצג לו הסרטון של האירוע, זיהה בדקה 16:19:21 את הנאשם 1 מכה אותו באגרופים. ואכן, מצפייה בסרטון ת/4 ניתן לראות בבירור את המכות שהפליג הנאשם 1 בנג'אתי, החל מדקה 16:19:21 ולמשך כעשר שניות (תוך כדי שספג מכות נוספות מנאשמים נוספים, כפי שיפורט להלן).

129. בעדותו של הנאשם 1 העיד כדלהלן: לדבריו, כחצי שעה לאחר שהוכרזה ההודנה, בזמן שהיה בחנות העליונה עם ב"כ הנאשמים ובני משפחתו, הבחינו בכ-20-10 בני משפחת המתלוננים יורדים ותוקפים את החנות התחתונה (בע' 543 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 8-5) ... "איך שירדנו ראינו את משפחת ג'עברי מתנפלים על החנות. זאת הייתה הפעם השלישית כבר. תקפו גם את הילדים שלי קאסם, חאתם וחכים. אז כתגובה נורמאלית, כדי להגן על עצמנו ועל הילדים שלנו. אז היה עימות בינינו לבינם" (בש' 11-15). "ניסיתי להרחיק את אבו נידאל מהחנות. וכל מי שהיה תוקף אותנו הייתי הודף אותו ונותן לו אגרופים" (בש' 29-30).

130. הנאשם 1 אישר, כי אמנם בסרטון נראה נג'אתי עומד לבדו בדקה 16:19:21, אך טען, כי מחוץ לפריים, באותו זמן "יש עוד תקיפה על החנות באותו רגע שלא מתועדת", של כ-15-10 איש ממשפחתו (בע' 579 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 23 וש' 27-28). בע' 593. העד מזהה את עצמו בדקה 16:19:20 בצד ימין עליון של המסך (בע' 544 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 13).

131. בעדותו טען הנאשם 1 כי לאחר ההודנה, הוא שהה עם ב"כ הנאשמים ועם עדאל, "ואמרו לנו שמשפחת ג'עברי תוקפים למטה וזה בזמן שאנחנו מורידים את הצילומים מהמכשיר שלי אז ירדנו למטה בריצה" (ש' 66-67). כשהגיע לחנות, ראה "סכינים, אבנים, אלות, שוברים, החיים שלי היו בסכנה כי אבו נידאל רצה להכות

בי עם אבן גדולה ... הגנתי על עצמי ועל האחרים ... בידיים שלי, אולי נתתי לו אגרוף אחד או שניים והפלתי אותו (ש' 84-80). בהקשר זה ציין העד לגבי דקה 16:19:43 בסרטון 4/ת, כי **"זה אני ואבו נידאל הוא מחזיק אבן גדולה בידו ואני הגנתי על עצמי"** (בש' 113), ברם בדבריו אלה מתעלם מן המכות שהפליג בנג'עתי לפי שהרים אבן וכאשר הוותקף בו זמנית על ידי מספר בני משפחת הנאשמים בו זמנית.

132. ממכלול הדברים האמורים, לרבות צפייה בלתי אמצעי בסרטון הרלוונטי, אין בעיניי כל ספק כי הנאשם 1 אכן ביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, כאשר הינו מתועד מכה את נג'אתי מכות קשות, וזאת, כאשר נג'אתי אינו חמוש בכל נשחם או קר, ואין כל חפץ בידיו.

133. עיקר טענת ב"כ הנאשמים בעניינו של הנאשם 1 מתרכזת בטענת ההגנה העצמית והגנת בית המגורים, אליה אתייחס בנפרד להלן.

הנאשם 2

134. עת עסקינן במעשיו של **הנאשם 2**, המחלוקת נוגעת לשאלה, האם, כנטען בכתב האישום, אחז בגרזן או שמא כטענתו, אחז הנאשם 2 בכלי אשר **"כאילו זה נראה גרזן אבל זה לא גרזן ... הראש שלו פלסטיק והידית אלומיניום בצבע כסף"** (ע' 634 ש' 2 וש' 25). בעניין זה, שוכנעתי כי הנאשם 2 אחז בגרזן ואין בידי לקבל את גרסתו לפיה אחז בכלי דמוי גרזן.

135. לגבי הכלי בו אחז הנאשם 2 - לטענתו דמוי גרזן: **"אין לי משהו יותר טוב מזה להפחיד אותם בו"** (בע' 636 ש' 19). בעדותו טען כי מדובר בקישוט התלוי על קיר החנות (ברם תשובותיו במענה לשאלת החומר ממנו עשוי ה"גרזן" לא היו עקביות ברורות - פלסטיק, אלומיניום, נירוסטה (שטען לגביו כי התכוון רק ל"צבע נירוסטה")).

136. צפייה בסרטון האירוע מובילה למסקנה לפיה מדובר בגרזן, ולעומתה, עומדת גרסתו המתפתחת והלא משכנעת של הנאשם 2, המחזקת את המסקנה כי אכן מדובר בגרזן אמיתי. כך, בהודעתו מיום 7.4.15, כאשר הופנה לסרטון האירוע, שלל בכלל את הטענה שאחז בגרזן: **"אין לי גרזן ... זה משהו שהם זרקו עלי ... לא יודע באותה שנייה מה זה היה"** (מוצג ת/36א, ע' 18 ש' 12-16). בחקירתו הנגדית לא ידע הנאשם 2 לומר מדוע לא סיפר במשטרה על הגרזן כשנשאל איך הגן על עצמו (ע' 654 ש' 10); ובפרט, לגבי דבריו **"זה משהו שהם זרקו עלי"**, הגיב: **"אני לא אמרתי את המילה הזאת ... יכול להיות שטעה החוקר ... יכול להיות ששאל אותי על משהו אחר ואני טעיתי בתשובה ... אני לא אמרתי את זה ואני לא אגיד כי זה שייך לי וזה שלי"** (ע' 657 ש' 10-5). ואולם, עדיין, אין בכך להסביר מדוע לא מסר מיוזמתו פרט כה רלבנטי להגנתו - כי דובר בגרזן "צעצוע". יתר על כן, בהודעתו מיום 15.4.15 (מוצג ת/17) אמנם כבר מסר הנאשם 2 כי **"זה לא גרזן חד זה סט של שניים שמגיעים על חתיכת עץ ותולים על הקיר ליופי. זה נראה מפחיד"**, אך בחר רק לציין, שהגרזן עשוי מ"אלומיניום, נירוסטה" (ש' 86-83). הוא נמנע מלציין את הפרט המהותי, אותו העלה רק בבית המשפט, ש"הראש שלו פלסטיק" (בע' 634 ש' 25).

137. בהודעתו במשטרה נשאל הנאשם 2 מדוע החזיק בגרזן, והשיב: **"אני יודע? יצאתי ככה אבל אח"כ זרקתי את הגרזן בחוץ בפתח החנות. זה לא גרזן חד זה סט של שניים שמגיעים על חתיכת עץ ותולים על הקיר ליופי. זה נראה מפחיד"**. עשוי מ"אלומיניום, נירוסטה" (בש' 86-83).

138. התנהלותו זו של הנאשם 2, אשר בחר שלא לחשוף בפני המשטרה פרט כה חשוב להגנתו - עומדת לחובתו והיא מעיבה על גרסתו לפיה הכלי בו אחז היה דמוי גרזן. ברי, כי אם אכן דובר בגרזן מפלסטיק, היה מציין זאת בהזדמנות הראשונה ולא מסתפק באמירה שמדובר בכלי מנירוסטה, ואכן, כאשר נשאל מדוע לא ציין במשטרה שראש הגרזן מפלסטיק, לא ידע לומר מדוע לא עשה כן (ע' 664 ש' 3 וע' 665 ש' 8). לכך מצטרפת העובדה, שבעדותו בבית המשפט טען הנאשם 2, כי **"יש לי מסגרת במקום תמונה יש שם תמונה יש בתוכה שניים כאלה"** (ע' 633 ש' 27) וכי **"מוכרים אצלנו בשוק של הכלים של הבית הם מוכרים את הדברים האלה"** (ע' 635 ש' 1), אך לשאלת בית המשפט, מדוע שלא יציג גרזן כזה בפני בית המשפט, השיב ב"כ הנאשמים: **"אני ניסיתי לחפש את זה ... יש לי דומה באינטרנט ... מהחנות אין את זה כבר"** (ע' 635 ש' 17-23).

הנאשם 5

139. האם כנטען בכתב האישום הדף הנאשם 5 את נג'אתי והכה אותו בחוזקה בראשו מספר פעמים באמצעות הג'אנט?

140. בעדותו של הנאשם 5, זיהה עצמו בדקה 16:19:21 (מצלמת קפה רימון) עם הג'אנט: **"אני דוחף את אבו נידאל ... הרמתי והורדתי לא, לא הזקתי. לא פגעתי באבו נידאל. הרמתי, אבל לא נתתי לו מכה על הראש. הנפתי את זה כאילו להפחיד אותו. זה לא פגע בו, לא הזיק"** (ע' 784 ש' 24-32). **"יכול להיות שזה נגע ביד שלו. אבל זה לא הזיק, לא פגע ביד"** (ע' 785 ש' 12).

141. ב"כ המאשימה הפנה לדקה 16:19:22 - בה רואים הדיפה מאוזנת, דקה 16:19:23 - בה רואים תנועה קדימה, ודקה 16:19:26, בה נראה הנאשם 5 מרים את הג'אנט מעל הראש ומוריד למטה לכיוון נג'אתי. הנאשם 5 הגיב לפעם השנייה: **"זה דוחף אותו אבל הוא חוזר"** (ע' 820 ש' 29). לגבי הפעם השלישית: **"לא הרמתי שתי ידיים למעלה והורדתי בבת אחת עליו"** (ע' 821 ש' 19-15). **"יכול להיות שהמראה הזה הפחיד אותך. אבל זה לא, אבל אני לא פגעתי ... אם זה היה חזק אז הידיים שלו היו שבורות"** (ע' 822 ש' 5-2).

142. בהודעתו מיום 7.4.15 (מוצג ת/29), לא זכר הנאשם 5 לאן כיוון את הג'אנט כאשר היכה באמצעותו: **"כיוונתי אותו אבל לא זוכר איפה, אני מגן על עצמי"** (ש' 134). לדבריו, אכן פגע ביד של נג'אתי ו"שרטה את הראש שלו אבל לא פגעה בראש שלו, אם הייתה פוגעת הוא היה מת" (ש' 140-142); ובהודעתו מיום 15.4.15 (מוצג ת/20): **"אני דחפתי אותו מאבא שלי אבל לא נתתי לו מכה על הראש", זרק עליהם את הג'אנט, "ואח"כ הם לקחו אותו זרקו עלינו"** (בש' 51-53).

לטענה שהוא נראה בבירור מרים את הג'אנט ומכה על הראש מלמעלה, הגיב: **"אני הרמתי את הג'אנט אבל הוא הושיט ידו ותפס אותו וזה לא פגע לו בראש ואח"כ אני דחפתי אותו"** (ש' 54-55); ובתמלול: **"לא הורדתי את זה עליו ... לאחר מכן עשיתי לו כך דחפתי את זה עליו ... הוא ניסה לקחת את זה ממני"** (ע' 30 ש' 19-25).

143. אכן קיים ספק בעיניי האם פגע הג'אנט ישירות בראשו של נג'אתי, אבל ברור בעיניי כי הנאשם 5 פגע פיזית בנג'אתי במכות שנתן לו באמצעות הג'אנט, ואין המדובר רק ב"דחיפות" שלדברי הנאשם יועדו רק להרחיק את נג'אתי מן הזירה.

הנאשם 6

144. במהלך המהומה, יצא מהחנות עם "אותו סכין, סכין אוכל", בה תקף את נידאל באירוע נשוא האישום הראשון (עמ' 849, ש' 31 - עמ' 850 ש' 5-1), ו"תקפתי אותו עם הסכין". לטענתו, הסכין האמורה אינה מסוכנת והיא מעוגלת בקצה (בע' 847 ש' 29 ובע' 848 ש' 7 וש' 26). "יכולתי לקחת משהו יותר גדול ולהרוג בזה" (בע' 849 ש' 28). לדבריו, אף אחד לא נפגע מהסכין.

הנאשם 7

145. לטענת הנאשם 7, הוא נופף במטאטא, "בשביל להרחיק אותם כי זה מסוכן. אנחנו בסכנה. החנויות שלנו, אנחנו, בני דודים שלי" (ע' 864 ש' 7-8). כן טען בהודעתו במשטרה מיום 21.5.15 (מוצג ת/28א), כי "אני רק עשיתי תנועות כדי להפחיד אותם אני לא תקפתי" (ש' 4-17). לטענתו, לא פגע באיש עם המקל (ש' 35). גם כאשר הוצג בפניו הסרטון, בו רואים איך שמכה את נג'אתי עם המקל, הוא עמד על כך שרק עשה תנועות "להפחיד" עם המקל, ולא הכה עם המקל (בש' 85) /

עדות נג'אתי

146. כפי שגם פורט לעיל, נג'אתי בעדותו סיפר כך: לאחר שהוסכם על ההודנה, הוא חזר לבסטה שלו. כעבור כשעה וחצי נידאל הלך להביא קפה מקפה רימון (בע' 145 ש' 2), או אז קראו לו - לנג'אתי לבוא, כיון שמתקיפים את נידאל, והוא הגיע לחנות ראשון, "לראות יעני את הבן שלי שישמור על ההודנה" (בע' 145 ש' 22). בהגיעו לחנות, אמר לכולם שלא להגיב באלימות, אך "קיבלתי מכה בראש שלי" והיה עם סחרחורת (ע' 147 ש' 5). הנאשם 1 החל לתת לו "בוקסים". לדבריו, הוא מכיר את הנאשם 1 במשך 15 שנה, משלם לו את דמי השכירות. מכיר אותו "במאה אחוז", בטוח שהנאשם 1 הוא שנתן לו "בוקסים" (ע' 148 ש' 23). בהמשך העיד, כי לאחר האגרופים מהנאשם 1, "כשנפלתי על הרצפה היו כולם, חאפז, חאתם, חכים ... כל אחד היה לו משהו ביד" (ע' 151 ש' 13 וש' 15). הוא לא זכר שחאפז (הנאשם 7) עשה לו משהו. כאשר הוצג לו הסרטון של האירוע, זיהה בדקה 16:19:21 את הנאשם 5 מחזיק ג'אנט, את הנאשם 1 מכה אותו באגרופים ואת הנאשם 7 מכה אותו במקל (עם חולצה כחולה קפוצ'ון).

147. לטענת ב"כ הנאשמים, לא נצפה שנעשה כל שימוש בגרזן שהיה בידו של הנאשם 2; כמו כן טען כי הג'אנט לא פגע בנג'אתי, וכן לא פגע בו המקל של הנאשם 7.

148. הוגשו תמונות החבלות של נג'אתי (מוצג ת/8) - חבלות בראש, ביד ובפנים, ברם ב"כ הנאשמים טען בכל זאת כי החבלות אינן תוצאה של המעשים הנטענים בכתב האישום, כיון שאופיו העגלגל של החתך בראשו אינו מסתדר עם מכות הניתנות על ידי מקל מטאטא או ג'אנט קשוח. טענה זו אין לקבל, כיון שתנועות הראש תוך כדי קבלת המכה יכולות להביא לחתך עקום ולא ישר, ואף אפשרי כי הג'אנט העגול גרם למכה כזאת. בכל אופן, התיזה האלטרנטיבית של ב"כ הנאשמים לאופייה של הפציעה בראשו של נג'אתי, לפיה פצע נג'אתי את עצמו כדי להציג נזקים חמורים יותר וכך אולי לזכות "בנקודות" בסכסוך האזרחי שבין המשפחות, אינה סבירה כלל, ובהעדר כל הוכחה אין אלא לדחותה מכל וכל.

ב. דקירת אשרף על ידי הנאשם 1

149. נטען, כי במהלך האירוע ובסמוך לאחר המכות הראשונות שהכה הנאשם 1 את נג'אתי, התכופף הנאשם 1 לרצפה והרים חפץ חד שהיה במקום. למקום הגיע אשרף ג'עברי, קרוב משפחה של נג'אתי, והוא קפץ על הנאשם 1 כדי להרחיקו מנג'אתי. בתגובה, דקר הנאשם 1 את אשרף בצוואר ובסנטר. הנאשם 1 שולל את הטענה שדקר את אשרף בצווארו, ולטענתו, הדף את אשרף מעליו במכות אגרופ ללא שהשתמש בכלי כלשהו.

150. ב"כ הנאשמים טוען, כי צפייה בסרטון האירוע שוללת את הטענה לפיה הנאשם 1 דקר את אשרף בצווארו, והוא מצביעה על אדם אחר שביצע את המעשה - בן משפחתו סאמי ג'עברי. לטענתו, אשרף קפץ לעבר הנאשם 1 והנאשם 1 הרים את ידו השמאלית וחבט בחלק השמאלי של פניו של אשרף במכת אגרופ, או אז הוטח ראשו של אשרף לצד ימין. כן טען כי לא נצפה חפץ חד בידיו של הנאשם 1. בנוסף, התנועות של סאמי ג'עברי כפי שנראות בסרטון מבט 2000 (סרטון 212) הן תנועות של מי שאוחז בחפץ חד. לטענתו, ידו השמאלית של סאמי חדרה בין זרועו הימנית של אשרף לבין פניו וניתן לראות את ידו השמאלית של סאמי חולפת ליד קרקפתו של אשרף ומיד לאחר מכן, את אשרף אוחז בראשו. ב"כ הנאשמים טוען כי סאמי אוחז בידו השמאלית חפץ הנחזה להיות סכין, ולטענתו, היה מפגש בין היד השמאלית של סמי לראש של אשרף, וכי לאחר מכן, הניח אשרף את ידיו על ראשו (בדקה 16:19:02) (בע' 398).

עדויות של אשרף ג'עברי

151. לפי גרסתו, הוא שמע צעקות, וכשיצא מן החנות בה שהה אותה עת, ראה "שלושה ארבעה נותנים מכות לאבו נידאל ... בידיים, ביד, ברגליים, בברזל" (ע' 364 ש' 25 וש' 29). באותו שלב, זיהה רק את הנאשם 1. הוא הגיע להפריד, ולטענתו, "קיבלתי סכין מהצוואר למטה למעלה ... סכין יפנית". לגרסתו, הנאשם 1 הוא שדקר אותו (ע' 365 ש' 9-4).

בהמשך דבריו העיד כי "ראיתי שכולם נותנים מכות לדוד שלי. הגעתי כדי להפריד ביניהם. להוציא את דוד שלי מהידיים שלו. זה היה עניין של שניות שקיבלתי סכין" (ע' 368 ש' 19-20). ראה דם על היד שלו שאחזה בצוואר. "מתי שמתי את היד על הדם. ראיתי את הדם ביד. לקחתי הדוד שלי וברחתי" (ע' 368 ש' 32). הוא עצמו לא ראה את הסכין (ע' 369 ש' 23). "לקחתי את דוד שלי ועליתי למעלה. כמה מטרים. סאלח [הנאשם 3] נתן לי סכין בראש. קוראים לזה סכין נינג'ה משהו כמו 50 ס"מ" (ש' 28-29). "המשכתי בדרכי לבפנים כי אני כבר עם שתי פציעות. שמתי יד על הצוואר והיד השנייה על הראש. הגיע חכים [הנאשם 4] עם מקל. זה עמוד של מטריה [שמשיה] ... נתן לי מכות עם המקל הזה בצד שלי וגם בגב שלי" (ע' 370 ש' 1-9). אשרף מזהה את הנאשם 3 בדקה 16:19:53 במרכז התמונה, לובש חולצה כחולה, מכנסיים כהים ושיער מעט ארוך, "יש לו ביד משהו שקיבלתי בראש" (ע' 370 ש' 16). זיהה את הנאשם 4 שנוכח בזירה בדקה 16:20:03 (ע' 370 ש' 21).

152. הוגשו צילומים של פציעותיו מבית החולים (מוצג ת/12). לדבריו, החתך בראש נגרם ע"י הנאשם 3, אשר לטענתו, כאמור, השתמש בסכין "נינג'ה", והחתך בצוואר נגרם ע"י הנאשם 1 (ע' 374 ש' 18 וש' 20). כן הוגשו תמונותיו שצולמו בחקירה (מוצג ת/13).

153. בחקירתו הנגדית הופנה לדקה 16:19:31, והעיד, כי הנאשם 1 תקף אותו בסנטר, בצד שמאל של פניו (ע' 387 ש' 26-31), כאשר לטענת ב"כ הנאשמים, לאחר התקיפה, "עף" ראשו של אשרף לאחור לצד ימין (ע' 388 ש' עמוד 39).

24-25). אשרף העיד כי הוא קפץ, ושלל את הטענה שהנאשם 1 הרים אותו (ע' 390 ש' 28).

154. בסרטוני מבט 2000 נראה בשעה 17:19:00 אוחז בסנטר. בן דודו סמי נמצא לידו (חולצה אפורה, עם הגב אליו): **"אמרתי לו שחטו שחטו"** (ע' 394 ש' 16). לאחר מכן הנאשם 3 הכה אותו בראש.

155. ב"כ הנאשמים הפנה לכך, שלאחר פציעתו נצפה אשרף אוחז בחרב, וטען כי אשרף שיקר בדבריו לפיהם לאחר הפגיעה בצווארו ובראשו הוא הלך לטפל בעצמו בכך ששם מגבת. ב"כ הנאשמים הלן על כך, שהמשטרה לא ביצעה כל פעולות חקירה בעקבות תמונות אלה, אף שהן הוצגו כבר בשלב הדיון במעצר הימים. כן הלן על כך שאשרף לא נחקר במשטרה על הסרטון בו הוא נראה אוחז בחרב (כך לפרשנותו של ב"כ הנאשמים) ומסתער לכיוונו של בילאל, במצלמת אבו דבעאת מס' 3 בדקה 16:24:04. לטענתו, הנראה בסרטון עומד בסתירה לגרסתו בחקירתו מיום 5.4.15, כי לאחר שנדקר שם מגבת על הפציעות, שבר את זכוכית המקרר וזרק שולחן, התעלף והתעורר בבית החולים.

156. ב"כ הנאשמים טען לגבי מצלמה 212 (הקטע של סמי ואשרף), כי **"אני פניתי לאילן גרנות וביקשתי ממנו, הדרכתי אותו במרכאות איך לנהל חקירה ... הצבעתי בפניו במכתבי אליו על מה שאנחנו הולכים לראות בסרטון הזה"** (ע' 492 לפרוטוקול מיום 5.7.16 ש' 24). הוא הפנה לדקה 18:57, כאשר, לפרשנותו, רואים את סמי דוקר את גרנו וצווארו של אשרף.

157. כן הפנה ב"כ הנאשמים לדברי הפרקליטה בע' 9 ש' 30-31 לפרוטוקול, כי טענתו של ב"כ הנאשמים לקיומה של ראייה חדשה בנוגע לדקירתו של אשרף תיבדק, ברם, החוקר אברהמי לא זכר שהפרקליטות פנתה אליו בנידון (בע' 495 לפרוטוקול מיום 5.7.16 ש' 18).

עדויות של החוקר אילן גרנות (עד הגנה):

158. בנושא האמור העיד החוקר אילן גרנות כי אינו זוכר שב"כ הנאשמים שלח לו מכתבים (ע' 1,132 ש' 32), וכן לא זכר שקיבל פניה מהפרקליטות לבדוק את הסרטון בו נראה אשרף נדקר ואת הטענה שהוא נדקר ע"י סמי ג'עברי (בע' 1,134 ש' 20).

בהקשר זה, הוגשו נ/16 ונ/17 - שני מכתבים שכתב ב"כ הנאשמים לחוקר אילן גרנות:

נ/16 - מכתב מאת ב"כ הנאשמים מיום 12.5.15, בו טוען כי צפייה בסרטון מבט 2000 מלמדת, שאשרף נדקר בסכין על ידי בן משפחתו, ולא על ידי הנאשם 1. ב"כ הנאשמים ביקש שהנושא ייחקר כהלכה.

נ/17 - מכתב נוסף למחרת, מיום 13.5.15, בו מציין ב"כ הנאשמים ששוחח באותו יום עם החוקר אדם, אשר מסר לו כי עליו [על ב"כ הנאשמים] לפנות לפרקליטות כדי שתנחה את המשטרה לחקור את טענתו לפיה אשרף נדקר על ידי בן משפחתו שלו. ב"כ הנאשמים השיב לאדם, כי מתפקידה של המשטרה לחקור את הסוגיה וכי המשטרה מתחמקת. לטענתו, אדם בתגובה ניתק את הטלפון בפניו. ב"כ הנאשמים ביקש מרפ"ק גרנות להודיע לו, האם המשטרה פנתה לפרקליטות מיוזמתה והאם המשטרה החלה לחקור את הנושא.

159. בפנינו גם עדותו של הרופא עראג' מוחמד, אשר טיפל באשרף ונידאל. בת/41 - גיליון השחרור של אשרף, צוין כדלהן: **"שלושה חתכים עמוקים בראש, בסנטר ובצוואר ... ששה תפרים נעשו בראש, 8 בסנטר ו-6 בצוואר"**

לאטיראלי מצד ימין. "ראש צוואר - חתך באורך ס"מ, ללא דימום". לדבריו, התחיל את התפירה באמצע החתך (בע' 519 לפרוטוקול מיום 6.9.16, ש' 9). יצוין כי בסוף חקירתו של הרופא ציין ב"כ הנאשמים כי יזמין מומחה לרפואה משפטית (ראו בע' 526), ברם בפועל לא עשה כן.

כן ראו, ת/42 - גיליון השחרור של נידאל, בו צוין: "חתך עמוק בראש של 7 ס"מ", "שפשוף בכף יד דו"צ", ו-"7 תפרים נעשו במצח לאטיראלי מצד שמאל".

160. לכל אלה מצטרפת גרסתו הלא משכנעת של הנאשם 1, שהתאפיינה בחוסר עקביות בולטת. בעדותו טען, כי **"אני לא זוכר אם הרמתי משהו מהרצפה"**, ושלל כי אחז בכלי כלשהו שגרם לפגיעה באדם (ע' 545 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 25 וש' 31), שכן, **"הכבוד שלי כמתאגרף מחייב אותי להגן על עצמי רק בידיים שלי, לא יותר"** (ע' 546 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 2-1). ייאמר כבר עתה, כי אין בטענה זו ולא כלום, ובפרט בהקשר של קטטה "המונית" בין המשפחות, אין כל משמעות לטענה ש"כבודו" כמתאגרף - ובפרט כאשר מדובר במתאגרף "לשעבר", ימנע ממנו מלהרים חפץ שניתן לעשות בו שימוש וכך להעניק לו יתרון מול כל "אויב" מהצד השני.

161. לגבי העובדה שהוא נראה מתכופף, בדקה 16:19:24, הגיב הנאשם 1: **"ייתכן שמדובר בתנועה ספונטנית או אולי נפל ממני משהו"** (ע' 598 ש' 14), אם כי לא זכר לומר מה נפל לו (ש' 28). בהקשר זה הופנה העד לכך שבחקירה במשטרה מסר, כי הוא נפל והרים את עצמו, ובתגובה אמר, כי אינו זוכר אם נפל או התכופף באותה סיטואציה; לדבריו, **"אני ברגע הזה לא יודע מה קרה איתי בדיוק בקטטה כזאת גדולה, מה קרה איתי באותו רגע"** (ע' 599 ש' 4-5). ברם למרות טענה זו, עמד על כך שלא החזיק דבר ביד לאחר שהתכופף (ע' 601 ש' 13), ובהתאם המשיך לטעון כי נתן לאשרף מכת אגרופ ולא תקף באמצעות סכין (ע' 604 ש' 6-9).

162. בהקשר זה, ראו הודעתו של הנאשם 1 מיום 5.4.15 (מוצג ת/14), גם בה טען, כי לא החזיק בסכין (ש' 98), ולשאלה, האם החזיק בחפץ חד כלשהו, השיב: **"לא, אבל אולי הטבעת שיש לי על האצבע שלי אבל לא יודע אם זה חד"** (בש' 100). מיד לאחר מכן, מסר: **"אבל לא לבשתי הטבעת לא הייתה על האצבע שלי"** (בש' 102); ומשכך, נשאל מדוע ציין את הטבעת בתשובתו הקודמת. לכך השיב: **"אמרתי אולי תשאל אותי ... לא יודע"** (בש' 104). בהמשך נשאל מדוע הבחור שתקף אותו החזיק בצווארו ולכך השיב: **"לא יודע אני הגנתי על עצמי עם היד שלי"** (ש' 158). לטענתו, לא ראה דם עליו, לא הרים שום דבר מהרצפה ולא החזיק בידו דבר. הוא נשאל, האם החזיק סכין או זכוכית, והגיב: **"שום דבר, מתאגרף לא מכה עם גרזן או סכין כי יש לו כבוד עצמי"** (בש' 159-166). הסביר את מראהו בסרטון מתכופף, כי **"אני נפלתי והרמתי את עצמי"** (בש' 174). לאחר שהחוקר עצר את הסרטון בדקה 33:46, בה רואים את הנאשם מתכופף וכן רואים בבירור כי הוא מרים חפץ, נשאל הנאשם 1 שוב מה הרים מהרצפה, והשיב: **"לא יודע למה התכופפתי אבל לא היה לי שום דבר ביד"** (ש' 176).

163. גם בהקשר זה יש לציין את טענתו של ב"כ הנאשמים, כי המשטרה **"לא עשתה כל מאמץ"** לצפות בתיעוד מצלמות מבט 2000 ברזולוציה גבוהה, כפי שנראית במחשבים עצמם של מבט 2000, למרות מכתביו ולמרות החלטתו של השופט מרזל בהליך המעצר, או אז ניתן היה להכריע בוודאות בשאלה האמורה, כאשר לסברת ב"כ הנאשמים ניתן היה אז להוכיח כדברי ב"כ הנאשמים כי הנאשם 1 אכן לא הרים דבר מן הרצפה.

עדוּתוֹ שֶׁל הַחוֹקֵר אֵינֶנּוּ פְּלֶאח:

164. הַחוֹקֵר פְּלֶאח הָעֵיד, כִּי לֹא חָקַר בְּנוֹגַע לַחֲפֵץ שֶׁסָּמִי הַחֲזִיק בִּידוֹ (כְּאֵמֹר, ב"כ הַנֹּאשְׁמִים טַעַן כִּי מְדוּבָר בִּסְכִּין), מִשּׁוּם שֶׁלֹא הָיָה מוֹדַע לָכֵךְ (ע' 518 ש' 10-17).

עדוּתוֹ שֶׁל הַחוֹקֵר סָאֵמִי שִׁירָז

165. הַחוֹקֵר שִׁירָז חָקַר אֶת סָמִי ג'עֲבֵרִי. בְּעֵדוּתוֹ הוּפְנָה לְדַקָּה 17:19:00 בִּסְרִטוֹן מִבֵּט 2000 מִסְפָּר 212, בּוֹ נִרְאִים סָמִי וְאֶשְׂרָף, וְטַעַן, כִּי "אִם הָיִיתִי רֹאֶה אֶת הַסְרִטוֹן לִפְנֵי הַחֲקִירָה וְיֵשׁ לִי חֲשׂוֹד שֶׁאֲנִי מְצַבִּיעִים וְיֹדְעִים שֶׁזֶה חֲשׂוֹד אֲזִי בְּטוֹחַ כְּשֶׁאֲנִי חוֹקֵר אוֹתוֹ בְּאִזְהָרָה אֲנִי מַעֲמֵת אוֹתוֹ עִם הַסְרִטוֹן" (ע' 552 ש' 7-9). גַּם כָּאֵן טַעַן ב"כ הַנֹּאשְׁמִים לִמְחַדֵּל חֲקִירָתִי, שֶׁסָּמִי לֹא נִחְקַר בְּנוֹגַע לְנִרְאָה בִּסְרִטוֹן (הַחוֹקֵר טַעַן, כִּי לֹא רָאָה אֶת הַסְרִטוֹן לִפְנֵי הַחֲקִירָה: "יֵשׁ לִי חוֹמֵר חֲקִירָה שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל, עוֹבֵד לִפְנֵי הַחוֹמֵר שִׁישׁ לִי", ע' 554 ש' 31). לְשֵׁאלַת ב"כ הַמֹּאשִּׁימָה, לֹא זָכַר הַחוֹקֵר לְהַשִּׁיב הָאֵם בְּהוֹדַעְתּוֹ שֶׁל אֶשְׂרָף הוּא הַתְּלוֹן שֶׁהוֹתֵקֵף עַל יְדֵי סָמִי, וְהוֹסִיף: "אִם נִגְבַּתָּה עֵדוּת מֵאֶשְׂרָף כְּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר, אֲנִי בְּטוֹחַ קִרְאֵתִי אוֹתָהּ לִפְנֵי הַחֲקִירָה שֶׁל סָמִי" (ע' 558 ש' 1-2).

עדוּתוֹ שֶׁל סָמִי ג'עֲבֵרִי (עַד הַגָּנָה)

166. לְגִרְסָתוֹ, הוּא הֵלֵךְ לִקְנוֹת בִּגְדִים, וְרָאָה הֶרְבֵּה אֲנָשִׁים בַּחֲנוּת שֶׁל דּוֹדוֹ אֲבֹו נִידָאֵל (חֲנוּת הַנְּעִלִים לִיד הַשִּׁירוּתִים). אָמְרוּ לוֹ שֶׁנִּידָאֵל הֵלֵךְ לִקְנוֹת קֶפֶה וְהָכּוּ אוֹתוֹ. "אֲנִי יִרְדַּתִּי כִּכָּה וְגַם תִּקְפוּ אוֹתִי ... כְּשֶׁתִּקְפוּ אוֹתִי הַזֹּתִי אֶת הַכִּסְאוֹת כִּכָּה לְכִיוּן שֶׁלָּהֶם כְּדִי לְהִרְחִיק אוֹתָם מִמֶּנִּי. וְזֶהוּ זֶה" (ע' 1,108 ש' 14-17). הוּא שָׁלַל אֶת הַטַּעֲנָה כִּי הַחֲזִיק מוֹט בְּרִזָּל לִיד הַקִּפְטִירָה (ש' 31). הוּא הוּפְנָה לְדַקָּה 16:25:35, זִיָּהָ עֲצָמוּ בְּצַד יָמִין שֶׁל הַמִּסָּךְ לּוֹבֵשׁ חוֹלְצָה כְּחוֹלָה, וְטַעַן: "אֲנִי תִפְסַתִּי אֶת הַמִּקְלָל כְּדִי לְהִגֵּן עַל עֲצָמִי" (ע' 1,109 ש' 27). בְּעֵדוּתוֹ אִשְׁרָף אֶת דְּבָרֵי ב"כ הַמֹּאשִּׁימָה, כִּי בְּתַחֲלִיל חֲקִירָתוֹ בְּמִשְׁטֵרָה צִיָּן שֶׁהַחֲזִיק אֵלָּה, בְּהוֹסִיפוֹ: "אֲנִי תִפְסַתִּי אֶת הַמִּקְלָל רַק לְהִגֵּן עַל עֲצָמִי" (ע' 1,125 ש' 7).

167. הָעֵד זִיָּהָ עֲצָמוּ רֵץ בִּסְרִטוֹן מִבֵּט 2000 בְּדַקָּה 18:57: "אֲנִי עוֹמֵד וְתִקְּף אוֹתִי. תִּקְפוּ אוֹתִי עִם סִכִּינִים" (בַּע' 1,110 ש' 23). הוּא לֹא יָדַע לֹמֵר מִי תִקְּף אוֹתוֹ. בְּדַקָּה 19:00 הוּא נִרְאָה יוֹצֵא מִתַּחַת לִמְגֵן שֶׁמֶשׁ, וְעַל כֵּךְ הָעֵיד: "הוּא תִקְּף אוֹתִי בַּחֲתִיכַת בְּרִזָּל וְאֲנִי הַזֹּתִי כִכָּה. אֲנִי לֹא הָיָה לִי כְּלוּם בִּיד" (ע' 1,112 ש' 9). ב"כ הַנֹּאשְׁמִים טַעַן, כִּי יָד שְׁמָאֵל שֶׁל סָמִי נִכְנְסָה בֵּין הַזְרוּעַ הַיְּמִנִית לְבֵין הַצְּוָאֵר שֶׁל הָאָדָם שֶׁעֲמַד מוֹלֹו. סָמִי הִגִּיב: "אֵין שׁוּם דְּבַר בִּיד שְׁלִי. רִצָּה לִתֵּת לִי מִכָּה בַּחֲתִיכַת בְּרִזָּל וְאֲנִי הַזֹּתִי אוֹתוֹ" (ש' 17), תוֹךְ שֶׁהַדְּגִים תְּנוּעָה שֶׁהִזִּז אֶת הַזְרוּעַ שְׁלוֹ כְּדִי לְהִדּוֹף אֶת הַשֵּׁנִי, בִּיד שְׁמָאֵל לְגוּבָה שֶׁל הַפְּנִים (ע' 1,114 ש' 15-21). לְטַעֲנָתוֹ, לֹא הַחֲזִיק בִּסְכִּין (ש' 32).

כֵּן שָׁלַל סָמִי אֶת הַטַּעֲנָה, כִּי אֶשְׂרָף הוּא זֶה שֶׁנִּרְאָה בִּסְרִטוֹן תּוֹקֵף אוֹתוֹ: "לֹא. רִאִיתִי אֶת אֶשְׂרָף סְלִימִי שֶׁהוּא קִיבֵּל מְכוּת" (ע' 1,117 ש' 1).

168. בְּהַמְשָׁךְ עֵדוּתוֹ טַעַן סָמִי, כִּי רָאָה אֶת הַדָּם יוֹרֵד מִצְּוָאֵרוֹ שֶׁל אֶשְׂרָף (ע' 1,121 ש' 18), וְהִצְבִּיעַ עַל הַצְּוָאֵר בְּצַד שְׁמָאֵל (בִּש' 23), אִם כִּי לֹא רָאָה אֶת הַרְגֵּעַ שֶׁאֶשְׂרָף נִדְקַר, "רַק רִאִיתִי אֶת הַדָּם" (ע' 1,123 ש' 20). בְּמִפְגֵּשׁ בֵּינוֹ לְבֵין

אשרף, אומר סמי: "אני תפסתי את היד שלו וראיתי הדם שלו מדמם. ואמרתי לו תיכנס" (ע' 1,124 ש' 23).

169. ב"כ המאשימה הפנה לדקה 19:02 בו נראית דמות שחורה יוצאת מתחת לגגון, וטען, כי זה האיש שתקף את סמי בברזל. על כך הגיב סמי: "אשרף בא מלמטה וראיתי אותו זה ותקף אותי. אשרף קיבל את הדקירה למטה. והוא היה בדרכו מלמטה למעלה. והאיש הזה התכוון לתקוף אותי ואת אשרף" (ע' 1,123 ש' 15-13). ב"כ המאשימה הוסיף, כי אותו אדם הוא הנאשם 3 וכי לאחר שתקף את סמי בברזל, המשיך למטה והכה את נג'אתי.

170. בסופו של יום, אין כל בסיס לתיזה של ב"כ הנאשמים כאילו שסמי הוא אשר פצע את אשרף, בן משפחתו, כאשר לא הוצע לבית המשפט כל הסבר סביר לאפשרות כזאת אשר תפתח אף חלון צר כחודו של מחט לאפשרות שזה מה שקרה (פרט לאפשרות של טעות בזיהוי אשר אף היא טענה ללא כל בסיס). וכי מדוע יתקוף סמי את אשרף תוך כדי שכל בני משפחת ג'עברי הנוכחים נלחמים עם הנאשמים ולא אחד עם השני? אין בכוחה של העובדה שלטענת ב"כ המאשימה המשטרה לא חקרה את הטענה שלו באשר למעשיו של סמי, כאשר על פניו אין כל היגיון לתיזה עליה היא מתבססת, כדי להביא למסקנה שדווקא גרסתו היא הנכונה, או אף שיש בגרסתו כדי ליצור ספק סביר בנדון. זאת גם כאשר מצד שני, ניסיונותיו של הנאשם 1 להתחמק ממתן תשובה ישירה וקונסיסטנטית באשר להרמת החפץ כאשר התכופף, מצטרפים למה שנצפה בסרטון, בו רואים אותו מתכופף ומרים חפץ, ולאחר מכן מכה את אשרף באותה יד באופן שגרם לכך שמיידיית לאחר מכן מחזיק אשרף בצווארו ומסתכל ביד, שהן תנועות ברורות של מי שנפצע, מחזיק במקום הפצע ורואה דם ממנו על ידו.

171. אי לכך, אני מקבל את גרסת כתב האישום וקובע בזה כי הנאשם 1 אכן ביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום.

ג. תקיפתו השנייה של נג'אתי (הנאשמים 1, 3 ו-5)

172. נטען, כי לאחר שנג'אתי חזר למקום כשאבן גדולה בידו, בכוונה להכות את הנאשם 1, הכה אותו הנאשם 1 באגרופו והשניים נפלו על הרצפה. בעוד נג'אתי על הרצפה, הגיע הנאשם 3 בריצה כשהוא מחזיק מוט מברזל, ויחד עם הנאשם 5, שהחזיק בידו כיסא, הכו בצוותא את נג'אתי על ראשו בחוזקה, בכוונה לגרום לו חבלה חמורה.

173. יצוין, כי ב"כ המאשימה הודיע על הסכמתו כי אין להאשים את הנאשם 1 בגין המכות שנתן לנג'אתי כאשר חזר הלה אל מולו כשמחזיק באבן גדולה, כיון שמכות אלה של הנאשם 1 הינן לגמרי בעלות אופי הגנתי, וזאת על אף שמדובר בנקודת זמן צפופית בתוך אירוע מתגלגל; זאת, בשונה ממכות הנאשמים 3 ו-5 אשר הפליגו בנג'אתי לאחר שכבר נפל לרצפה מעוצמת מכותיו של נאשם 1.

עדויות של נג'אתי:

174. לדבריו, הוא מצא אבן והרים אותה; לגרסתו, רץ עם האבן לכיוון הנאשם 1 "בגלל שהוא זה שהתחיל איתי" (ע' 322 ש' 1), או אז "בא עוד פעם ואהיל ונתן לי עוד בוקס ונפלתי על הרצפה" (ע' 149 ש' 18-16). "כשנפלתי

על הרצפה ואני מסתכל מי אחרי, מי קדימה? ראיתי ארבע-חמש כולם יש להם בידיים ועד ילד מהילדים הקטנים היה כיסא נתן לי אותו ... ובא אחר כך אחד קוראים לו סאלח אם אני לא טועה, סאלח [הנאשם 3] היה לו משהו ביד, לא זכור מה היה לו ביד ונתן לי עוד מכות" (ע' 152 ש' 7-10). לדבריו, השכנים עזרו לו לקום ולקחו אותו מהמקום. לאחר מכן "חזרנו לשם ... בגלל שראו דם שלי הילדים שלי וילדים של אחרים שלי ועוד מהמשפחה שלנו דם שלי פתוח מפה ועוד ילד שלי קיבל מכה פה ונידאל שמעתי שקיבל בום, יעני נדלק המצב" (ע' 152 ש' 17-21).

175. בחקירתו החוזרת הופנה לסרטון הפייסבוק. הוא זיהה את הנאשם 3 בשנייה 13, מימינו (עם כובע), וכן את הנאשם 5 (מכנס לבן חולצה כחולה) (בע' 341 ש' 25 ובע' 342 ש' 6). הנאשם 3 מחזיק סכין והנאשם 5 מחזיק כיסא.

עדות של הנאשם 3:

176. הנאשם 3 הכחיש בעדותו שהחזיק בחרב או בסכין, אלא "זה משהו קליל" ... "לא צעצוע" (ע' 697 ש' 1-3). הנאשם 3 אישר כי אכן הכה את ג'עברי, ברם לטענתו, נתן "מכה קלילה" לג'עברי, "על הצד שלו", "יכול להיות שזה לא פגע בו" (ע' 697 ש' 7-16), ולא הכה בחוזקה כנטען בכתב האישום. לטענתו, כלל לא הכה עם החפץ שאחז בידו, אלא אך דחף אנשים עם הידיים (ע' 712 ש' 14-15 וע' 713 ש' 18 וש' 25). משכך העיד, הופנה לסרטון בו הוא נראה תוקף את נג'אתי עם צינור, והגיב: "לא חקרו אותי על צינור הם חקרו אותי על חרב" (בע' 713 ש' 30). זאת, כאשר מספר שורות קודם לכן, אמר בעצמו כי לקח צינור מתחת שחור, ונשאל האם הכה מישהו עם הצינור. הוא עמד על כך, שנשאל על חרב ולא על צינור.

177. לשאלה, האם תקף את נג'אתי עם החפץ, השיב: "לא פגעתי בו ... אני שמתי את היד שלי על הכתף שלו. נתתי מכה ורואים את זה מכה כאילו עדינה ככה [מצביע על המותן]" (ע' 715 ש' 24-30). "אני מחזיק בו. לא תקפתי. כאילו מה זה תקפתי אותו כאילו נתתי לו מכות", עם צינור (ע' 718 ש' 18 וש' 28); ובהמשך: "הוא קיבל מכה יכול להיות שלא פגעה בו. אבל לא מכה שאני רוצה לעשות לו נזק" (ע' 723 ש' 20-21).

178. בהודעתו במשטרה, טען תחילה, כי לא הכה עם הצינור: "לא, אני רק הרחקתי אותם עם הידיים" (מוצג ת/18, ש' 43). למראה הסרטון, תיאר, כי "אני מגיע עם הצינור השחור ונותן מכה לאבו נידאל אפילו לא נגע בו כי אני לא רציתי לפגוע בו אמרתי לו אח"כ מספיק קח את הילדים שלך והוא אפילו הרים ידיו אח"כ ונסוג לאחור" (ש' 53-55); "בהמשך תראה איך אני נותן מכה קלה לאבו נידאל על הגב שלו" (ש' 66).

179. לאור ניסיונות ההתחמקות ממסירת גרסה אמינה, איני מקבל את גרסתו של הנאשם, ולאור זאת, יחד עם מה שניתן לראות בסרטון, ובהתחשב בעדותו של נג'אתי שקיבלתי כעדות מהימנה, אני מסיק כי הנאשם 3 אכן ביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום.

הנאשם 5

180. הנאשם 5 אישר כי נתן מכה עם כיסא מפלסטיק לנג'אתי, על הכתף השמאלית (ע' 789 ש' 31) (כפי שרואים בדקה 16:19:49 מצד ימין של המסך), ברם, לדבריו, "אבל זה לא מזיק. לא פוגע" (ע' 780 ש' 15).

181. לאור הודאתו במעשה, אני קובע כי הנאשם 5 אכן ביצע את המעשים המיוחסים לו באישום השני של כתב האישום.

ד. תקיפת נידאל (הנאשם 4)

182. בכתב האישום נטען, כי נידאל התקרב לנג'אתי בכדי לסייע לו, או אז הגיע הנאשם 4 בריצה והכה אותו בראשו באמצעות מוט ברזל בו החזיק, בכוונה לגרום לו חבלה חמורה.

183. בתמונות של נידאל מבית החולים (שהוצגו כמוצגים ת/1 ו-ת/2) נראים חתכים ושפשופים בידיים. כן רואים את הפציעות בתמונה שצולמה בתחנת המשטרה, כעבור יום -יומיים ממועד האירוע (מוצג ת/3).

עדויות של הנאשם 4

184. בהודעתו מיום 7.4.15 מסר הנאשם 4: "אני לא תקפתי ולא נגעתי באף אחד, זרקו לעברי כיסאות ובקבוקים ואני הדפתי אותם עם הצינור, הגנתי על עצמי, לא פגעתי באף אחד" (מוצג ת/25א, ש' 26-29).

185. בעדותו, הנאשם 4 זיהה עצמו בדקה 16:19:16 ליד הפס האדום (ע' 729 ש' 22). הוא ירד מהדלת האחורית של החנות (לא מהדרך בה כולם הלכו) ולידה הצטייד במקל של שמשיה, "בשביל להגן על עצמי, על אחים שלי, על החנות" (ע' 727, ש' 28-29). המקל בו החזיק עשוי ברזל, והוא בעובי "3 אינץ', זה גדול, ענק" ומשקלו כבד (ע' 729 ש' 28 עד ע' 730 ש' 1). בדקה 16:19:18 רואים אותו דוחף את נידאל, אשר "תקף את האחים שלי זורק עליהם אבנים" (ע' 730 ש' 4-5). לאחר מכן, התקרב בדקה 16:19:19 לאבו נידאל. לגרסתו, לא פגע בראשו של אבו נידאל (ש' 15): "אני לא נתתי לו מכה. לא רציתי לתת לו מכות כי אני לא רוצה להרוג אותו ... אני המטרה שלי הייתה להרחיק אותו והרחקתי אותו" (ע' 732 ש' 1-6); "ראיתי שיש מהומה. שכולם יורדים. לא אחד ולא שניים. תפסתי את המוט, ראיתי את נידאל. הוא תוקף, זורק ושובר. לקחתי את המוט ודחפתי אותו" (ע' 744 ש' 5-7).

ב"כ המאשימה תהה, כיצד ניתן לדחוף אדם עם מוט. הנאשם 4 נתבקש להדגים איך ידחוף, למשל, בעגלה קטנה שעמדה באולם, על יד המתורגמנית, והדגים "תנועה מאוזנת, אופקית. ותיאר דחיפה לפניו של החפץ", וכמובן הוא אינו מניף אותה מעל הראש (תיאור ב"כ המאשימה בע' 751 ש' 1-3). ברם, בדקה 17:19:17 נראה נאשם 4 מרים את המוט עם שתי ידיו מעל ראשו ומניף אותו מלמעלה למטה - תנועה שאינה מתיישבת עם דחיפה או הדיפה. לאחר מכן, ניתן לראות את נידאל אוחז בראש ומתנדנד - תגובה של אדם שהוכה, לא שנדחף.

186. מסקנתי היא כי הנאשם 4 אכן תקף את נג'אתי במוט כמתואר באישום השני.

ה. זריקת חפצים לעבר משפחת ג'עברי (הנאשם 4)

5.

187. בכתב האישום נטען, כי בזמן שהנוכחים במקום ניסו להפריד בין המשפחות, המשיך הנאשם 5 לזרוק חפצים שונים לעבר משפחת ג'עברי. ב"כ המאשימה זנח טענה זו בסיכומיו ועל כן לא אתיחס למרכיב זה של כתב האישום, אשר ממילא לא ביסס כל אישום נפרד כלפי הנאשם 5

טענת הגנה עצמית וטענת הגנת בית מגורים

188. גם באישום השני, טועין ב"כ הנאשמים כי יש להחיל כלפי מכלול המעשים המפורטים שבוצעו על ידי הנאשמים את סייג ההגנה העצמית והגנת בית מגורים, וזאת כיון שמכלול המעשים האמורים בוצעו רק על מנת להדוף את משפחת המתלוננים מאת בית העסק של הנאשמים וכך למנוע גרימת נזקים נוספים לרכוש ואף לגוף. על מנת לבחון את הטענה, נחזור לששת התנאים שפורטו בע"פ **שימשילשווילי** אשר צריכים להתקיים על מנת לבסס קיומה של הסייג של הגנה עצמית:

- א. מטרתה של ההגנה העצמית היא להדוף תקיפה שלא כדין.
- ב. תנאי הסכנה, היינו שעל המותקף או זולתו לעמוד בסכנה מוחשית.
- ג. דרישת המיידיות.
- ד. התנאי הרביעי הוא שהאדם הטוען לסייג של הגנה עצמית לא נכנס למצב בהתנהגות פסולה.
- ה. קיומה של נחיצות בפעולת הדיפת התקיפה
- ו. הדיפת התקיפה תהיה סבירה.

בנוסף, במסגרת תיקון מס' 98 לחוק העונשין, אשר פורסם בספר החוקים ביום 3.7.2008, נקבע בסעיף 134 לחוק סייג מאחריות פלילית לסיטואציה הספציפית של **הגנת בית מגורים**:

"(א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי כדי להדוף מי שמתפרץ או נכנס לבית המגורים, בית העסק או המשק החקלאי המגודר, שלו או של זולתו, בכוונה לבצע עבירה, או מי שמנסה להתפרץ או להיכנס כאמור.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול אם -

(1) המעשה לא היה סביר בעליל, בנסיבות העניין, לשם הדיפת המתפרץ או הנכנס;

(2) האדם הביא בהתנהגותו הפסולה להתפרצות או לכניסה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים."

189. כפי שאפרט להלן, הגעתי לכלל מסקנה כי מכלול הנסיבות של אירועי אותו יום אינן מקימות את תנאי ההגנה העצמית וכן של הגנת בית מגורים. מסקנותיי בשני מישורים: ראשית, טענות ב"כ הנאשמים באשר לכרונולוגיה המדויקת של השתלשלות האירועים שואפת לצייר את מעשי הנאשמים כתגובה הגנתית למעשים מאיימים ואלימים שקדמו למעשי

הנאשמים. כפי שיפורט, התמונה המדויקת המצטיירת אינה תואמת את גרסתו.

ברם, שאלה זו, אשר ב"כ המאשימים השקיע בה מאמצים רבים, מתבררת כשאלה פחות קריטית להכרעה במקרה דנן, כיון שאף לפי גרסתו באשר לכתובתה של אירועי היום האמור, אין בידי הנאשמים ליהנות מן הסייגים האמורים לאחריותם הפלילית, כיון שהם אינם עומדים בתנאים שנקבעו לכך. זאת, כיון אין לפנינו מקרה בו נשקפה סכנה מיידית לשלומם של הנאשמים אשר הצדיקה את מעשי האלימות מצד הנאשמים שפורטו בענייננו; ואף באותן נקודות זמן בהשתלשלות האירוע בהן ניתן היה להתחשב עקרונית בטענת ההגנה העצמית - ובהקשר זה יודגש, כי אף המאשימה מצינת בכתב האישום, בסעיף 2 לחלק העובדות של האישום השני, כי עובר למעשים המיוחסים לנאשמים באישום השני, "הגיעו המתלוננים לחנות בעודם מחזיקים באלות, והחלו לגרום נזקים לרכוש במקום", כך שניתן היה להצדיק פעולות הגנתיות מצד הנאשמים, ברם, המעשים האלימים של הנאשמים כלפי המתלוננים בהמשך האירוע היו כה פרוצים וחסרי רסן ומידתיות, עד שמתחייבת המסקנה כי כבר אין לפנינו בני משפחה המתגוננים על עצמם בפני אלימות המופנית כלפיהם, אלא מעבר מהגנה להתקפה וניצול האירוע למתן פורקן לשנאה אשר שררה ממילא זה מכבר כלפי משפחת ג'עברי.

להלן התייחסויות העדים לשתי הסוגיות האמורות (הכרונולוגיה הרלוונטית וטענת הסייגים של הגנה עצמית והגנת בית מגורים)

העדויות הרלבנטיות

עדויות של נג'אתי ג'עברי

190. בחקירתו הנגדית הוצג בפני נג'אתי סרטון מצלמת קפה רימון (מוצג ת/4). העד מזהה את בנו נידאל בשעה 16:09:55, ואת עצמו בדקה 16:18:36 (ע' 267 ש' 4). לגבי האדם שנראה עומד מימין לציון השעות, עם ג'קט שחור, חולצה אדומה וזקן, מסר, כי "אולי 70%" שמדובר בעדאל (ע' 268 ש' 8). לטענתו, עדאל היה במקום לפניו, "היה למטה בבית קפה שלמטה" (ע' 268 ש' 17-18), זאת כאשר לטענת ב"כ הנאשמים, עדאל נראה בסרטון מגיע למקום אחרי נג'אתי.

191. לגרסת העד, בזמן שהותקף עמד בין קפה רימון (אליו נכנסו בני משפחתו) לבין המזנון (חנות אבו דבעאת התחתונה), כדי למנוע את הסלמת האירוע מצד בני משפחתו, ואז הותקף מאחור (ע' 270 ש' 20-26). לגרסתו, משפחת הנאשמים תקפו לפני שבני משפחתו עשו משהו: "אם אנחנו יש בראש שלנו לעשות משהו לא היו נכנסים לבית קפה רימון" (ע' 271 ש' 24-25).

192. הוצג בפני העד סרטון החנות התחתונה (מצלמת אבו דבעאת מס' 1), בדקה 04:22:53, זהו ההמשך של הסרטון של קפה רימון (ב"כ הנאשמים טען, כי הסרטון מאחר ב-4 דקות מסרטון קפה רימון, כך שהשעה הנכונה היא 04:18:53 (בע' 273). העד נתבקש לזהות את האדם שבשעה 04:23:05 מחזיק במקל של מגב, והגיב, כי זהו "מוסא זה משפחה שלנו" (ע' 277 ש' 17). נג'אתי הוסיף, כי היה זה לאחר שתקפו את בנו נידאל: "הגעתי לפני מוסא. וירדתי ועמדתי. עמדתי להפסיק את כל המכות להפסיק הכל. קיבלתי מכה ... אחרי ראו בן שלי שיש דם יורד לו. מוסא ועוד חלק מהמשפחה ירדו לפה" (ע' 298 ש' 5-8).

193. ב"כ הנאשמים טען, כי האירוע בשעה 04:22:53 בסרטון אבו דעבאת התרחש לפני האירוע של 16:19:20 בסרטון קפה רימון (בע' 303). לטענתו, מהלך האירועים היה כך: הגעת המשפחה - סרטון קפה רימון 16:18:38; האלימות התחילה ב- 16:19:20; ומה שנראה בחנות של אבו דעבאת, התרחש "לפני", "סמוך מאוד ל- 16:19:20" (ע' 299 ש' 22-9). הוא מאשר, עם זאת, כי אינו חולק על כך שהאלימות נגד נידאל המפורטת באישום הראשון קדמה לאלימות שמשפחתו הפעילה בחנות של אבו דעבאת (ע' 301 ש' 3-1).

194. בהמשך, מזהה העד את הנאשם 7 בסרטון של אבו דעבאת זורק כיסא (השעה לא ברורה בפרוטוקול, בע' 304 ש' 10). כן הופנה לסרטון 212 של מבט 2000, ולדבריו במשטרה, שם זיהה את אשרף (ע' 26 למוצג 9א, ש' 22) בדקה 17:19:01, לפי הבגדים: "יכול להיות שזה אשרף" (ע' 329 ש' 2). ב"כ הנאשמים טען כי זה התרחש לפני 16:19:20 בסרטון קפה רימון, בעוד שלטענת נג'אתי, האירוע הנראה בסרטון קפה רימון התרחש קודם (ע' 307 ש' 12). לאחר מכן הוא ירד לחנות אבו דעבאת לנסות לעצור את הסלמת האירוע, כאשר בזמן זה בני משפחתו היו בבית הקפה עם נידאל, ואז הוא הוכה ובני משפחתו הגיעו למקום. בהקשר זה יצוין, כי מספר שניות לפני כן, בדקה 16:19:11 במצלמת קפה רימון רואים הרבה אנשים מסתכלים לכיוון החנות התחתונה, ורואים מספר אנשים רצים לכיוון החנות, כך שסביר לקבל את הטענה כי האירוע בחנות התחתונה כבר מתרחש באותן שניות.

195. בחקירתו החוזרת הופנה נג'אתי לסרטון החנות העליונה (מזנון רחוב, תקיפה 2) לדקה 01:49:20: לדבריו, "זה מלפני ההודנא" (ע' 348 ש' 7).

196. בהודעה מיום 2.4.15 ותמלול (מוצג ת/9 ו-ת/9א) נשאל נג'אתי מי תקף אותו, והשיב: "חפאז נתן לי את המכה בראש כי אחרי שנתן לי את המכה עם האלה שהייתה לו ביד אני סובבתי את הראש וראיתי אותו ואז ואיל הגיע והתחיל לתת לי מכות עם אגרופים ומשך אותי על הרצפה. אני הייתי עם סחרחורת" (ש' 47-48). הוא לא ראה מי הכה את השאר: "כולם תקפו אותם אבל לא הספקתי לשים לב מי הרביץ למי" (ש' 50).

197. כן הוצג בפניו סרטון הפייסבוק. הוא זיהה את עצמו מחזיק אבן, "וזה היה אחרי שנתנו לי את המכה בראש ורציתי להרביץ לוואהיל כי הוא הפיל אותי לרצפה ... לא הספקתי ... כי הוא הפיל אותי ואהיל ונתן לי מכות ואח"כ הגיע סלאח שלבוש חולצה כחולה והוא אח של ואהיל ונתן לי מכות עם חפץ כלשהו יחד עם אחרים" (בש' 71-74).

הודעתו של נידאל במשטרה מיום 4.4.15

198. לשאלה, האם הנאשם 2 תקף אותו, השיב נידאל: "בהתחלה רק דיברנו, באירוע השני אחרי שנפלתי על הרצפה אני ראיתי שחנפי [נאשם 2] ואבא שלו עדאל תקפו אותי מול קפה רימון". משכך, נשאל האם הנאשם 2 ועדאל הכו אותו, והשיב: "לא. אני ראיתי שחנפי עם אלה עם ראש של גרזן, אני לא הייתי ממש בהכרה כאן זה כשהייתי בקפה של אבו פואד רמון" (במוצג ת/6, ש' 25-30). העד נשאל האם ראה מי תקף את אביו, והשיב, כי "ראיתי רק" בסרטון שהופץ בפייסבוק (בש' 32). [בתמלול מסר, כי "חנפי רוצה לבוא להרביץ לי כאשר אני הייתי מול המקום של אבו פואד לאחר שאני התעוררתי, הוא הרים מקל כזה שיש לו ... כמו גרזן קטן ... אבל הוא לא פגע בי עם זה" (בע' 23 ש' 11-19, במוצג ת/6א)].

199. נידאל נשאל מי אלה שהחזיקו כיסאות ותקפו איתם: "אלה מהצד שלנו כהגנה עצמית אבל באמת שלא

זיהיתי אף אחד למעט אחיין שלי הבן של אחותי חיות שמו אחמד הוא בן 11" (בש' 66-67).

200. לאחר שהבחין בנאשם 3 מכה את אביו בראשו עם חפץ, טען, כי "עד כאן הייתי עדיין מטושטש ומשלב זה אני למעשה יוצא החוצה" (בש' 79). "אחרי שיצאתי מהמקום כשאבא שלי היה על הרצפה הלכתי הרחקתי את ואהיל [הנאשם 1] מאבא שלי הפלאפון שלי היה ביד שלי אז נתתי לו מכה עם הפלאפון ולקחתי את אבא שלי" (בש' 88-89).

201. נאמר לו, כי מחומר החקירה עולה שהוא גם תקף. לכך הגיב: "אמרתי את כל מה שהיה" (בש' 95).

עדויות של הנאשם 1:

202. לדבריו, כחצי שעה לאחר שהוכרזה ההודנה, בזמן שהיה בחנות העליונה עם ב"כ הנאשמים ובני משפחתו, הבחינו בכ- 10 עד 20 בני משפחת המתלוננים יורדים ותוקפים את החנות התחתונה (בע' 543 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 8-5) ... "איך שירדנו ראינו את משפחת ג'עברי מתנפלים על החנות. זאת הייתה הפעם השלישית כבר. תקפו גם את הילדים שלי קאסם, חאתם וחכים. אז כתגובה נורמאלית, כדי להגן על עצמנו ועל הילדים שלנו. אז היה עימות בינינו לבינם" (ש' 11-15). "ניסיתי להרחיק את אבו נידאל מהחנות. וכל מי שהיה תוקף אותנו הייתי הודף אותו ונותן לו אגרופים" (ש' 29-30).

203. הנאשם 1 אישר, כי אמנם בסרטון נראה נג'אתי עומד לבדו בדקה 16:19:21, אך טען, כי מחוץ לפריים, באותו זמן "יש עוד תקיפה על החנות באותו רגע שלא מתועדת", של כ- 10-15 איש ממשפחתו (ע' 579 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 23 וש' 27-28; ובע' 593).

204. העד מזהה את עצמו בדקה 16:19:20 בצד ימין עליון של המסך (בע' 544 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 13). בנו הנאשם 5 בחולצה כחולה, מחזיק מעמד לשמשיה (ג'אנט ומוט ברזל) (בש' 25). הנאשם 7 בחולצה כחולה עם שרוולים ארוכים, מחזיק מקל של מטאטא, בדקה 16:19:24 (בע' 545 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 7). לדבריו (כפי שצוין גם לעיל), "הכבוד שלי כמתאגרף מחייב אותי להגן על עצמי רק בידיים שלי, לא יותר" בע' 546 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 1-2).

205. את הנאשם 3 מזהה העד בדקה 16:19:49 בצד שמאל עליון של המסך (ע' 547 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 21), כאשר רואים את אבו נידאל על הרצפה באותו זמן. אומר הנאשם 1: "אנחנו היינו סמוכים אחד לשני ... ואם אתה מחזיר את זה קצת אתה רואה שהוא עדיין היה מנסה לתקוף" (ע' 547 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 25-26).

206. בחקירתו הנגדית הופנה העד לדקה 01:49 בסרטון של החנות התחתונה, ונתבקש להתייחס לדבריו, כי כשהגיע למקום, המקררים כבר היו שבורים, וישבו לדבר על הודנה. נשאל, האם המגעים לסולחה היו אחרי הנראה בסרטון, והגיב: "ייתכן שכן וייתכן שלא" (ע' 560 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 16), והוסיף, כי "אחרי ההודנה הייתה עוד תקיפה על אנשים ועל נכסים" (ע' 561 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 15-16). לדבריו, "לפי כללי ההודנה אסור לצדדים להתגרות אחד בשני ואפילו אסור לבוא במגע, אפילו מרחוק. לעשות סימנים, דברים, תנועות גוף", וכן אסור לדבר אחד עם השני (ע' 568 לפרוטוקול מיום 1.11.16, ש' 15-21).

207. בהמשך עדותו טען הנאשם 1 כי אבו נידאל איים על ב"כ הנאשמים ברצח (ע' 571 לפרוטוקול מיום 1.11.16 ש' 13) (ב"כ הנאשמים לא טען זאת בעצמו). הוא הסביר כי במסגרת שלל זאת, כיון שהוא "לא מוכן להכניס את החוק ביני לבין השכן שלי אלא אם הוא כן מכניס את החוק בינינו. ואז אני נאלץ לספר את האמת" (ע' 572 לפרוטוקול מיום 1.11.16 ש' 11-13).

208. גרסת הנאשם 1 בהודעתו מיום 5.4.15 (במוצג ת/14):

לדברי הנאשם 1, "הגעתי למקום אחרי שהייתה התערבות של אבו אחמד טהה שקבע הודנה למשך שבוע אחרי ששברו את שני המקומות" (בש' 3-4); "אחרי שאנחנו עלינו למעלה לחנות שליד השירותים הציבוריים, נידאל ועוד אחרים ירדו שוב לחנות שלמטה ותקפו שוב בפעם השלישית זה בניגוד להודנה ... ואנחנו ירדנו למטה בריצה וראינו כי הם שברו את המקום בפעם השלישית. כמובן שאנחנו רצינו להרחיק אותם מהמקום כי לנו יש את הזכות להגן על עצמנו ועל המקום וזכותנו להגן על עצמנו בדרכי שלום מבלי להוות סכנה כלשהי. היה אבו נידאל שרצה להכות בי עם אבן גדולה ואני הגנתי על עצמי אני דחפתי אותו והאבן נפלה מידו ואני נפלתי ובזמן שאני על הרצפה רואים את זה בוודא נידאל ג'עברי הכה בי באבן גדולה ... וזה פגע בכתף שלי אבל ברוך השם לא נפגעת, זו אבן מסוכנת וגדולה שיכולה לגרום למוות ואז אנשים התערבו והפרידו וזהו. כמובן כל הילדים של אבו נידאל זרקו שם דברים והיו עם סכינים ואלות וחרבות וכל זה כי אנחנו תבענו אותם בבקשה לפנות אותם מהמקום שלנו" (ש' 10-19).

לאחר ההודנה, שהה העד עם ב"כ הנאשמים ועם עדאל, "ואמרו לנו שמשפחת ג'עברי תוקפים למטה וזה בזמן שאנחנו מורידים את הצילומים מהמכשיר שלי אז ירדנו למטה בריצה" (ש' 66-67). כשהגיע לחנות, ראה "סכינים, אבנים, אלות, שוברים, החיים שלי היו בסכנה כי אבו נידאל רצה להכות בי עם אבן גדולה ... הגנתי על עצמי ועל האחרים ... בידיים שלי, אולי נתתי לו אגרוף אחד או שניים והפלתי אותו" (ש' 80-84). בהקשר זה ציין העד לגבי דקה 16:19:43 בסרטון ת/4, כי "זה אני ואבו נידאל הוא מחזיק אבן גדולה בידו ואני הגנתי על עצמי" (בש' 113).

209. נשאל האם תקיפה של ארבעה אנשים את אבו נידאל בו זמנית הינה בגדר הגנה עצמית, והשיב בחיוב: "כמובן, זה שהולך לחנות שלי שלוש פעמים ומאיים על הנוכחים זה השיא בהגנה עצמית כי הוא סיכן את חיינו באירוע זה עוד עשרות פעמים" (ש' 142-143). בהמשך הוסיף: "זה הגנה עצמית ... כבר שנים הוא תוקף אותנו ... משפיל אותנו ... מעליב אותנו (הערת חוקר: הוא דיבר בעצבים)" (ש' 148-149).

הנאשם 2

210. העד מספר כי קאסם [הנאשם 5] אמר לו שהוא נתן מכת אגרוף לנידאל (ראו לעיל בפירוט אירוע זה בדיון באישום הראשון), ו"אמרתי לו לא נורא הוא מגיע לו. כי הוא לא מכבד המילה של המוכבדים ואת ההודנה ... הם לא מקשיבים לאף אחד אז כאילו אין מנוס ... אז אמרתי להם תישארו כולכם פה אחד ליד השני במקום. תכינו תתכוננו כי הולכים לתקוף. והיינו מוכנים לכל אחד שמגיע לכניסה של המקום. אנחנו נגן על עצמנו ועל המקום שלנו בכל דרך שהיא" (בע' 631 ש' 14-22).

211. בהודעתו מיום 7.4.15 (במוצג ת/36): "הגיעו אנשים והחליטו שיהיה הודנה למשך שבוע ... כעבור 10 דקות לערך הם שוב תקפו אותנו וזה היה אחרי ההודנה ובשלב זה הבאנו את עורך הדין שהיה נוכח בחנות למעלה ואני הייתי בחנות למטה ושוב פעם תקפו אותנו והיו יותר אנשים והיה להם הרבה דברים חלק היה עם סכין, אחר עם סכין או מקל והיה בינינו מכות ואנחנו הגנו על עצמנו" (בש' 20-37). "אנחנו עמדנו הם זרקו

לעברנו דברים ואנחנו זרקנו לכיוונם בחזרה" (בש' 39).

212. לשאלה מדוע לא הגישו תלונה במשטרה, השיב: "אנחנו לא הספקנו להתלונן, היו שוטרים למה לא התערבו" (בש' 68).

213. בהודעתו מיום 15.4.15 (במוצג ת/17): הנאשם 2 החל לנקות את החנות, "ופתאום קאסם בא אלי ואמר לי שבא נידאל קילל אותי והרבצתי לו סטירה, הם רצו להתגרות שוב ... יצאתי לפתח החנות ופתאום הם תקפו אבו נידאל, נידאל ואחיו מחמוד ועוד פרצופים זרים מהמשפחה ומחוצה לה וכל אחד עם כיסא, חרב, ג'נט ואנחנו יצאנו והחלו מכות. תראה רוב מה שהיה לנו בידיים הצינורות והאלות זה היה בידיים שלהם, לנו לא היה שום דבר בחנות" (בש' 9-20); "אח"כ הגיעו אנשים ואז משפחת ג'עברי עלו לחנות שלמעלה ליד השירותים ואנחנו ניסינו לעלות ולא הצלחנו. הם שברו שם את הכל ואח"כ דוד שלי בילאל ירד מהחנות שלמעלה בא לחנות למטה סגר את החנות והלכנו" (בש' 20-22).

הנאשם 3:

214. לגרסתו, הגיע למקום האירוע לאחר הסכם ההודנה. בזמן שניקו את החנות לאחר התקיפה, מוסא ונידאל ג'עברי "היו מדברים דיבורים והם מסתכלים והם לא היו רחוקים כאילו שזה הצגה" (ע' 690 ש' 30-32); "אני ירדתי למטה כי חשדתי שמשהו לא נכון קורה שם ... מתנועה של אנשים שירדו למטה ... כשאני בדרך היה שם קולות. לא יודע פתאום לקחתי משהו מהיד של מישהו אני לא מכיר אותו. אני חושב שהוא אחד ממשפחת ג'עברי אבל אני לא מכיר אותו יכול להיות שהוא לא ממשפחת ג'עברי" (ע' 692 ש' 21-31). לדבריו, מוסא ג'עברי "התחיל את הבעיה" (ע' 693 ש' 11); "אני רצתי עליו" (ש' 26). לדבריו, הוא לא החזיק בחרב, גם לא סכין, אלא "זה משהו קליל ... לא צעצוע" (ע' 697 ש' 1-3). לטענתו, נתן "מכה קלילה" לג'עברי, "על הצד שלו", "יכול להיות שזה לא פגע בו" (בע' 697 ש' 7-16).

לדבריו, "אתה רוצה להגן על עצמך אתה צריך לתקוף. זה מה שלמדתי בספורט" (בע' 697 ש' 32).

בחקירתו הנגדית:

215. העד סיפר כי הגיע למקום לאחר הסכם ההודנה. הוא הופנה לכך שבמשטרה מסר, כי תוך כדי שהראו את המצלמות לב"כ הנאשמים שהגיע למקום, ראה את בני משפחת המתלוננים יורדים למטה עם אלות, חרב וצינורות. הוא נתבקש ע"י ב"כ המאשימה להראות בסרטון חרבות וצינורות, ואישר, כי בדקה 16:22:38 "פה לא ראיתי" (ע' 709 ש' 30).

216. לדבריו, כשהגיע לחנות התחתונה, "ראיתי חמולה קופצים על אחיינים שלי ... אני הייתי בפחד וגם מפחד על משפחה שלי ... ברוך השם מה שהיה מעניין אותי להרחיק אותם אני הייתי תופס שליטה והייתי שולט הרחקתי אותם. רדפתי אחרי הבן אדם שהתחיל את האירוע ונתן מכה לאח שלי בגב שלו עדאל" (ע' 711 ש' 21-27).

217. כפי שפורט לעיל במסגרת הדיון באישום הראשון, הנאשם 3 טוען כי לא הכה עם החפץ שאחז בידו, אלא אך דחף אנשים עם הידיים (ע' 712 ש' 14-15 וע' 713 ש' 18 וש' 25); ומשהשיב כך, הופנה לסרטון בו הוא נראה תוקף את נג'אתי עם צינור, והגיב: **"לא חקרו אותי על צינור הם חקרו אותי על חרב"** (ע' 713 ש' 30), זאת כאשר מספר שורות לפני לכן אמר בעצמו כי לקח צינור מתחת שחור, ונשאל האם הכה מישהו עם הצינור; ברם עמד על כך, שנשאל על חרב ולא על צינור. כן נשאל, האם תקף את נג'אתי עם החפץ, והשיב: **"לא פגעתי בו ... אני שמתי את היד שלי על הכתף שלו. נתתי מכה ורואים את זה מכה כאילו עדינה ככה [מצביע על המותן]"** (ע' 715 ש' 24-30); **"אני מחזיק בו. לא תקפתי. כאילו מה זה תקפתי אותו כאילו נתתי לו מכות"**, עם צינור (ע' 718 ש' 18 וש' 28). בהתייחסו למכה שנתן לנג'אתי: **"הוא קיבל מכה יכול להיות שלא פגעה בו. אבל לא מכה שאני רוצה לעשות לו נזק"** (ע' 723 ש' 20-21).

218. הנאשם 3 אישר, כי הגיע למקום כשנג'אתי אחז באבן והנאשם 1 הכה אותו והפילו לקרקע (ע' 721 ש' 1). הוא נשאל, האם חש מאוים מאדם ששרוי על הקרקע כשמכנסיו מושפלות, לאחר שהוכה על ידי אלוף אגרוף: **"אנחנו כן מאוימים. למה? כי זה ראש המאפיה ... אני מאוים על ידו לפני שהייתי ברמאללה ... אני מאוים עליו שאני הייתי חושב על ילדים שלנו. בני אחים שלי והמצב שהוא נתן לנו להגיע אליו ... עד היום אני מאוים"** (בע' 721 ש' 10-21).

הודעת הנאשם 3 מיום 20.4.15 (מוצג ת/18)

219. לדבריו, הנאשם 2 התקשר אליו ואמר לו שיש סכסוך עם משפחת המתלוננים, וברקע שמע זכוכית נשברת והשיחה נותקה. בפועל הגיע לשטח לאחר ההודנה, וראה את הנזק בשתי החנויות. הנאשם סיפר כי התחיל לנקות עם אחיו בילאל, ולאחר מכן נפגש עם עדאל ועם ב"כ הנאשמים בחנות העליונה והחלו להסתכל במצלמות, או אז **"עברו שניים מילדי משפחת ג'עברי וירקו לרצפה, אני לא מכיר את שמותיהם ... בני משפחת ג'עברי התגרו אך לא הגבתי. אז בזמן שראובן, חכים ועדאל מורידים ממכשיר הצילום את הצילומים פתאום ראיתי קבוצה גדולה של משפחת ג'עברי שיורדים מהרחבה שליד השירותים ויורדים למטה והיו להם בידיים אלות ראיתי חרב ראיתי צינורות כלומר הם הולכים להרביץ"**. לדבריו, הוא הלך עם עדאל בעקבותיהם, ו**"כאשר הגעתי ראיתי כסאות וצינורות עפים לכיוון החנות ועוד אחד שהרים צינור פתוח שרצה להכות מישהו ואז אני תפסתי את הצינור, אני חושב שזה היה אבו נידאל נג'אתי ג'עברי אני פשוט מאחוריו ולא ראיתי פניו, תפסתי אותה ולקחתי ממנו ודחפתי אותו באו אנשים ודחפו אותי, אני קמתי והתחלתי להרחיק את האנשים עם הידיים, חטפתי כמה כסאות וזה כל מה שקרה"** (ש' 9-18).

220. בהודעתו ציין הנאשם כי לא ידע להגיד ממי לקח את הצינור: **"אני לא בטוח ממי כי היו שם הרבה אנשים אני באתי מאחוריו ולקחתי את זה כי ראיתי שהוא מרים את זה ומתכוון לתת מכה. אני חושב זה היה אבו נידאל אבל ממש לא בטוח"** (ש' 38-39). לדבריו, לא הכה עם הצינור: **"לא, אני רק הרחקתי אותם עם הידיים"** (ש' 43). בהמשך מספר כי **"מנעתי מהילדים משני הצדדים לתקוף ובגלל שעמדתי באמצע אני חטפתי כמה כסאות חטפתי מכה ביד ובגב"**. יוער, כי החוקר מציין שביקש מהנאשם 3 להוריד את חולצתו ולא זיהה סימנים של פגיעות (ש' 46-48).

221. למראה הסרטון, תאר, כי **"אני מגיע עם הצינור השחור ונותן מכה לאבו נידאל אפילו לא נגע בו כי אני לא רציתי לפגוע בו אמרתי לו אח"כ מספיק קח את הילדים שלך והוא אפילו הרים ידיו אח"כ ונסוג לאחור"**

(בש' 53-55); "בהמשך תראה איך אני נותן מכה קלה לאבו נידאל על הגב שלו" (בש' 66). הוא שלל את הטענה, כי החזיק בחרב. הוא נשאל כיצד השיג את הצינור: "אני לקחתי את זה ממישהו מהדרך למטה אבל אני לא יודע מי זה" (בש' 71).

הנאשם 4

222. לגרסת הנאשם 4, הוא הגיע בסביבות השעה 15:00 לשער שכם, לאחר ההודנה, וראה את הנזקים בחנות של אביו ואחיו (הנאשם 2). ב"כ הנאשמים היה בחנות של אביו, וביקש ממנו שיוריד לו את סרטוני המצלמות. פתאום שמע צעקה, כי תוקפים "את החנות של אח שלך" (בע' 727 ש' 22), או אז ירדו "כולם" לחנות, בעוד שהוא המשיך להוריד את הסרטונים. לאחר מכן (כפי שפורט לעיל במסגרת הדיון באישום הראשון), טוען העד כי ירד גם הוא, מהדלת האחורית (לא מהדרך בה כולם הלכו), ולידה הצטייד במקל של שמשיה, "בשביל להגן על עצמי, על אחים שלי, על החנות" (ש' 28-29). המקל בו החזיק עשוי ברזל והוא בעובי "3 אינץ', זה גדול, ענק" ומשקלו כבד (ע' 729 ש' 28 עד ע' 730 ש' 1). לדבריו, נידאל "תקף את האחים שלי זורק עליהם אבנים" (ע' 730 ש' 4-5), או אז דחף אותו (בדקה 16:19:18). לאחר מכן התקרב לאבו נידאל (בדקה 16:19:19). לטענתו, לא פגע בראשו של אבו נידאל (ש' 15).

223. בחקירתו הנגדית, הופנה העד לכך שבמשטרה מסר רק שהדף חפצים שהושלכו לעברו, בעוד שלא סיפר על שהכה את נידאל מאחור עם המקל. לכך הגיב הנאשם 4: "המוט הזה הוא כלי, הוא יכול להרוג. אבל אני לא נתתי לו מכה. לא רציתי לתת לו מכות כי אני לא רוצה להרוג אותו ... לא סיפרתי למשטרה כי אני לא זוכר את זה בכלל. אני המטרה שלי הייתה להרחיק אותו והרחקתי אותו" (ע' 732 ש' 1-6). ב"כ המאשימה הפנה לכך, שהנאשם 4 הכה את נידאל בזמן שגבו של המותקף היה מופנה אליו וטען, כי במצב כזה לא ניתן לומר שהמותקף איים על הנאשם 4. הנאשם 4 הגיב: "מאז שיצאתי מהחנות יצאתי משם מהדלת אחורית. מאז שיצאתי ראיתי אותו שהוא תוקף את האחים שלי. את המשפחה שלי" (בע' 734 ש' 13-15). הופנה לדקה 17:19:16, הרגע בו הגיע לזירת האירוע, בה נראה המותקף עומד. הנאשם 4 טען, כי המותקף הזיז את היד. נשאל, איזה איום ראה בתזוזת היד הזו, והשיב: "הוא לא סתם עומד שם. הוא תקף את אחים שלי. תקף את החנות שלנו" (בע' 736 ש' 28-29). הודגש בפניו, כי מהרגע שהוא [הנאשם 4] הגיע למקום, המותקף אך עמד במקום ולא עשה דבר, והיה עם הגב אליו. הגיב: "הוא לא, לא באמת עמד. אם הוא היה באמת עומד לא הייתי דוחף ... הוא תקף את האחים שלי ואת החנות ... עד שיצאתי מהחנות" (ע' 737 ש' 16-32). "הוא תקף, מקודם" (ע' 738 ש' 26). בהמשך הבהיר: "איך שהגעתי לאזור שם ... ראיתי אותו זורק דברים על אחים שלי. אבנים, אני לא יודע מה, אבל הוא זורק" (ע' 740 ש' 22-25).

224. לדבריו העד, הוא הצטייד במוט כשיצא מהחנות. לדבריו, הדרך מפתח החנות ממנו יצא ועד לרחוב, היא "ממש קצרה. ממש, ארבע מטר ... עד שרואים אותי במצלמות זה ארבע מטר" (ע' 741 ש' 11 וע' 742 ש' 3). הוא הצטייד במוט בארבעה מטרים האלה. הוא לא פירק את השמשיה, לקח מוט שהיה מונח שם, "מורכן על הקיר" ... "זה לא היה בשימוש" (ע' 743 ש' 23 וש' 27). לדבריו, "ראיתי שיש מהומה. שכולם יורדים. לא אחד ולא שניים. תפסתי את המוט, ראיתי את נידאל. הוא תוקף, זורק ושובר. לקחתי את המוט ודחפתי אותו" (ע' 744 ש' 5-7). היה בקו ראייה למתרחש כשיצא מהחנות והיה "מתחת לסככה" (ע' 745 ש' 29). הוא זיהה את נידאל "בדרכי, כן. כשהרמתי את המוט" (ע' 748 ש' 6). ב"כ המאשימה הפנה לדקה 17:19:14, בה נראה נידאל עולה למעלה,

מסתובב ועומד עם הגב למקום ממנו יגיע הנאשם 4. על כך מגיב הנאשם 4: "הוא עלה למעלה, אבל יש בידיים שלו משהו שזורק על החנות ורוצה לזרוק על החנות ... היה לו משהו ביד שרוצה לזרוק. הוא כן תוקף". הוא זיהה את הדבר ביד של נידאל "בדרכי לבחון ראיתי" (ע' 749 ש' 4-9). הנאשם 4 אישר, כי הוא רץ את המרחק של כשלושה מטרים מהרגע שנחשף למצלמה ועד לנידאל (ש' 32). ב"כ המאשימה תמה, כיצד תוך כדי הריצה הקצרה הזאת, זיהה הנאשם 4 חפץ ביד של נידאל.

225. בתמיכה לטענתו שפעל רק מתוך כוונה להתגונן, אמר: "אני לא רוצה לתת לו מכות. אם הייתי רוצה לתת לו מכות, הייתי נותן לו מכה בראש והורג אותו" (ע' 755 ש' 16-17); וכן, "עצם העובדה שהוא נמצא שם זה סכנה. זה מהווה איום" (בע' 757 ש' 6-7).

הודעתו של הנאשם 4 מיום 7.4.15 (במוצג ת/25 א + ת/25 ב (תקליטור) + ת/26)

226. במוצג ת/25 א: הנאשם 4 הגיע לחנות של אביו עדאל בסביבות 15:00, "פתאום אמרו שיש בעיה בחנות של אח שלי חאתם, נמסר שתקפו אותו עם סכינים, הרמתי צינור מהחנות וירדתי בכדי להגן על עצמי ... זיהיתי שזרקו דברים וכיסאות וזהו, אני לא תקפתי ולא נגעתי באף אחד, זרקו לעברי כיסאות ובקבוקים ואני הדפתי אותם עם הצינור, הגנתי על עצמי, לא פגעתי באף אחד" (ש' 26-29). ליד החנות של עדאל לקח "צינור של מטריה גדולה להגנה מהשמש" (ש' 33).

227. מדבריו של הנאשם 4 עצמו עולה, כי נידאל לא ביצע באותו רגע פעולה שהיוותה איום והצריכה הגנה, אלא כי באופן כללי הוא היווה איום.

הנאשם 5

228. לדברי הנאשם 5, לאחר האירוע בו הכה את נידאל חזר לחנות, "ואז הייתה תחושה או הבנו שהם רצו לתקוף ... הייתי בחנות בפנים, לא בחוץ. ואז הם אומרים בחוץ שהנה, הם באו" (בע' 783 ש' 3-7).

229. בחקירתו הנגדית, אישר, כי הוריד את הג'קט כדי שלא ייקרע, משום שצפה שבני משפחת המתלוננים יתקפו אותם (ע' 814 ש' 11). כן העיד, כי לא פנה למשטרה, משום שכוחות המשטרה שהיו במקום (שני לוחמי מג"ב) רק הסתכלו, והתערבו רק בסוף האירוע כולו (ע' 816 ש' 10-11).

230. בדקה 16:23:11 (מצלמת אבו דעבאת) הנאשם מזהה את מוסא ג'עברי מכה עם מקל. בדקה 16:23:12 הנאשם 6 יוצא מהחנות, אחריו יצא הנאשם 2 ואחריו הנאשם 5 יצא גם הנאשם 7. לדבריו, הוא הרים את הג'אנט פעם נוספת כשירד לצד ימין, משום שהיו שם נידאל ועוד שניים או שלושה שהחזיקו כיסאות ותקפו בני דודים שלו (ע' 786 ש' 20-24); "זרקתי את זה וירדתי למטה" (בע' 787 ש' 3) (קטע זה אינו מתועד בסרטון).

231. לדבריו, "זה הג'אנט שהם הביאו. הם הביאו וזרקו את זה" בתקיפה הקודמת (ע' 787 ש' 26-27). "מצאתי

את זה מולי. אז תפסתי אותו, החזקתי אותו. ראיתי את אבו נידאל יורד. ראיתי אותו מרחוק בדיוק בא, עמד לתקוף את אבא שלי. ואז דחפתי אותו פעם ראשונה, שנייה ושלישית עם הג'אנט" (ע' 788 ש' 6-1). לטענתו, תפס את הג'אנט "בדיוק ברגע שהם הגיעו לכניסה למקום ... לא לקחתי אותו ביד ויצאתי עם זה" (ע' 817 ש' 7-11). לדבריו, השתמש בג'אנט כדי לדחוף, משום ש"לא רוצה לדחוף אותו בידיים שלי. אם אני תופס אותו בידיים אז הייתי נותן לו מכות" (ע' 788 ש' 9-10). הוא אישר, כי נג'אתי אדם מבוגר, אך לטענתו, "הוא הכי מסוכן ... כל האזור מכירים אותו .. הוא לא מישוהו זקן שהוא מסכן" (בע' 788 ש' 20-30).

232. העד העיד כי אכן הבין את הסכנה הטמונה בשימוש בג'אנט, אך טען, כי "כל דבר יכול להיות מסוכן ... זה תלוי איך אני משתמש בזה" (ע' 818 ש' 18-20). "השתמשתי בזה בשיטה שהיא לא פוגעת" (ב' 31); "כן, נופת מעליו. בשביל שלא יחזור" (ע' 824 ש' 11). מבחינתו, להזיק זה "לפתוח לו את הראש ... שהוא יתעלף, שלא יקום. שאני אמשך לתת לו מכות" (ע' 823 ש' 14-15).

233. לדבריו, הוא ידע שאם הג'אנט פוגע בראש של אדם, זה מסכן אותו מאוד (ע' 819 ש' 4). במשטרה מסר, כי הוא עצמו בקושי הצליח להרים את הג'אנט משום שהוא כבד, וכי אם זה היה פוגע בראש, זה היה הורג אותו. אישר זאת בבית המשפט: "נכון. אם מישוהו ישתמש בזה בחוזקה, אז זה יכול להרוג" (ע' 820 ש' 6).

234. באשר לסיטואציה בה נג'אתי ניסה לתקוף עם אבן, אישר העד כי הכה את נג'אתי עם הכיסא בזמן שנג'אתי היה על הרצפה, לצד אביו (לצד הנאשם 1): "הוא עמד, התכוון לעמוד" (ע' 832 ש' 19). הנאשם 3 אחז בנג'אתי בחולצה באותו זמן: "ראיתי את אבו נידאל מעל אבא שלי. בשנייה האחרונה שהגעתי לשם הדוד שלי [הנאשם 3] הגיע. ואני רציתי להשליך את הכיסא. על יד ימין" (ע' 833 ש' 12-14). בסרטון רואים (בדקה 16:19:49) שהנאשם 3 כבר היה שם כשהנאשם 5 הגיע. על כך הגיב: "זה שונה מהדרך שראיתי בזמן אמת" (ע' 833 ש' 21). לטענתו, לא שם לב לנאשם 3 בזמן אמת, "יכול להיות שחשבתי שהוא אחד מהם. לא שמתי לב שזה דוד שלי" (ע' 834 ש' 7-8); "זה אבא שלי שעל הרצפה, נמצא שם ... אני לא יודע אם האבן הייתה, נפלה או עדיין ביד שלו. לא שמתי לב. יכול להיות שזה נפל לו והוא הרים או תפס משהו אחר. יכול להיות שגם עדיין זה נמצא ביד שלו" (ע' 835 ש' 1-4).

235. בדקה 16:20:14 רואים אותו זורק חפץ לעבר משפחת ג'עברי שעמדו; לדבריו, "הם עדיין רצו לתקוף". לטענתו, ידע זאת משום ש"הם עדיין שם" ולא עזבו את המקום (ע' 839 ש' 5-7).

הודעתו מיום 7.4.15 (מוצג ת/29)

236. הנאשם אישר, כי הוריד את הג'קט הלבן ולבש חולצה כחולה כהה (ש' 114). הוא נשאל, מהיכן לקח את הג'אנט: "זה בקטטה הראשונה זרקו אותו עלינו, אנחנו השארנו אותו אצלנו כדי שאם יתקפו פעם הבאה, נגן על עצמנו בו ... לא התכוונתי להכות בה, התכוונתי שלא יכו אותי בה" (בש' 123-126).

237. כן אישר, כי הכה באמצעות הג'אנט "מישהו שתקף את אבא שלי" (ש' 128). לא זכר לאן כיוון את הג'אנט כאשר היכה באמצעותו: "כיוונתי אותו אבל לא זוכר איפה, אני מגן על עצמי" (ש' 134). פגע ביד של התוקף ו"שרטה את הראש שלו אבל לא פגעה בראש שלו, אם הייתה פוגעת הוא היה מת" (ש' 140-142).

238. לשאלה, מתי הוריד את הג'קט, השיב: "כאשר תקפתי את ההוא ואז ירדתי למטה", הוריד את הג'קט "כדי שלא יקרע" והסביר גם מדוע הוריד את השעון: "השעון עולה 2,000 ₪, חשבתי שהם יתקפו אותנו" (ש' 144-148).

הודעתו מיום 15.4.15 (מוצג ת/20):

239. בהודעתו האמורה אמר כך: "אני ירדתי והכל היה בסדר ופתאום אני רואה יותר מ-30 אנשים ממשפחת ג'עברי תוקפים אותנו עם אלות והרבה חפצים אחרים הם באו בריצה והחלו לזרוק אבנים וזכוכית ואפילו הגיעו לחנות למטה ותקפו אפילו עם אלות וכשאנחנו ראינו את זה יצאנו החוצה אליהם. אני ראיתי שנג'אתי תוקף את אבא שלי ואני הלכתי להגן על אבא שלי ודחפתי את נג'אתי מעליו ואבא שלי נתן לו שני אגרופים בפנים כי נג'אתי בא אליו עם אבן גדולה, אני באתי לעזור לאבא שלי ולבן דוד שלי אבל לא היה לי ביד לא סכין ולא אגרופן" (בש' 16-20).

240. העד אישר, כי לקח את הגרזן מידו של הנאשם 2, "אבל ישר הוא לקח אותי מידי ובכלל לא השתמשתי בו" (בש' 47).

241. לאחר שנאמר לו שבצילום הוא נראה מכה את אבו נידאל עם הג'אנט, הגיב: "נכון עכשיו נזכרתי אני דחפתי אותו מאבא שלי אבל לא נתתי לו מכה על הראש", או אז זרק עליהם את הג'אנט, "ואח"כ הם לקחו אותו זרקו עלינו" (ש' 51-53). לעובדה שהוא נראה מרים את הג'אנט ומכה על הראש מלמעלה, הגיב: "אני הרמתי את הג'אנט אבל הוא הושיט ידו ותפס אותו וזה לא פגע לו בראש ואח"כ אני דחפתי אותו" (בש' 54-55); ובתמלול: "לא הורדתי את זה עליו ... לאחר מכן עשיתי לו כך דחפתי את זה עליו ... הוא ניסה לקחת את זה ממני" (ע' 30 ש' 19-25).

הנאשם 6

242. הנאשם 6 מספר בעדותו כי לאחר האירוע עם נידאל, "ירדתי לחנות, והכנתי את עצמי כי אני יודע שהם, הם הולכים לתקוף". לדבריו, "חיכינו להם מול, בכניסה לחנות" (בע' 856 ש' 19-23). בדקה 16:23:11 של הסרטון זיהה את מוסא מכה אותו באמצעות מקל.

243. לטענתו, הסכין בה החזיק אינה מסוכנת והיא מעוגלת בקצה (בע' 847 ש' 29 ובע' 848 ש' 7 וש' 26); לדבריו, "יכולתי לקחת משהו יותר גדול ולהרוג בזה" (בע' 849 ש' 28). העד מציין, כי למעשה, אף אחד לא נפגע מהסכין.

244. בחקירתו הנגדית טען, כי הוא לא שם לב כיצד האחרים שהיו עמו התכוננו לבואם של המתלוננים; ובמשטרה, אף לא זיהה את בני משפחתו.

הודעתו מיום 7.4.15 (מוצג ת/27א)

245. לאחר תקיפתו של נידאל, "הם הגיעו, בערך כעשרים אנשים ואפילו יותר, התחילו לזרוק אבנים, אלות, בקבוקים, כיסאות, שולחנות וברזלים והתחילו כל הבלגן והמכות. אנחנו לא רצינו לתת להם לשבור את החנות וזהו. הדודים שלי הגיעו, הפרידו בינינו" (ש' 48-50); ובתמלול: "התחילו אבנים ואלות וכיסאות ותקפו אותנו ... והתחיל הריב ... אנחנו לא נאפשר להם עוד פעם לשבור את החנות" (ע' 11 ש' 32-39 למוצג ת/27ב).

הנאשם 7

246. לאחר שהנאשם 5 הכה את נידאל, "לפי מה שראיתי, הולך להיות פה בעיה. חיכינו", והגיעו "20 או 25" מבני משפחת ג'עברי (ע' 862 ש' 27 עד ע' 863 ש' 2). אביו ניסה לדבר איתם אך הם תקפו. העד זיהו עצמו בדקה 16:23:12 בחלק הימני תחתון של המסך (ע' 863 ש' 30), נופף במטאטא, "בשביל להרחיק אותם כי זה מסוכן. אנחנו בסכנה. החנויות שלנו, אנחנו, בני דודים שלי" (ע' 864 ש' 7-8). "אם לא היינו יוצאים הם היו מכים אותנו. שוברים עוד פעם את המקומות שלנו. את החנויות" (ע' 864 ש' 30-32).

247. בחקירתו הנגדית, אישר העד, כי ידע על מעצרו של בני משפחתו. בעוד שהוא נעצר רק לאחר חודש וחצי מיום האירוע, באזור אילת. לטענתו, הוא טייל שם. הוא אישר, כי עד למעצרו דיבר עם בני משפחתו על האירוע, וכן גם ראה את הסרטון מהפייסבוק. לטענתו, הוא לא התייעץ עם ב"כ הנאשמים לפני החקירה במשטרה.

248. לטענתו, קיבל מכה במהלך האירוע, ברם לא ידע לומר ממי (ע' 872 ש' 2-3). העד נשאל, מדוע היה צריך שגם הוא יתערב כדי להרחיק את נג'אתי, כשכבר עשו זאת לכאורה הנאשם 5, הנאשם 1 והנאשם 6; ועל כך השיב, כי "במצב כזה אתה מפחד. אתה רוצה להגן על עצמך, אז אתה עושה כל דבר ... הם שברו את החנות העליונה ... יש משטרה שעומדת שם. מלא, מלא שוטרים. אף אחד לא התערב" (ע' 872 ש' 22-27). לדבריו, "יש אנשים. אבל אני לא רואה מה הם עושים ומי הם. אתה בלחץ", ועל כן לא שם לב שהם ארבעה מול נג'אתי (ע' 873 ש' 16-20). ב"כ המאשימה הפנה לדקה 16:19:19, בו נראים הנאשם 1 והנאשם 5 הודפים את נג'אתי לאחור ואז מגיע הנאשם 7 (כאשר רואים שאותה עת לא החזיק נג'אתי בידיו בחפץ כלשהו).

249. העד נשאל מדוע לא פנה לשוטרים, אם ידע שהולכת להיות קטטה, והשיב, שהשוטרים לא התערבו כששברו להם את החנויות.

250. לשאלה כיצד לא זיהה את בני משפחתו במשטרה כשהוצג בפניו הסרטון, השיב: "במסך יותר קטן מזה ובלילה, כשאתה עייף, אתה לא רואה בכלל. את עצמי לא זיהיתי" (בע' 877 ש' 1-2). הוא כן זיהה את נג'אתי במשטרה.

הודעתו במשטרה מיום 21.5.15 (מוצג ת/28א)

251. העד טען, כי אך הגן על עצמו: "הרחקתי אותם ממני ... אני לקחתי מקל של מגב של מטאטא ... אני לקחתי מאלו שתקפו אותי ... כדי להרחיק אותם. הם היכו אותי. אני רק עשיתי תנועות כדי להפחיד אותם אני לא תקפתי" (בש' 4-17). לטענתו, לא פגע באיש עם המקל (בש' 35). גם כאשר הוצג בפניו הסרטון, הוא עמד על כך, שרק עשה תנועות "להפחיד" עם המקל, ולא הכה עם המקל (בש' 85).

עדי ההגנה

עדאל

252. בנ/10 מצלמה 3 בדקה 15:44:10 נראה ב"כ הנאשמים (חולצה לבנה עם מכנס שחור). לדברי עדאל, הוא מעדכן את ב"כ הנאשמים במה שהתרחש. לדבריו, "בזמן הזה, כשאנחנו היינו מדברים ראיתי משפחת ג'עברי עשרות מהם היו יורדים בריצה. יורדים לאזור שלמטה ... אני עזבתי את ראובן והלכתי אחריהם" (ע' 912 ש' 28 עד ע' 913 ש' 2). בחקירתו הנגדית אישר, כי "יכול להיות הגזמתי" לגבי מספר האנשים שראה ממשפחת ג'עברי, "אבל שהיה שם הרבה" (ע' 946 ש' 1); "יכול להיות בסביבה כזאת 30 בן אדם" (ש' 20). ב"כ המאשימה מנה לפניו כ-8 אנשים שירדו, והפנה לכך שהם לא אחזו בידיהם דבר (כפי שאכן ניתן לראות בסרטון (מוצג נ/10א, מצלמה 3, בדקה 16:22:10).

253. בחקירתו הנגדית טען, כי לא ראה את הסרטונים לפני החקירה במשטרה, למרות דבריו בש' 39 להודעתו הראשונה כי הוא יחד עם ב"כ הנאשמים "הסתכלנו בתמונות. ראיתי במצלמות משפחת ג'עברי רצים כולם". הסביר זאת, כי "אולי אני ראיתי במסך, כשהם יורדים. כי יש מצלמות שם ... אני לא בדקתי את הסרטונים ולא בדקתי כלום" (ע' 924 ש' 19-21); "במה שהוא מוקלט אני לא ראיתי כלום. אך אולי במסך ראיתי אותם כשהם היו יורדים" (ע' 925 ש' 3-4). בהמשך אישר, כי ראה את סרטון הפייסבוק (ש' 20).

254. העד הסביר את העובדה שבסרטונים שהוצגו בפניו במשטרה לא זיהה את בני משפחתו בכך שמשקפיו נשברו, כי סבל מנפילת סוכר, וכי המסך היה קטן (ע' 930 ש' 21-28). בהמשך גם טען: "מהגב שלהם אני לא יכול לזהות. הצעירים היום מסתפרים" (ע' 944 ש' 7). עדאל גם טוען, כי החוקר איים עליו וטען כלפיו כי הוא "ראש המאפיה" (ע' 934 ש' 4-5).

255. ב"כ המאשימה הפנה לכך שבמשטרה הוא מסר כי הוא מכין גרזנים כאלה, ובתגובה טען: "לא כזה ... אני לא יודע אם זה אמיתי, ענתיקה. אם זה אני עשיתי, אם לא עשיתי. אבל אף פעם לא ראיתי את זה" (ע' 953 ש' 9 וש' 22-24).

מוסא ג'עברי

256. העד סיפר כי ישב במכולת כאשר נאמר להם "שיש גם בעיה", "ירדנו למטה"; "בזמן שירדנו ראינו יש בחור ממשפחת אבו דבעאת והם תקפו אותנו" (ע' 975 ש' 20-24). הוא לא ידע לומר מי תקף את מי. לדבריו, הוא ראה שני אנשים עם מגב, "נגעתי בה וזרקתי אותה. אחר כך התחילו להיעלם ויש מישהו רדף אחריהם. ואני לא יודע מי זה" (ע' 976 ש' 13-14).

257. מוסא זיהה את עצמו בדקה 16:23:04 במצלמת אבו דבעאת, מצלמה 1: "זה אני שברתי את המגב" (ע' 977 ש' 7-8), ליד כיסא. הוא נשאל למה התקרב לכיסא כדי לשבור את המגב, והשיב: "כל האנשים היו מהצד הזה ואני לא יכול ... כי היו תוקפים אחד את השני" (ע' 977 ש' 7-17 וע' 979 ש' 11-12). לטענתו, "אני רק באתי להגן על אנשים" (ע' 983 ש' 17).

258. בתשובה לשאלה, מדוע לא הלך לעזור לאנשים המותקפים ממשפחתו, השיב: "האנשים שהיו מותקפים היו שלוש או ארבע. ומי שתקף אותם ותקף אותנו אולי שלושים לארבעים" (ע' 990 ש' 26-27) ... ואני לא יודע מי מפריד את האנשים מי תוקף. ואני תקפו אותי וברחתי. ורדפו אחריי והם רוצים לתקוף אותי עד שער שכם למעלה" (ע' 991 ש' 6-7). לפני שברח, "אני תפסתי את שני המגבים. לא הכיתי אף אחד בהם אפילו הייתי מנסה לדחוף אותו או להגן. ושברתי אותם כדי שיפחדו ולא יתקרב יותר. והם רבו עלינו ואני ברחתי" (ע' 1,002 ש' 15-18). לטענתו, לא לקח עמו את המגבים, אלא השאיר אותם במקום: "אחרי ששברתי את המגבים אני לא נגעתי באף אחד" (ע' 991 ש' 9-10). הוא הדגים את שבירת המגבים כמי ששבר את המקלות על הברך: "כל מה שאני יודע ששברתי אותם. אני לא יודע איך ... נכון לרגע זה אני לא זוכר" (ש' 21-22).

259. בדקה 16:23:10, רואים את מוסא חובט במקררים עם המגב: "תסתכל איך הוא עומד. איך הם רוצים לעלות. אני עשיתי את זה שלא יעלו. אני לא נכנסתי אליהם לבפנים ולא רבתי עם המגבים בראש שלהם" (ע' 1,007 ש' 27-28). "כשראיתי אותם באים שברתי את המגבים שיפחדו שלא יעלו" (ש' 31-32).

260. העד נשאל מדוע לא מסר במשטרה שהכה את המקררים עם המקלות, והשיב, כי לא נשאל על כך (ע' 1,015 ש' 28).

261. בחקירתו הנגדית העיד, כי ישב עם אבו תאופיק וירד לאחר ששמע שתקפו את נידאל. לטענתו, כשירד לא החזיק שום דבר בידים. הוא הגיע לקפה רימון וראה את נידאל, או אז החליט על דעת עצמו להרים את המגבים. לדבריו, אף אחד לא הורה לו להגיע לחנות ולשבור את המגבים על המקרר (ע' 1,023 ש' 4).

עדויות של החוקר סאמי שירז

262. החוקר שירז חקר את מוסא ג'עברי. הוא לא זכר האם לפני החקירה הוצג בפניו סרטון החנות התחתונה בשעה 16:23:02 בו נראה מוסא בצד השמאלי העליון של המסך (ע' 547 ש' 28). ב"כ הנאשמים טען, כי הנראה בסרטון סותר את טענת מוסא כי החזיק במגב כדי להגן על עצמו, ולטענתו, מדובר במחדל חקירתי, בכך שמוסא לא נשאל בנידון. לדברי החוקר שירז: "אם אני הייתי רואה את הסרטון ומצביעים לי שזה מוסא אז אני בטוח שהייתי נותן

התייחסות לסרטון הזה וגם חוקר את מוסא על מה שאני רואה" (ע' 550 ש' 29-30). ב"כ המאשימה הפנה לש' 15 להודעתו של מוסא, בו שאל החוקר את מוסא על כך שעולה כי תקף בידו במקל אנשים ממשפחת הנאשמים.

עדות של מחמוד ג'עברי

263. מחמוד הגיע למקום לאחר ההודנה (ע' 1049 ש' 31). לדבריו, "בא להרביץ לאח שלי [נידאל] עם הגרזן ואבא שלו גם בא להכות את האח שלי. אז אני תפסתי את הכיסא כדי למנוע ממנו להתקרב אליו" (ע' 1050 ש' 24-25); "ככה רק להפחיד אותם בתנועות האלה בכיסא" (ע' 1500 ש' 31). לדבריו, נידאל לא עשה כלום. מחמוד גם מאשר, כי לא היה בקפה רימון (ע' 1051 ש' 14).

264. כשנשאל לגבי דבריו במשטרה כי לא הכה, אלא "רק איימתי", הגיב: "אני לא איימתי ולא סיפרתי שעשיתי כלום" (בע' 1052 ש' 5). "אני טיפלתי בו רציתי לקחת אותו לקופת חולים. ופתאום ראיתי את חאתם באו ואבא שלו כדי להרביץ. יתנו לו מכה בגרזן כדי לגמור אותו" (בע' 1053 ש' 13-14). "מוסא לא עשה כלום לא הרביץ ולא כלום ... רק התחיל להפריד הוא לא עשה כלום" (ש' 16 וש' 20). הוא הופנה לדבריו במשטרה, כי מוסא "רתח" לאחר שראה את בן דודו מוכה בראשו, ועמד על כך שמוסא "לא היה רותח. הוא היה רגיל. רק הוא היה מפריד ורצה להגן על אח שלו ובן דוד שלו" (ע' 1,054 ש' 6-7).

265. העד הופנה לדקה 16:22:56 בסרטון אבו דבעאת מצלמה 1, וזיהה את מוסא בחולצה לבנה. טען, כי "אני לא זוכר כלום. לא יודע מה הוא עשה" (ע' 1056 ש' 11). הוא הופנה לכך שבמשטרה מסר שמוסא החזיק מגב, וטען, כי אינו זוכר (בע' 1058 ש' 2). הוא לא ידע גם לומר מה עשה עדאל (לבוש בשחור) (בע' 1059 ש' 2).

266. לדבריו, "אני הגנתי על עצמי שראמי היה מחזיק בסכין ... אני דחפתי אותו כדי למנוע ממנו לדקור אותי" (ע' 1062 ש' 4 וש' 7). הוא השיב בחיוב לשאלת בית המשפט האם הרים את החפץ לפני שראה את הנאשם 6, והסביר: "בגלל שאני יודע מראש .. שהם ירימו סכינים וגרזנים ודברים כאלו ... אני כן יודע שיעשה את זה. ואני תפסתי את הצינור הזה כדי להגן על עצמי שאף אחד לא יתקוף אותי" (ע' 1063 ש' 6-22).

267. לטענת העד, הסיבה שירדו לחנות התחתונה לאחר שראו שנידאל נפגע, לא הייתה בשביל לנקום (ע' 1065 ש' 11). עם זאת, בהמשך טען: "אני כשראיתי שהאח שלי הותקף אני לא יכולתי לקבל את זה על עצמי ולהישאר בלי לעשות כלום ... צריך כאילו להגיב" (בע' 1,066 ש' 29-30 ובע' 1,067 ש' 1). הוא אישר, כי הגיע כדי לתקוף, אך טען, כי לא פגע באף אחד: "כן באתי אבל לא גרמתי נזק לאף אחד" (בע' 1,067 ש' 8). ובהמשך: "כשהאח שלי באנו לקחת אותו לקופת חולים באו לתקוף אותו שוב פעם" (בע' 1,070 ש' 4) ... "הוא היה בדרכו לצאת משם באו חאתם ועדאל לתקוף אותו שוב פעם" (בש' 18-19). ב"כ הנאשמים טען, כי גרסתו של מחמוד לפיה נידאל יצא לכיוון קופת החולים והותקף, אינה מתיישבת עם הסרטון, אם כי אין זה ברור מצפייה בסרטון (דקה 16:18:45 ואילך).

268. הודעתו של מחמוד במשטרה מיום 9.4.15 (שהוצגה לעד במסגרת חקירתו הנגדית (ע' 1064 לפרוט'): העד עובד בניקיון שירותים בשער ציון (ש' 8). לדבריו, "אני לא תקפתי אף אחד, מישהו רצה לתקוף אותי עם גרזן, אני רק הגנתי על עצמי ממנו, היו להם אלות בכדי להרביץ לנו, אני רק רציתי להגן על עצמי, זה היה בסוף הקטטה, הם הגיעו אלי מאחורה, תקפו אותי וברחו" (ש' 11-12). הוא זיהה את עצמו בסרטון לבוש חולצה חצי

שחורה חצי אפורה, והוסיף: "אני לקחתי את המוט של שלט מאצלם, מה לחכות עד שהוא ידקור אותי". הוא נשאל מדוע הגיע לחנות של אבו דבעאת, והשיב: "כשראיתי את אחי קיבל מכה בראש ורצו לדקור אותי, מה אני אעמוד ואסתכל?" (ש' 69-72). הוא תפס את המוט הלבן, "כי ראיתי מישהו יוצא עם סכין וגרזן, זה שלובש כתום, ובן דודו השני יצא והחזיק בגרזן" (ש' 74). ושוב, "כשידעתי שתקפו את אחי ואבי באתי אליהם, מה אני אעמוד ואסתכל?" (ש' 83).

269. העד הופנה לדקה 8:30 בסרטון תקיפת מזנון עליון 4-24, ומסר, כי החזיק ביד שלו "עץ", "בכדי להגן על עצמי במידה ומישהו תוקף אותי, רק שברנו דברים" ... "כי הרביצו לאבא שלי, פתחו לו את הראש, דקרו את בן דודי, מה אתה רוצה שאני לא אעשה כלום, זה מהזעם" (בש' 98 וש' 100-101). "ברגע שראיתי את אבי ואחי ובן דודי פצועים החלטתי לשבור להם את החנות" (בש' 161).

270. **בחקירה הנגדית** טען ב"כ המאשימה, כי מחמוד הרים שלט מגולגל, ומחמוד הגיב: "אני לא זוכר ואני לא יודע מה זה שהרמתי אותו" (ע' 1077 ש' 23). הוא אישר, כי כשאמר שהחזיק בברזל או מקל ניחש זאת, ולא אמר את הדברים מזיכרון (ע' 1078 ש' 12). יצוין, כי מצפיה בסרטון, בדקה 16:23:15, רואים כי צודק ב"כ הנאשמים בטענה (בע' 1084 ש' 11-12), שמדובר בשלט ניילון שמגולגל על צינור מתכת, אבל אין בכך כדי להמעיט מעוצמת המכה שניתנה בצנור הזה אף כשהשלט מגולגל עליו, אשר גרמה למותקף להתכופף.

271. מחמוד אישר, כי מסר במשטרה שיצא עם המוט הלבן לאחר שראה את הנאשמים 2 ו-6 יוצאים עם סכין וגרזן (ע' 1081 ש' 16).

עדויות של עומר אבו דבעאת

272. העד נשאל על אירוע שהתרחש ביום 4.12.14, בנוגע לסכסוך של משפחת אבו דבעאת עם משפחת סיורי. לדבריו, המשטרה לא התייחסה לתלונות של משפחת דעבאת וסגרה את התלונה (ע' 1087). ב"כ הנאשמים טען למגמתיות של המשטרה נגד משפחת הנאשמים, וכי המשטרה והפרקליטות הטו את החקירה לטובת משפחת ג'עברי (ע' 1091).

עדויות של מוהראן ג'עברי

273. העד לא נכח באירוע, כיון שאותה עת שהה באילת. הוא צפה בסרטונים בפייסבוק. הוא שלל כי הוריד סרטונים ממצלמות קפה רימון וראה אותם לפני החקירה במשטרה, ושלל, כי הראה אותם לאשרף לפני חקירתו של אשרף (ע' 1102 ש' 8 וע' 1103 ש' 14-15). לטענתו, "כל האנשים" ראו את הסרטונים בפייסבוק, אך לא את סרטוני קפה רימון: "בית קפה רימון אני לא ראיתי כלום" (ע' 1104 ש' 10). כן שלל העד את דבריו במשטרה, כי ראה את האירוע במצלמות של אבו פואד (המצלמה שבאזור בית הקפה): "לא. אני לא ראיתי במצלמות של אבו פואד ... אמרו לי שיש תמונות כך וכך וכך. ואני לא ראיתי את זה עד שהלכתי למשטרה" (ע' 1106 ש' 13-19).

אישום שני - סיכום

274. מבלי להיכנס לפרטים הרבים הנוגעים לשאלה העקרונית מה קדם למה, אין לי כל ספק באשר לעובדה כי בעקבות התקפת הנאשמים 5 ו-6 כלפי נידאל, הגיעו מספר מבני משפחת ג'עברי לחנות התחתונה בערך בדקה 16:19 ואם כי הם לא נקלטים בסרטון ת/4 של בית קפה רימון, רואים בבירור כי אנשים רבים פונים לכיוון החנות התחתונה וצופים באירוע המתרחש בדיוק אז. מקובלת עלי גם הטענה כי הנראה בסרטון אבו דבעאת, בו ננקטים מעשי הרס לרכוש בחנות התחתונה, מתרחש בצמוד לפני האירועים שבמרכז האישום השני, המתמקד בהתקפות של הנאשמים על ג'אתי ואשרף ג'עברי.

275. ברם, הנסיבות במקרה שלפנינו מחדדות את הבעייתיות שבקביעת אחריות פלילית למעשים אלימים ב"קטטה המונית" רבת משתתפים, אשר בה מתבררים מעגלים של אלימות בהם מתחיל פלוני ומגיב אלמוני, (כפי שבמקרה דנן, תקפו הנאשמים 5 ו-6 את נידאל) או אז הופכת תגובתו של אלמוני (בתקיפת החנות התחתונה על ידי בני משפחתו של נידאל, משפחת ג'עברי) למעשה תקיפה המצדיקה תגובת נגד מצד הנאשמים, הרי הם המעשים התוארים בכתב האישום, וחוזר חלילה, עד שלא מעט קורה כי גבולות הזיהוי של התוקף והנתקף מטושטשים עד כדי שקשה ביותר להכריע האם קיים מקום לייחס לצד אחד את תואר התוקף, ולצד השני - המתגונן, הזכאי לסייג האמור מאחריות פלילית למעשיו. המרכיב החשוב אשר הקל על מלאכתו של בית המשפט במקרה דנן הינו בסרטונים שהוגשו, אשר הבהירו דיו את פרטי האירועים הרלוונטיים באופן שניתן היה להגיע לקביעות ברורות בשאלות העובדתיות; ואשר בלעדיהם, היה מוטל על בית המשפט להכריע בין הגרסאות השונות והמנוגדות של משתתפי האירועים, אשר מטבע הדברים הינם כולם בעלי אינטרס להטות את הכף בעדויותיהם לטובת בני משפחתם.

276. בנסיבות העניין, וכפי שפורט לעיל, ניתן היה להגיע למסקנות ברורות, מעל לכל ספק סביר, באשר לעובדה שהמעשים המתוארים באישום השני לכתב האישום אכן התרחשו כפי שמפורט בו; ובהינתן כי הנאשמים כולם פעלו מתוך תכנון ועצה משותפת לחתור למגע עם בני משפחת ג'עברי בכלל, ובנג'אתי ג'עברי בפרט, מתקיים גם בענייננו הביצוע בצוותא הנטען בכתב האישום.

277. כמו כן אין ספק בדבר קיומו של היסוד הנפשי בעבירות המיוחסות לנאשמים, וב"כ הנאשמים כלל לא העלה כל טענה בנדון זה. שכן, קיימת בנדון דידן מודעות בפועל לכל רכיבי היסוד העובדתי: לטיב הפיזי של ההתנהגות, להתקיימותן של הנסיבות ולאפשרות גרימתה של התוצאה, דהיינו הפציעות שנגרמו ממעשיהם (באשר לעבירות החבלה) או לפחות באשר לכוונה להביא לתוצאות אלה (בעבירות הניסיון).

278. ובאשר לטענת ההגנה העצמית והגנת בית המגורים: אף אם הגענו למסקנה כי הצד הנאשם הינו הצד המתגונן, עלינו להכריע בשאלת הגבולות הלגטימיים של ההתגוננות, כש"תגובת יתר" תהפוך למתקפה אשר לא תזכה לחסות בצלם של הסייגים הרלוונטיים לאחריות פלילית שבהגנה העצמית והגנת בית המגורים, אשר את פרטיהם ציינתי לעיל.

279. במקרה דנן, הגעתי לכלל מסקנה כי אין להחיל לטובת הנאשמים או מי מהם את הסייג של הגנה עצמית והגנת בית המגורים. גם אם עמדה לנאשמים הזכות להתגונן בפני חדירת המתלוננים לשטח העסק שלהם, ולאחר שהחלו ביני משפחת ג'עברי להפעיל אלימות כלפי רכושם של הנאשמים בעסק - בפני המשך מעשיהם האלימים, הרי שסייגי ההגנה העצמית והגנת בית המגורים יעמדו לזכותם רק כל עוד מתקיימים התנאים הרלוונטיים המתחייבים, ובראשם, המיידיות, הנחיצות והסבירות.

280. בראש ובראשונה, יש לציין כי לא היה ניתן לייחס את החשש מפני פגיעה, אשר הינו המרכיב שלטענת הנאשמים הצדיק את מעשיהם המפורטים בכתב האישום, דווקא לנג'אטי, אשר התקרב לחנות התחתונה ללא שהחזיק בחפץ כלשהו שאתו היה יכול לפגוע בנאשמים או ברכושם. העובדה שהינו "ראש" המשפחה אינו הופכו למטרה לגטימית להגנת הנאשמים כאשר בפועל מופנית האלימות של משפחת ג'עברי כלפיהם מכיוונם של בני משפחת ג'עברי אחרים ולא נג'אטי אישית. ההתייחסות "המשפחתית" לאירועים מן הסוג הזה, הנוטים לטשטש את האחריות האינדיווידואלית ולבכר את האופי הקבוצתי של האירוע, אין בכוחה לדלל את הדרישה המשפטית כי הסייג לאחריות הפלילית יחול רק עת נשקפת סכנה מאותו אדם אשר לגביו נטען כי התקפתו חוסה תחת מטריית ההגנה הנתענת. במקרה דנן, אי אפשר להתעלם מן העובדה כי מספר נאשמים מתנפלים על אדם אחד, לא חמוש, כאשר הינו כבר מרוחק דיו מבית העסק באופן שלא יכולה להישאר חשש אמיתי בעיני הנאשמים מפני סכנה כלשהי הנשקפת מצדו, ובכל זאת ממשיכים במתקפה בגופו של אותו אדם, באגרופים, ג'אנט כבד, מקל עץ, מוט ברזל וכסא מחומר קשוח. מתחייבת המסקנה כי הנאשמים הפעילו כוח מופרז ובלתי סביר כדי להדוף מעליהם את משפחת המתלוננים, מהלך המצביע על פעולות שאינן בגדר הגנה עצמית בלבד, אם בכלל.

281. לא זו אף זו. מחומר הראיות ועדויות ששמענו עולה כי בסמוך לאחר תקיפת נידאל על ידי הנאשמים 5 - 6, הנאשמים התכוונו למתקפת המתלוננים שבטח תבוא בתגובה, ולשם כך הכינו "מבעוד מאד" כלי המשחית השונים שלקחו אתם לתוך הקרב שהתפתח לאחר שהמתלוננים אכן הגיע לבית העסק. בנסיבות בהן התכוונו הנאשמים עובר לאירוע בו נקטו באלימות נשוא כתב אישום המוגש נגדם, אין ביכולתם לטעון לאותה מיידיות החייבת להתקיים כתנאי להחלת הסייג של הגנה עצמית. חריג זה לסייג של ההגנה עצמית קבוע בלשון סעיף 34' לחוק עצמו:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים". (ההדגשה שלי - ב.ג.)

במקרה דנן, הודו הנאשמים בפה מלא כי צפו להתפתחות שאכן התרחשה, שבני משפחת המתלוננים יתקפו את בית העסק לאחר הפגיעה בנידאל, כאשר לכולי עלמא הייתה בכך הפרה של ההודנה שבין המשפחות.

282. גם עצם ההתכוונות לקראת מתקפה אפשרית מנטרלת למעשה את מרכיב המיידיות והנחיצות שבמעשיהם האלימים של הנאשמים. השוו, לדוגמא, את דברי בית משפט העליון דלהלן בפס"ד פלוני האמור:

כאמור, קבע בית משפט קמא, עובדתית, כי תנאי המיידיות אינו מתקיים במקרה דנן, מאחר שאין המדובר באדם אשר הופתע בביתו על ידי פורץ והוא נדרש להדיפתו המיידית, אלא באדם אשר אוים, ציפה לפלישה הצפויה, והתכוון לה במשך 23 דקות לפחות... כפי שהובהר לעיל, נדרש כי הסכנה תהיה מיידית, ואילו התכוונות מוקדמת של המתגונן להתמודדות עמה, מעקרת אפשרות זו.

283. כמו כן, אין להתעלם מן העובדה שציפייה מראש למתקפה שבדרך מאפשרת נקיטה בצעדים פחות דרסטיים לשם צרכיהם ההגנתיים הלגיטימיים. ראשית יש תמיד האופציה לפנות למשטרה מבעוד מועד; ואם כי הנאשמים ואף בא-כוחם סברו שאין בכך כל תועלת לאור אדישות המשטרה למקרים מן הסוג הזה, ואף מצביעים במקרה דנן בעובדה שהיו נוכחים במקום שני לוחמי מג"ב שהיו עשדים למתרחש בלי שיתערבו, בכל זאת יש מקום לצפות שבעלי עסק הנתונים למתקפה אלימה יפנו למשטרה במקום שיצאו למתקפה בגרזנים ובמוטות ברזל.

כמו כן, ניתן היה להישאר בתוך החנות ולסגור אותה מפני המתקיפים, או אז היו נעצרים מעשי המתלוננים

מבעוד מועד ללא שייגרם נזק, ובמקביל, יכלו לפנות למתווכי ההודנה, שהם בעלי המעמד ומשקל חברתי שיכלו להביא את מעגל האלימות לסיום מיידי.

מול הטענה לקיומן של אופציות אלו, שמענו מפיהם של בני משפחת אבו דבעאת כי היו חייבים להגן על "כבודם" וכי על כן, אסור היה לשבת בחיבוק ידים מולם. טענה זו מובנת ברמה החברתית, אבל אין בה כדי להצדיק מעשי אלימות כאשר עמדו לנאשמים אלטרנטיבות שלא מומשו.

284. לבסוף, יש להצביע על הקיצוניות של המעשים המפורטים בכתב האישום לעומת הצרכים הסבירים של הגנת הנאשמים ככל שהיו. לאחר שהצליחו הנאשמים להדוף את בני משפחת ג'עברי משטח החנות התחתונה, ניתן היה לעצור ו"להחזיק" את הקו בפני ניסיונות חוזרים, לו היו כאלה. במקום זה, המשיכו הנאשמים במעשיהם גם לאחר שכבר לא נשקפת כל סכנה מיידית להם ולרכושם, וזאת תוך שימוש באלימות מופרזת ופרועה שהסתיימה רק בנס בפצעים ובתפירות וללא שעלה בחיי אדם. בנסיבות הללו, אין אפילו שמץ של מידתיות ונחיצות למעשים בהם נקטו, אשר בלעדיהן אין להחיל כלל את הסייג לאחריות פלילית כפי שטענו הנאשמים. אני שוב איני מתעלם מן העובדה שהמתלוננים החלו במעגל האלימות בחנות התחתונה שהביאה להסלמה ברחבת בית קפה רימון

285. ב"כ הנאשמים טען, כי מהלך הדברים **לאחר האירועים** נשוא כתב האישום מצביע גם הוא על הלך רוח של המעורבים באירוע. לטענתו, בני משפחת המתלוננים חזרו "עם כל כלי המשחית שהיו בידם" - חרב, ג'נטים, חלק עליון משיש של שולחן עגול, אבנים, מוטות ברזל - והחלו לתקוף את החנות העליונה ואת ב"כ הנאשמים ובילאל אבו דבעאת שהיו בחנות באותה עת. ב"כ הנאשמים התקשר למשטרה וחולץ על ידי כוחות מג"ב שהגיעו למקום. הוא הלן על כך, שהתיעוד הקולי של שיחתו עם המשטרה לא הועבר לידיו.

286. טענה זו של ב"כ הנאשמים אינה יכולה להקים את סייג ההגנה העצמית לגבי מעשים שקדמו לאירועים מאוחרים אלה, ברם יש בה כדי לחדד את הטענה של ב"כ הנאשמים בדבר אכיפה בררנית מצד גורמי אכיפת החוק. שכן, למרות שבאירועים נשוא דיוננו בוצעו מעשי אלימות גם על ידי משפחת ג'עברי, ובמיוחד מעשדי המתלוננים בחנות העליונה האמורים לאחר אירועי כתב האישום, לא הוגש כל כתב אישום נגד מי מבני משפחה זו, אלא רק נגד הנאשמים בני המשפחה היריבה, ועובדה זו אומרת דרשני.

287. בתגובה מסר ב"כ המאשימה כי תיק החקירה נגד בני משפחת המתלוננים לא נסגר והטיפול בו מצוי בתעדוף אחר נוכח האבחנה של המאשימה בין המעשים של המתלוננים למעשים של הנאשמים. בהקשר זה העיד החוקר אילן גרנות כי **"אין שום משוא פנים בין שתי המשפחות. כל מה שנעשה נעשה על פי חומר הראיות שהוצג אז"** (בע' 1,137 ש' 2-3).

288. לאור הצהרת ב"כ המאשימה כי מעשיהם של המתלוננים אכן נחקרים ותיק החקירה האמור אינו נסגר, אין אלא להביע את התקווה כי החקירה תסתיים וייקבעו מסקנות בהתאם, על מנת שעשיית הצדק אכן תיראה בסכסוך המשפחתי הזה המתמשך.

סוף דבר

289. על יסוד קביעותי ומסקנותי דלעיל, אני קובע בזה כדלהלן:

באישום הראשון:

- א. אני מרשיע את הנאשם 5 בהתאם למפורט באישום הראשון, בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) לחוק, ומזכה אותו מעבירת ניסיון חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.
- ב. אני מרשיע את הנאשם 6 בעבירת ניסיון חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) לחוק, ומזכה אותו מעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

באישום השני:

אני קובע בזה כי הנאשמים ביצעו את המעשים והעבירות המיוחסים להם באישום השני לכתב האישום ומרשיעם בעבירות דלהלן:

- נאשם 1** - שתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק; ושלוש עבירות של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) ו- (2) בצירוף סעיף 25 לחוק.
- נאשם 2** - שלוש עבירות של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) ו- (2) בצירוף סעיף 25 לחוק; עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(2) לחוק; ועבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) ו- (2) לחוק.
- נאשם 3** - עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק; ועבירה של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) ו- (2) בצירוף סעיף 25 לחוק.
- נאשם 4** - עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק.
- נאשם 5** - שתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק; עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(2) לחוק; עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) ו- (2) לחוק; ועבירה של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) ו- (2) בצירוף סעיף 25 לחוק.
- נאשם 6** - שלוש עבירות של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) ו- (2) בצירוף סעיף 25 לחוק; עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(2) לחוק; ועבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) ו- (2) לחוק.
- נאשם 7** - עבירה של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) ו- (2) בצירוף סעיף 25 לחוק; ועבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(2) לחוק.

(בדימי')